NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S P R Á V A
o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky za rok 2014

Bratislava marec 2015

Obsah

Zoznam často používaných skratiek		3
Ú v o d		4
1	Kontrolná činnosť NKÚ SR v roku 2014	5
1.1	Strategické zameranie a plán kontrolnej činnosti	5
1.2	Výsledky kontrolnej činnosti	6
1.2.1	Kontrolné akcie vyplývajúce zo zákona o NKÚ SR	8
1.2.1.1	Stanovisko k návrhu ŠR SR na rok 2015	8
1.2.1.2	Stanovisko k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013	8
1.2.2	Fiškálna konsolidácia	10
1.2.3	Zdravotníctvo	13
1.2.4	Školstvo, veda a výskum	20
1.2.5	Dotačná politika štátu	25
1.2.6	Doprava	28
1.2.7	Efektívna verejná správa	36
1.2.8	Zahraničné finančné prostriedky, európske fondy a ostatné finančné nástroje	53
1.2.9	Kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcimi kontrolami	59
1.2.10	Realizácia výsledkov kontrol	60
2	Ostatné činnosti NKÚ SR	62
2.1	Správa a stanoviská NKÚ SR pre NR SR	62
2.2	Výkon funkcie audítora EUROSAI	62
2.3	Výkon funkcie predsedníctva Podvýboru 3 Výboru INTOSAI pre peer review	62
2.4	Medzirezortné pripomienkové konanie	62
2.5	Vybavovanie podaní právnických osôb a fyzických osôb	63
2.6	Styk s verejnosťou a médiami	64
2.7	Medzinárodné aktivity	65
3	Ľudské zdroje, rozpočtové hospodárenie a vnútorný audit	69
3.1	Ľudské zdroje	69
3.2	Rozpočtové hospodárenie	70
3.3	Vnútorný audit	71
Z á v e r		72
PRÍLOHA		

Zoznam často používaných skratiek

CÚ	colný úrad
ČR	Česká republika
DPH	daň z pridanej hodnoty
DÚ	daňový úrad
EDA	Európsky dvor audítorov
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EUROSAI	Európska organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií
FR SR	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky
CHF	švajčiarsky frank
INTOSAI	Medzinárodná organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií
IS	informačné systémy
IS RDS	Informačný systém reformy daňovej správy
ISSAI	medzinárodné štandardy najvyšších kontrolných inštitúcií
ISVS	Informačný systém verejnej správy
KF	Kohézny fond
KIS NKÚ SR	Kontrolórsky informačný systém Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MPaRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NFP	nenávratný finančný príspevok
NKI	najvyššie kontrolné inštitúcie
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
RO	riadiaci orgán
RVS	rozpočet verejnej správy
SAV	Slovenská akadémia vied
SORO	sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SR	Slovenská republika
ŠF	štrukturálne fondy
ŠR	štátny rozpočet
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
VO	verejné obstarávanie
VÚC	vyšší územný celok
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
ZP	zdravotná poisťovňa
ŽoP	žiadosť o platbu
ŽoPFP	žiadosť o poskytnutie finančného príspevku

Správa
o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky za rok 2014

Ú v o d

NKÚ SR predkladá NR SR správu o výsledkoch svojej kontrolnej činnosti za rok 2014 na základe článku 62 Ústavy SR a § 5 ods. 5 zákona o NKÚ SR.

NKÚ SR ako štátny orgán, ktorý je vo svojej kontrolnej činnosti nezávislý, viazaný len zákonom, **v roku 2014 plnil svoje úlohy v súlade s rozpočtovým programom podľa zákona o ŠR na rok 2014 pod názvom „Nezávislá kontrolná činnosť" so zámerom napomáhať lepšiemu hospodáreniu s verejným majetkom**. Pôsobnosť úradu realizoval v súlade s cieľom uvedeného programu ŠR – realizovať nezávislú kontrolnú činnosť v zmysle schváleného plánu kontrolnej činnosti v súlade s medzinárodne uznávanými kontrolnými štandardmi.

Výsledné materiály z vykonaných kontrol (súhrnné správy, protokoly, záznamy) v hodnotenom roku **NKÚ SR zverejňoval v plnom rozsahu** priebežne na svojom webovom sídle. **O výsledkoch kontrol v súlade so zákonom o NKÚ SR informoval zainteresované strany vrátane príslušných výborov NR SR.**

Táto správa obsahuje informácie o strategickom zameraní a pláne kontrolnej činnosti v roku 2014, o vykonaných kontrolných akciách, o **najzávažnejších, resp. najčastejšie zisťovaných nedostatkoch** v činnosti kontrolovaných subjektov, ako aj **odporúčaniach NKÚ SR** na zabezpečenie opatrení zameraných na odstránenie zistených nedostatkov. Zároveň správa obsahuje aj informácie **o ostatných činnostiach, ktoré úrad** realizoval podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov, resp. na základe svojich medzinárodných záväzkov a o ľudských zdrojoch, vlastnom hospodárení a vnútornom audite.

NKÚ SR v roku 2014 zaznamenal významné ocenenia svojej práce. V apríli 2014 Slovenská obchodná a priemyselná komora ocenila **NKÚ SR** ako prvý nepodnikateľský subjekt a udelila mu ***„Čestné uznanie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory"*** za kontrolnú činnosť v Slovenskej republike a aktívne pôsobenie na medzinárodnej úrovni. V októbri uvedeného roku Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR ako národný koordinátor Externej spätnej väzby modelu CAF a koordinátor štátnej politiky kvality v SR udelil **NKÚ SR titul „Efektívny používateľ modelu CAF".**

1 Kontrolná činnosť NKÚ SR v roku 2014

1.1 Strategické zameranie a plán kontrolnej činnosti

NKÚ SR v roku 2014 **uplatňoval svoju pôsobnosť** determinovanú Ústavou SR a zákonom o NKÚ SR na základe ročného plánu kontrolnej činnosti, ktorý vychádzal z aktualizovaného Strategického zamerania kontrolnej činnosti na roky 2012 – 2014.

Na základe analýzy vlastných kontrolných poznatkov, evidovaných došlých podnetov a aktuálnych strategických materiálov, najmä Programu stability SR na roky 2014 – 2017, Národného programu reforiem Slovenskej republiky 2014, Akčného plánu Národného programu reforiem SR 2014, Návrh východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2014 – 2016, Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 – 2016, Pokračovanie reformy verejnej správy – ESO (Efektívna, Spoľahlivá a Otvorená verejná správa) **NKÚ SR** prehodnotil zameranie oblastí kontrol a nosných tém strategického zamerania kontrolnej činnosti na roky 2012 – 2014.

NKÚ SR v pláne kontrolnej činnosti na rok 2014 s cieľom podpory riešenia najzávažnejších problémov života občanov sa zameral na nasledovné oblasti a nosné témy kontroly:

- **Kontrolné akcie vyplývajúce zo zákona o NKÚ SR**
  - Stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu SR
  - Stanovisko k návrhu štátneho záverečného účtu SR
- **Fiškálna konsolidácia**
- **Zdravotníctvo**
- **Školstvo, veda a výskum**
- **Dotačná politika štátu**
  - Štátna pomoc
- **Doprava**
- **Efektívna verejná správa**
  - Elektronizácia verejnej správy
  - Samospráva
    - Spokojný občan
    - Reforma v samospráve
- **Zahraničné finančné prostriedky, európske fondy a ostatné finančné nástroje**
- **Kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcimi kontrolami.**

Plán kontrolnej činnosti **NKÚ SR** na rok 2014 **obsahoval 52 kontrolných akcií a 556 kontrolovaných subjektov**. Počas roka bol v niektorých prípadoch aktualizovaný najmä výber kontrolovaných subjektov. Významnou zmenou ročného plánu kontrolnej činnosti bolo mimoriadne zaradenie kontrolnej akcie v Slovenských elektrárňach „Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami pri projekte dostavby 3. a 4. bloku Jadrovej elektrárne Mochovce /EMO 34/ v spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s.“, na základe uznesenia NR SR č. 1354 z 24.09.2014.

Z metodiky kontrolnej činnosti, v súlade s príslušnými medzinárodnými kontrolnými štandardmi ISSAI, vyplýva možnosť vykonať kontrolu prostredníctvom jedného z troch

základných typov kontroly (kontrola výkonnosti, kontrola súladu, kontrola finančná) alebo typom kombinovanej kontroly (zahŕňa rôzne základné typy kontrol). Podiel jednotlivých typov kontrol na celkovom počte skutočne vykonaných kontrol v roku 2014 je znázornený v nasledujúcom grafe:

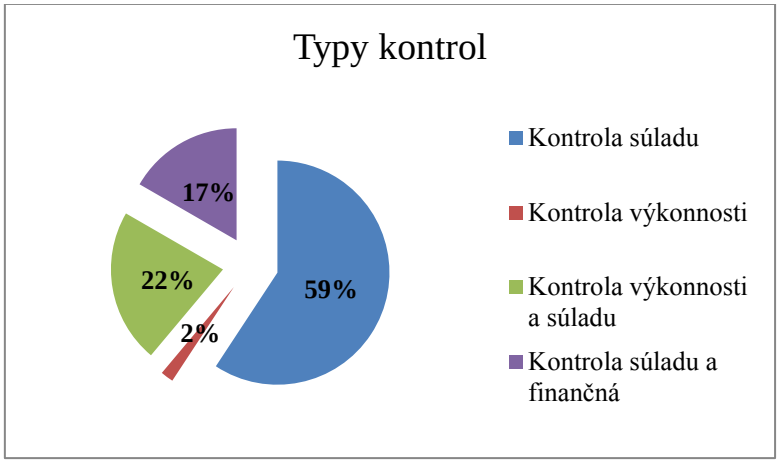

1.2 Výsledky kontrolnej činnosti

NKÚ SR v roku 2014 v súlade s aktualizovaným plánom kontrolnej činnosti **vykonal 54 kontrolných akcií v 536 kontrolovaných subjektoch**. V porovnaní so skutočnosťou predchádzajúceho roka 2013 **to predstavuje zvýšenie o 268 kontrolovaných subjektov**. **Prehľad kontrolných akcií** vykonaných **NKÚ SR** je uvedený **v prílohe**. Porovnanie počtu kontrolovaných subjektov v rokoch& 2012 až 2014 je znázornené v nasledujúcom grafe:

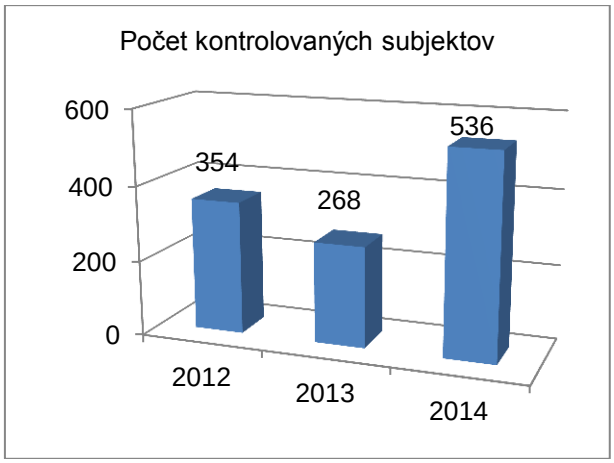

Pri kontrolách vykonaných v roku 2014 **NKÚ SR** celkove **zistil 3 791 nedostatkov**, čo v porovnaní s rokom 2013 predstavuje **zvýšenie o 263 zistených nedostatkov**. Medziročné porovnanie počtu nedostatkov zistených kontrolami NKÚ SR v rokoch 2012 až 2014 je znázornené v nasledujúcom grafe:

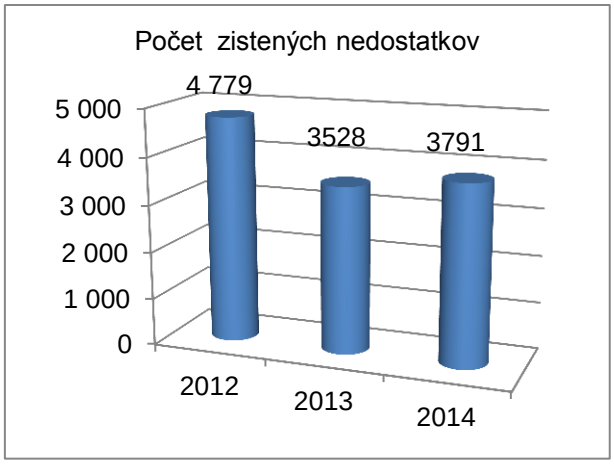

Na riešenie zistených nedostatkov a zlepšenie stavu v kontrolovanej oblasti v roku 2014 **NKÚ SR predložil** kontrolovaným subjektom a zainteresovaným stranám spolu **533 odporúčaní**, čo je oproti roku 2013 menej o 85 odporúčaní. Medziročné porovnanie počtu odporúčaní, ktoré NKÚ SR predložil kontrolovaným subjektom a zainteresovaným stranám v rokoch 2012 až 2014 je znázornené v nasledujúcom grafe:

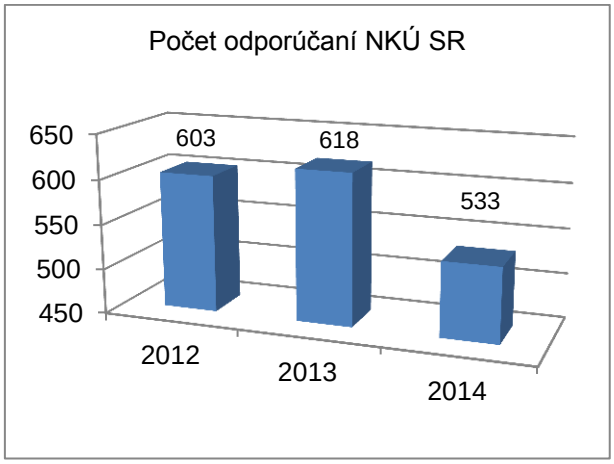

Kontrolované subjekty na odstránenie kontrolami zistených nedostatkov **prijali celkom 2 391** opatrení, čo je v porovnaní s rokom 2013 **viac o 238 opatrení**. Ich plnenie **NKÚ SR** priebežne **monitoruje**. Medziročné porovnanie počtu opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi na odstránenie zistených nedostatkov v rokoch 2012 až 2014 ukazuje nasledujúci graf:

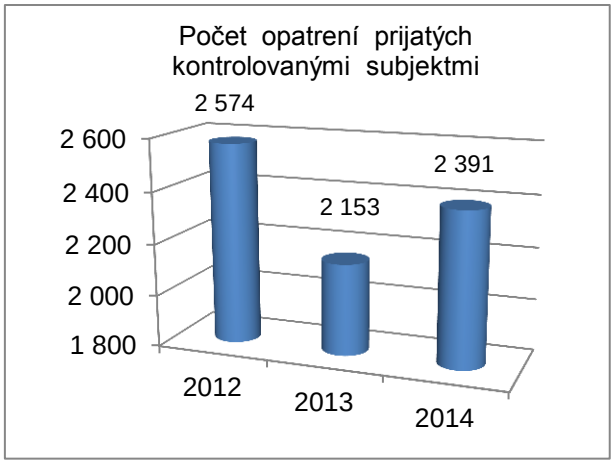

1.2.1 Kontrolné akcie vyplývajúce zo zákona o NKÚ SR

Zo zákona o NKÚ SR vyplýva **pre NKÚ SR povinnosť** vypracúvať stanovisko k návrhu ŠR SR, v ktorom hodnotí aj návrh rozpočtu verejnej správy a stanovisko k návrhu štátneho záverečného účtu SR. NKÚ SR v roku 2014 obe stanoviská vypracoval v súlade so zákonom a v stanovených termínoch ich predložil NR SR.

1.2.1.1 Stanovisko k návrhu ŠR SR na rok 2015

NKÚ SR vypracoval stanovisko k návrhu ŠR SR na rok 2015 na základe výsledkov troch kontrolných akcií, ktoré vykonal v 15 subjektoch (kapitolách štátneho rozpočtu). **NKÚ SR** v rámci tejto kontroly hodnotil makroekonomické, alokačné a výkonnostné aspekty fiškálnej a rozpočtovej politiky vlády SR z hľadiska cieľov, nástrojov a opatrení týchto politík, vrátane identifikovania prípadných rizík, a to na základe overenia:

a) fiškálnej disciplíny z hľadiska dodržiavania Ústavy SR, ústavných zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov platných v SR, medzinárodných zmlúv a iných dokumentov, ktorými je SR viazaná, práva Európskych spoločenstiev a práva EÚ,
b) súhrnných rozpočtových údajov z hľadiska ich pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti,
c) rozpočtového procesu z hľadiska jeho efektívnosti a účinnosti.

NKÚ SR vo svojom stanovisku **vyjadril názor**, že po zohľadnení makroekonomických rámcov a východiskového rámca návrhu rozpočtu verejnej správy SR na roky 2015 až 2017 nemá zásadné pripomienky k návrhu zákona o ŠR na rok 2015.

Makroekonomické rámce a východiskový rámec návrhu RVS na rok 2015, návrh ŠR na rok 2015 a návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2015 boli zostavené v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v SR, medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorými je SR viazaná, právom Európskych spoločenstiev a právom EÚ.

NR SR prerokovala stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2015, ako tlač číslo 1271, v decembri 2014 v rámci rokovania o vládnom návrhu zákona o ŠR na rok 2015.

1.2.1.2 Stanovisko k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013

NKÚ SR vypracoval stanovisko k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013 na základe výsledkov štyroch kontrolných akcií, ktoré vykonal vo vybraných

16 kontrolovaných subjektoch. Pri týchto kontrolách vyhodnotil záverečné účty 17 kapitol ŠR.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov vybraných rozpočtových kapitol, kontroly správnosti zostavenia Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013, ako aj analýzy vyžiadaných informácií **konštatoval**, okrem iného, že Návrh štátneho záverečného účtu SR za rok 2013 obsahoval všetky náležitosti v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

NKÚ SR ďalej konštatoval, že v kontrolovaných subjektoch účtovné a finančné výkazy zostavené k 31. 12. 2013 neobsahovali významné nesprávnosti a poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva o finančnej situácii účtovných jednotiek. Návrhy záverečných účtov kapitol boli vypracované v súlade so Smernicou MF SR na vypracovanie záverečných účtov. Kapitoly a štátne účelové fondy dodržali záväzné ukazovatele a rozpočtové opatrenia boli vykonané v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

NKÚ SR kontrolou obcí a vyšších územných celkov **zistil** viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov. Boli to najmä nedostatky poukazujúce na nesúlad so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, o VO, o účtovníctve, o majetku obcí, o katastri nehnuteľností a obecnom zriadení. Zistené bolo aj porušenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám a nedodržiavanie zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Účtovné závierky zostavené obcami a vyššími územnými celkami podľa zákona o účtovníctve obsahovali požadované súčasti a náležitosti. Nedostatky, ktoré NKÚ SR zistil však neovplyvnili celkové výsledky v účtovných a finančných výkazoch.

NKÚ SR tiež uviedol, že vzhľadom na nepriaznivý stav využívania finančných prostriedkov EÚ **považuje za nevyhnutné** mobilizovať všetky zložky zapojené do systému riadenia, financovania a kontroly finančných prostriedkov EÚ, s cieľom rozpracovať časový plán čerpania do konca oprávneného obdobia financovania (do 31.12.2015) a prijať systémové opatrenia na plnenie tohto plánu, aby sa zabezpečilo maximálne využitie alokovaných finančných zdrojov.

NR SR prerokovala stanovisko NKÚ SR k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013, ako tlač číslo 1030, 08. 07. 2014 v rámci rokovania o návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013.

1.2.2 Fiškálna konsolidácia

NKÚ SR v roku 2014 **v tejto oblasti vykonal 4 kontroly** so zameraním na správu vybraných spotrebných daní a efektívnosť ich výberu Finančnou správou SR a na postup správcu dane pri registrácii daňového subjektu k dani z pridanej hodnoty a efektívnosť procesu ukladania zábezpeky na daň pri registrácii daňového subjektu na dani z pridanej hodnoty. Tieto kontroly nadväzovali na päť kontrol z predchádzajúcich rokov 2012 a 2013, ktoré boli zamerané na postup správcu dane pri správe a výkone daňovej kontroly nadmerných odpočtov na dani z pridanej hodnoty; plnenie daňových príjmov ŠR SR a postupu Finančnej správy SR pri správe daní; zabezpečenie efektívnosti a účinnosti stavu realizácie zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov prostredníctvom programu UNITAS k 31.12.2012; účinnosť systému boja proti daňovým únikom a podvodom na DPH. Výsledky kontroly v oblasti správy vybraných spotrebných daní v roku 2014 ukázali vysokú efektívnosť ich výberu. Na druhej strane ostatné **vykonané kontroly ukázali viaceré nedostatky v činnosti väčšiny kontrolovaných subjektov.** Na ich odstránenie a zlepšenie stavu v kontrolovanej oblasti **NKÚ SR predložil kontrolovaným subjektom nasledovné odporúčania**:

- v oblasti správy spotrebných daní

- upraviť modul aplikačného programového vybavenia SysNed tak, aby nemohlo dôjsť k odoslaniu tovaru s nedostatočným zabezpečením dane;
- zaviesť v oblasti správy spotrebných daní jednotný systém merateľných kritérií výkonnosti;
- prehodnotiť vnútorný kontrolný systém so zameraním na počet vykonaných kontrol v oblasti správy spotrebných daní.

- v oblasti postupu správcu dane pri registrácii daňového subjektu k DPH

- zaviesť systematický monitoring platiteľa dane v prvom roku po zaregistrovaní a v prípade zaznamenania atribútu rizikovosti prijať účinné opatrenia,
- prehodnotiť zavedené postupy v systéme vnútornej kontroly na preverovanie dodržiavania zákonných postupov správcu dane v registračnom procese k DPH v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o DPH a daňového poriadku, najmä v oblasti dodržiavania lehôt, v oblasti správneho posúdenia skutočných dôvodov evidencie pri registrácii DPH, v oblasti dodržiavania realizácie použitia zábezpeky na úhradu neuhradenej daňovej povinnosti,
- prehodnotiť, resp. rozšíriť doterajší monitoring ukazovateľov opatrenia povinnosti skladať finančnú zábezpeku pre objektívnejšie vyhodnotenie odpočtu Akčného plánu boja proti podvodom,
- opätovne apelovať na zavedenie jednotného identifikátora pre potreby objektívneho vyhodnotenia rizikovosti žiadateľa o registráciu na daň.

V nadväznosti **na odporúčania NKÚ SR** kontrolované subjekty prijali **vlastné opatrenia**. Jednotlivými kontrolami v uvedenej strategickej oblasti bolo zistené:

Kontrola správy vybraných spotrebných daní a efektívnosti ich výberu Finančnou správou SR bola vykonaná za obdobie rokov 2010 – 2013 v subjektoch – Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica, CÚ Bratislava a CÚ Nitra.

NKÚ SR v CÚ Bratislava **zistil**, že CÚ v kontrolovanom období zaregistroval celkom 44 daňových subjektov, z toho 24 oprávnených príjemcov a jedného prevádzkovateľa daňového skladu na lieh/alkoholické nápoje, 16 oprávnených príjemcov na minerálny olej, jedného prevádzkovateľa daňového skladu, ktorým je podnik na výrobu minerálneho oleja

a dvoch prevádzkovateľov daňového skladu na minerálny olej. Preverením postupu CÚ Bratislava pri registrácii 44 daňových subjektov **NKÚ SR zistil** nasledovné nedostatky:

- v štyroch prípadoch CÚ Bratislava pri vydávaní osvedčenia o registrácii na spotrebnú daň z alkoholického nápoja, ktorým je lieh nedodržal ustanovenia zákona o správe daní, keď o vydaní predmetného osvedčenia nevyhotovil úradný záznam,
- v jednom prípade daňový subjekt nepredložil žiadosť na tlačive, ktorého vzor určilo MF SR podľa zákona o správe daní. CÚ Bratislava nevyzval žiadateľa na odstránenie tohto nedostatku a dňa 20.02.2014 vydal povolenia na prevádzkovanie daňového skladu pre zahraničných zástupcov.

NKÚ SR zistil, že výber spotrebných daní do ŠR prebiehal bez väčších výkyvov aj pri klesajúcom počte zamestnancov. Náklady na správu spotrebných daní boli ovplyvnené organizačnými zmenami v rokoch 2011 a 2012, kedy došlo k realizácii prvej fázy programu UNITAS a následne jeho pozastaveniu z dôvodu zlyhania daňového systému.

Výber spotrebných daní vykazoval vysokú úspešnosť. Toto konštatovanie potvrdzuje i skutočnosť, že až 99,06 % dane priznanej v kontrolovanom období bolo uhradené v lehote splatnosti. Celková suma neuhradenej riadne priznanej dane dosahovala 0,01 %.

Mzdové náklady klesali napriek nárastu priemernej mzdy, nakoľko Finančná správa SR plnila úlohy v oblasti spotrebných daní s nižším počtom zamestnancov. Celkovo možno skonštatovať, že percento administratívnych nákladov na správu spotrebných daní dosahovalo minimálnu úroveň v pomere k celkovému výberu spotrebných daní do ŠR. Z tohto pohľadu bolo možné výber spotrebných daní hodnotiť ako efektívny.

NKÚ SR konštatoval, že v niektorých colných úradoch neboli v rokoch 2010 – 2013 vykonané žiadne vnútorné kontroly zamerané na spotrebné dane a preto má za to, že v ďalšom období bude potrebné nasmerovať výkon kontroly aj na uvedenú oblasť. Naproti tomu systém daňových kontrol vykonaných u daňových subjektov bol značne rozsiahly, keď celkovo bolo v kontrolovanom období vykonaných 20 580 daňových kontrol. Najvyšší počet kontrol bol vykonaný u spotrebnej dane z minerálneho oleja, alkoholických nápojov a liehu. Počet daňových kontrol bol diferencovaný podľa jednotlivých druhov dane, čo vyplývalo z objemu výberu týchto daní, ako aj rizika možných daňových únikov.

Kontrola postupu správcu dane pri registrácii daňového subjektu k dani z pridanej hodnoty a kontrola efektívnosti procesu ukladania zábezpeky na daň pri registrácii daňového subjektu na dani z pridanej hodnoty bola vykonaná na Finančnom riaditeľstve SR. V rámci Finančného riaditeľstva SR bola kontrola vykonaná v DÚ Bratislava a v DÚ Banská Bystrica za obdobie rokov 2012 a 2013.

Kontrolou postupu správcu dane pri registrácii daňového subjektu k DPH boli zistené nasledovné porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov tým, že správca dane nepostupoval v súlade so:

- zákonom o DPH, keď nevykonal registráciu do 60 dní odo dňa doručenia žiadosti o registráciu pre daň,
- zákonom o DPH, keď bezodkladne nevrátil zábezpeku žiadateľovi o registráciu pre daň,
- zákonom o DPH, keď nepoužil zábezpeku na úhradu nedoplatku na dani, ktorý vznikol po zaregistrovaní zdaniteľnej osoby za platiteľa dane,
- zákonom o DPH, keď opakovane porušil 30 dňovú lehotu pri vrátení zábezpeky alebo jej časti odo dňa, kedy uplynulo 12 mesiacov odo dňa zloženia zábezpeky na daň, t. j. vrátil zábezpeku pred uplynutím 12 mesiacov alebo po uplynutí 30 dní po lehote 12 mesiacov,
- daňovým poriadkom, keď nepreveril skutočnosti uvádzané v žiadosti o registráciu podľa zákona o DPH,

- zákonom o DPH a v súlade s daňovým poriadkom**,** keď uložil daňovému subjektu povinnosť zložiť zábezpeku s odôvodnením, že žiadateľ o registráciu pre daň z pridanej hodnoty neuskutočňoval v čase podania žiadosti o registráciu pre daň z pridanej hodnoty dodanie tovarov a služieb a vykonáva len prípravnú činnosť na podnikanie i napriek tomu, že z výsledku miestneho zisťovania vyplývalo, že spoločnosť už vykonáva ekonomickú činnosť a konateľ predložil dodávateľské a odberateľské faktúry.

Kontrolou bolo ďalej zistené:
- IS RDS pri preúčtovaní nadmerného odpočtu DPH neupozorňuje správcu dane na skutočnosť, že daňový subjekt nezložil zábezpeku uloženú rozhodnutím (pri registrácii zo zákona s povinnosťou zložiť zábezpeku). **Podľa NKÚ SR vzniká riziko** porušenia daňového poriadku,
- IS RDS pri vzniku daňového nedoplatku na DPH neupozorňuje správcu dane na skutočnosť, že daňový subjekt má zloženú zábezpeku. Správca dane túto skutočnosť musí vizuálne preveriť a posúdiť podľa stavu nedoplatkov/preplatkov. **Podľa NKÚ SR vzniká riziko** porušenia zákona o DPH, keď zložená zábezpeka nebude použitá na úhradu nedoplatku na dani, ktorý vznikol po zaregistrovaní zdaniteľnej osoby za platiteľa,
- správca dane disponuje slabou systémovou podporou na vrátenie zábezpeky, t. j. v IS RDS je k dispozícii browse cez správa zábezpek – prehľad – na vrátenie, ktorý obsahuje zoznam subjektov, ktorým je potrebné vrátiť zábezpeku. Tento browse považujú zamestnanci správcu dane len za podklad pre lepšiu orientáciu v tom, ktorý daňovník zložil zábezpeku a u ktorého je predpoklad vrátenia zábezpeky. Správca dane si musí viesť aj vlastnú ručnú evidenciu, čo nie je zárukou splnenia zákonnej podmienky včasného vrátenia zábezpeky. **Podľa NKÚ SR vzniká riziko** porušenia zákona o DPH, keď zložená zábezpeka nebude vrátená platiteľovi dane v stanovenom termíne,
- identifikovaným rizikom správnosti určenia dôvodov na udelenie zábezpeky je chýbajúci jednoznačný identifikátor (napr. rodné číslo, resp. IČO) najmä pri spoločníkoch právnických osôb, čo je zapríčinené ich absenciou v zverejňovaných údajoch z Obchodného registra SR, z ktorého IS RDS a následne modul DM41 potrebné údaje využíva,
- kontrolovaný subjekt v hodnotenom období nemal nastavený systém merania účinnosti prijatého opatrenia, ktorým je povinnosť skladať finančnú zábezpeku na daň.

Z analýzy údajov za hodnotenú kontrolnú vzorku bolo zistené, že:
- pri povinnej registrácii na DPH (podľa zákona o DPH) dosiahnutá efektívnosť výberu zábezpeky na daň bola **NKÚ SR zhodnotená ako veľmi nízka**, keď výber predpísanej zábezpeky na daň bol na úrovni 0,84 %. Zároveň bolo kontrolou zistené, že miera efektívnosti procesu vymáhania nezaplatenej zábezpeky na daň z majetku platiteľa dane pri povinnej registrácii bola nulová (0 %),
- z pohľadu zabezpečenia priznanej daňovej povinnosti neuhradenej platiteľmi dane sa efektívnosť preukázala na veľmi nízkej úrovni. Na daňový nedoplatok, ktorý vznikol po zaregistrovaní zdaniteľnej osoby za platiteľa DPH bolo z celkového objemu zloženej zábezpeky na daň použitých 0,03 %.
- z pohľadu účinnosti prijatého opatrenia „Zavedenie povinnosti skladať finančnú zábezpeku na daň rizikovými osobami pri registrácii DPH“ v rámci 1. etapy Akčného plánu boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016 sa efektívnosť preukázala najmä pri daňových subjektoch žiadajúcich o dobrovoľnú registráciu na daň (podľa zákona o DPH) u ktorých sa zábezpeka na daň považuje za podstatný prvok. Jej nezaplatenie v plnej výške a v lehote určenej správcom dane má za následok zamietnutie žiadosti o registráciu. Možno konštatovať, že inštitút zábezpeky na daň pozitívne vplýva na elimináciu možných rizikových platiteľov dane v systéme DPH.

1.2.3 Zdravotníctvo

V rámci strategickej oblasti zdravotníctva boli kontroly v rokoch 2012-2014 zamerané na viaceré činnosti, resp. oblasti, v ktorých boli zistené často pretrvávajúce alebo opakujúce sa nedostatky, na ktoré kontrolované subjekty prijali adekvátne opatrenia aj na základe **odporúčaní NKÚ SR**. Jednou z nich bola napríklad kontrola nakladania s majetkom štátu a využívania zdravotníckej techniky, pri ktorej boli zistené nesystémové postupy pri obstarávaní majetku, nedodržanie princípov hospodárnosti a efektívnosti pri obstarávaní zdravotníckej techniky, nevýhodnosť zmluvných podmienok, nedostatky pri využívaní majetku, pri nakladaní s prebytočným, dočasne prebytočným ako aj neupotrebiteľným majetkom. Výsledky kontroly z Fakultnej nemocnice Trenčín a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice boli odstúpené Generálnej prokuratúre SR v Bratislave.

Podobné problémy boli zistené aj v rámci kontrolnej akcie zameranej na analýzu hospodárskeho výsledku, na preverenie hospodárnosti vynakladania verejných prostriedkov na náklady vo vybraných účtovných skupinách, pričom celkové náklady kontrolovaných zdravotníckych zariadení mali každoročne stúpajúcu tendenciu. Najväčší objem na celkových nákladoch pritom predstavovali osobné náklady. Nárast osobných nákladov v roku 2012 bol spôsobený aj zvýšením mzdových nákladov lekárov v zmysle zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkov, čo potvrdila aj kontrolná akcia v roku 2013, ktorá bola zameraná na odmeňovanie lekárov, sestier a pôrodných asistentiek.

Kontrola **NKÚ SR** zistila, že ani Štátny ústav pre kontrolu liečiv v Bratislave a ani Národné centrum zdravotníckych informácií Bratislava **nevedú evidenciu skutočnej potreby liekov na Slovensku** (iba ich spotrebu). Podľa vyjadrení MZ SR a Všeobecnej zdravotnej poisťovne ani jeden z nich nevedie evidenciu predpísaných liekov a teda ich skutočnú potrebu v SR.

NKÚ SR konštatoval, že údaj o potrebe lieku je dôležitým údajom pri regulácii vývozu daného lieku zo SR a taktiež, že obchodovanie s liekmi v rámci EÚ nie je ničím obmedzené (a je motivované vyššími cenami liekov v niektorých krajinách EÚ). Za tohto **stavu môže vzniknúť situácia, že pacient ktorý daný liek potrebuje, sa k nemu vôbec nedostane**.

Po nástupe nového ministra zdravotníctva boli kontrolami zistené nedostatky v oblasti zdravotníctva, vrátane odporúčaní NKÚ SR na ich odstránenie, **prerokované osobne na úrovni predsedu NKÚ SR a ministra zdravotníctva.**

NKÚ SR kontrolovaným subjektom **odporučil**:

- **v oblasti zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti**

MZ SR:

- prehodnotiť rozsah všetkých pracovných zmluvných vzťahov lekárov z pohľadu hospodárnosti a efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti a dodržiavania pracovných úväzkov v zdravotníckych zariadeniach v pôsobnosti MZ SR (predpokladaný cieľ max. 1,2 úväzku),
- vytvoriť v zdravotníckych zariadeniach (nemocniciach) účinné a transparentné nástroje na sledovanie nákladov a rozpočtov na jednotlivé zdravotné výkony v súvislosti so zavedením DRG systému (diagnosis related groups).

VÚC:

- vytvoriť v zdravotníckych zariadeniach (nemocniciach) účinné a transparentné nástroje na sledovanie nákladov a rozpočtov za jednotlivé zdravotné výkony v súvislosti so zavedením DRG systému,

- prehodnotiť rozsah všetkých pracovných zmluvných vzťahov lekárov z pohľadu hospodárnosti a efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti a dodržiavania pracovných úväzkov v zdravotníckych zariadeniach v pôsobnosti VÚC.

Zdravotníckym zariadeniam:

- v rámci mimosúdnych vymáhaní pohľadávok viac využívať možnosť uzatvoriť s dlžníkom dohodu o splácaní dlhu v splátkach,
- v prípade nevymožiteľných pohľadávok (ako sú napr. neuplatnené pohľadávky voči úpadcovi EZP) tieto postupne odpisovať,
- bližšie špecifikovať predmet nájmu nehnuteľného majetku v nájomných zmluvách k nebytovým priestorom, prehodnotiť výhodnosť uzatvorených nájomných zmlúv,
- vypracovať interné smernice, ktoré budú upravovať prenájom nebytových priestorov, ako aj nakladanie s pohľadávkami.

- v oblasti liekovej politiky

- eliminovať nedostatok systému pri žiadosti o zníženie ceny a urobiť zmeny v systéme tak, aby boli jednotlivé úkony od seba rôzne a žiadosti jednoznačne systémom určiteľné,
- precizovať spôsoby určenia štandardnej dávky liečiva stanovené vo vyhláške pre jednotlivé kombinovateľné alternatívy. Je potrebné spracovať algoritmus určenia štandardnej dávky liečiva tak, aby bolo evidentné, kedy ktorú kombináciu možností použiť,
- prehodnotiť možnosti automatického preklápania databáz cien liekov z databáz iných členských štátov k dátumom rozhodujúcim pre zmenu úradne určenej ceny a ich archiváciu,
- hľadať možnosti na vytvorenie centrálnej evidencie skutočnej potreby liekov,
- zaoberať sa príčinami nedostatočného využívania postupov podľa zákona o VO v organizáciách v riadiacej pôsobnosti ministerstva.

- v oblasti hospodárenia s verejnými prostriedkami

- vykonať účinné opatrenia na zníženie straty v oblasti hospodárenia, aby bola splnená podmienka podľa zákona o rozpočtových pravidlách pre hospodárenie príspevkovej organizácie a za tým účelom:
  - neprijímať záväzky nekryté finančnými zdrojmi,
  - plniť prednostne odvodové povinnosti,
  - vykonať opatrenia na zníženie nákladových položiek materiálov a energií, napr. aj energetický audit,
  - zabezpečiť externý audit na riziká v súvislosti s hospodárením kontrolovaného subjektu.

- v oblasti informačno - komunikačných technológii vo vybraných nemocniciach

- aktualizovať koncepciu rozvoja informačných systémov s ohľadom na platné legislatívne predpisy v oblasti informačno-komunikačných technológii,
- dopracovať poučenie oprávnenej osoby o rozsahu oprávnení, popis povolených činností a podmienky spracúvania osobných údajov,
- upraviť poučenia oprávnených osôb v zmysle platnej legislatívy a vnímať ako oprávnenú osobu každého, kto prichádza do styku s osobnými údajmi,
- zaviesť interný predpis odboru informatiky do systému riadenia kvality nemocnice (schváliť ho vedením nemocnice ako smernicu),

V nadväznosti na **odporúčania NKÚ SR** kontrolované subjekty prijali **vlastné opatrenia**. Jednotlivými kontrolami v uvedenej strategickej oblasti bolo zistené:

Kontrola zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti bola vykonaná v ôsmich zdravotníckych zariadeniach, z toho v piatich v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR a v troch zdravotníckych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti príslušného samosprávneho kraja. V zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR išlo o Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a.s., Bratislava (ďalej len „VšZP, a.s.“) a zdravotnícke zaradenia: Univerzitná nemocnica Martin (ďalej len „UN MT“), Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica (ďalej len „DFNsP B.B.“), Letecká vojenská nemocnica, a.s., Košice (ďalej len „LVN, a.s.“), Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov (ďalej len „FNsP J.A.R.“). V rámci zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja to bola Nemocnica s Poliklinikou Prievidza (ďalej len „NsP PD“), v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja Nemocnica s Poliklinikou Sv. Lukáša, a. s., Galanta (ďalej len „NsP Sv.L., a.s.“) a v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja to boli Nemocnice s Poliklinikou, n. o. (ďalej len „NsP n. o.“), v rámci ktorých bola vybraná prevádzka Zdravotníckeho zariadenia Topoľčany (ďalej len „ZZ“). Kontrolovaným obdobím bol rok 2013, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj za predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok. V prípade analýzy úhrad vybraných výkonov boli údaje porovnávané s rokom 2012.

Hospodárske výsledky kontrolovaných zdravotníckych zariadení boli v roku 2011 výrazne ovplyvnené oddlžením ako aj zrušením návratnej finančnej výpomoci poskytnutej v roku 2009 z rozpočtu MZ SR. V ďalších rokoch boli ovplyvnené najmä nárastom mzdových nákladov, ktorých podiel k celkovým nákladom bol v rozpätí 57,34 % – 64,76 %, ako aj uznanými, ale v danom roku neuhradenými výkonmi zdravotnou poisťovňou z dôvodu prekročenia dohodnutého rozsahu poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Kontrola **NKÚ SR** zistila, že takéto uznané, ale neuhradené výkony, ovplyvňovali dosiahnutý hospodársky výsledok v danom roku v priemere 20 %, t. j. v priemere z 80 % bola dosahovaná strata v iných oblastiach hospodárenia. V roku 2012 mal kladný hospodársky výsledok len jeden subjekt – NsP n. o., ktorý z dosiahnutej straty v roku 2011 zaznamenal prechod do zisku. Najväčší vplyv na dosiahnutý kladný hospodársky výsledok v roku 2012 mal nárast na položke tržby z predaja služieb.

V roku 2013 mali z kontrolovaných subjektov kladné hospodárske výsledky len dva subjekty, a to: DFNsP B.B. a NsP n.o. – prevádzka ZZ Topoľčany. V DFNsP B.B. najväčší vplyv na dosiahnutie kladného hospodárskeho výsledku v roku 2013 malo zavedenie nového segmentu výkonov Skríningového centra novorodencov SR (skríning vybraných dedičných metabolických porúch) a racionalizačné opatrenia v oblasti nákladov organizácie.

V roku 2013 bol celkový priemerný počet poistencov VšZP, a.s. spolu 3 330 979 osôb, z toho ekonomicky aktívni poistenci predstavovali 41,59 % podiel a ekonomicky neaktívni poistenci, t. j. poistenci štátu predstavovali 58,41 % podiel. Kontrolou bola preverená databáza vybranej vzorky 9 693 zmlúv poisťovne s lekármi, z ktorej vyplynulo, že 4 606 lekárov, t. j. 47,52 % vykonávalo alebo poskytovalo zdravotnú starostlivosť na základe dvoch a viac zmlúv prostredníctvom 3 700 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Kontrola **NKÚ SR zistila**, že:
- viac ako 50 zmlúv s lekármi malo uzatvorených 24 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti; celkom išlo o 2 036 zmlúv, čo predstavuje 21,0 % zo všetkých 9 693 zmlúv;
- po šesť zmlúv malo uzatvorených šesť lekárov, čo predstavuje 0,1 % z celkového počtu lekárov; po päť zmlúv malo uzatvorených päť lekárov, čo predstavuje 0,1 % z celkového počtu lekárov; po štyri zmluvy malo uzatvorených 47 lekárov, čo predstavuje 1,0 %

z celkového počtu lekárov; po tri zmluvy malo uzatvorených 348 lekárov, čo predstavuje 7,6 % z celkového počtu lekárov; po dve zmluvy malo uzatvorených 4 200 lekárov, čo predstavuje 91,2 % z celkového počtu lekárov.

Vybrané kontrolované subjekty mali uzatvorené základné zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti so všetkými zdravotnými poisťovňami na dobu neurčitú, ktorých podmienky boli upravované formou dodatkov. Napríklad jedna ZP mala k základnej zmluve uzatvorených až 141 dodatkov, z toho v roku 2013 ich bolo spolu uzatvorených až 60. V dôsledku veľkého množstva uzatvorených dodatkov sa zmluvy s poisťovňami stávali neprehľadnými.

V priebehu roka sa dohodnuté jednotkové ceny za výkon sa viackrát menili, v niektorých prípadoch sa ten istý výkon realizoval v rámci jednodňovej zdravotnej starostlivosti a v niektorých prípadoch ako osobitne hradený výkon.

Kontrola tiež ukázala, že zadlženosť kontrolovaných subjektov v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR bola v kontrolovanom období vyššia, ako v tých kontrolovaných subjektoch, ktoré prešli transformáciou na akciové spoločnosti. Najstabilnejšie hospodárenie bolo zistené v LVN, a.s.

NKÚ SR v rámci kontrolnej akcie **preveril aj nakladanie s majetkom štátu, resp. VÚC**. Pri tejto kontrole **zistil** nasledovné **nedostatky**:
- ZZ Topoľčany si v ôsmich prípadoch nesplnilo povinnosť zverejňovať zmluvy na svojom webovom sídle;
- NsP Sv. L v dvoch prípadoch uviedla v kúpnych zmluvách nepravdivý údaj ohľadne existencie zriadenia vecného bremena k predávanému majetku;
- NsP PD v jednom prípade pristúpila na nefinančnú úhradu nájmu strešnej plochy, čím nekonala v súlade so zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom VÚC, podľa ktorého sa nájomné dohaduje vždy odplatne. Ďalej bolo zistené, že nemocnica uzatvorila zmluvu o nájme s miestnou obchodnou spoločnosťou za neprimerane nízke nájomné.

Kontrola liekovej politiky z hľadiska vynakladania zdrojov z verejného zdravotného poistenia bola zameraná na vývoj a primeranosť úhrad na nákup vybraných skupín liekov hradených z verejného zdravotného poistenia na základe farmako-ekonomických kritérií. Bola vykonaná na MZ SR a u piatich vybraných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (nemocnice): Liptovská nemocnica s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš, Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky, Nemocnica svätého Michala, a. s., Bratislava, Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda a Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Trenčín.

NKÚ SR v kontrolovaných subjektoch, s výnimkou Liptovskej nemocnice s poliklinikou MUDr. Ivana Stodolu Liptovský Mikuláš, **zistil viaceré nedostatky** vrátane porušení všeobecne záväzných právnych predpisov. **Za najzávažnejšie** porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov zistené u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti **NKÚ SR považuje** neuplatňovanie zákona o VO pri nákupe liekov a zdravotníckych pomôcok. Zistenia v oblasti zákona o VO odstúpil ÚVO. V kontrolovaných subjektoch bolo napríklad zistené.

MZ SR:
- v procese porovnávania cien nie je možné overiť databázu cien liekov z databáz iných členských štátov k dátumom rozhodným pre zmenu cien, pretože táto na MZ SR nie je uchovávaná. Vzhľadom na ľudský faktor vstupujúci do procesu pri ich importe do systému je problematické kontrolou verifikovať správnosť určenia európskej referenčnej ceny lieku k rozhodujúcim dátumom,

- na základe príslušného ustanovenia zákona o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o liekoch“) malo MZ SR posielať Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a Národnému centru zdravotníckych informácií (ďalej len „NCZI“) elektronickou formou informácie z registra povolení (povolenie na výrobu humánnych liekov, na prípravu transfúznych liekov, na individuálnu prípravu liekov na inovatívnu liečbu, na veľkodistribúciu humánnych liekov a na poskytovanie lekárenskej starostlivosti v nemocničnej lekárni) najmenej raz za 10 dní. MZ SR však neposielalo tieto údaje z registra povolení v elektronickej forme a v stanovených termínoch. MZ SR posielalo údaje z registra povolení NCZI poštovou listovou zásielkou vo forme kópií vydaných rozhodnutí o vydaní povolenia, o pozastavení povolenia, o zmene povolenia a o zrušení povolenia v termínoch podľa uváženia, čím prišlo k nedodržaniu zákona o liekoch,
- pri analýze postupov a procesov v informačnom systéme MZ SR bolo zistené, že pri jednej položke bolo dva krát nezávisle požiadané o zníženie ceny a systém to prijal napriek tomu, že v druhom prípade už nešlo o zníženie ceny, ale na základe výstupu zo systému malo byť vydané rozhodnutie o ukončení konania.

Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody:
- kontrolou VO bolo preukázané, že v dvoch oznámeniach o výsledku elektronickej aukcie odoslaných neúspešným uchádzačom nebola uvedená identifikácia úspešných uchádzačov a lehoty, v ktorých mohla byť podaná žiadosť o nápravu,
- bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve nedodržaním ustanovení opatrenia MF SR čo sa týka spôsobu účtovania liekov a zdravotníckych pomôcok priamo do spotreby. Skladová evidencia nebola vedená predpísaným spôsobom a nebol dodržaný správny účtovný postup pri uzatváraní účtovných kníh,
- zákon o správe majetku štátu bol porušený tým, že neboli uzatvorené dohody o hmotnej zodpovednosti s príslušnými zamestnancami nemocnice.

Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky:
- kontrolou verejného obstarávania bolo zistené, že nemocnica nezverejnila v období od 01.04.2011 do 30.06.2013 raz štvrťročne v súhrnnej správe o zákazkách s nízkou hodnotou aj obstarávané lieky s cenami vyššími ako 1 000 eur, v ktorej by pre každú zákazku uviedla najmä hodnotu zákazky, predmet zákazky a identifikáciu úspešného uchádzača, čo nebolo v súlade so zákonom o VO,
- od 01.07.2013 nemocnica na svojom webovom sídle nezverejňovala aj zadávanie zákaziek na lieky a špeciálny zdravotnícky materiál najmenej tri dni pred ich zadaním alebo v časovej tiesni z dôvodu mimoriadnych udalostí nespôsobenej verejným obstarávateľom, ktorú nemohol predvídať, najmenej deň pred zadaním, ak bola predpokladaná hodnota zákazky rovnaká alebo vyššia než 1 000 eur, čo nebolo v súlade so zákonom o VO,
- **NKÚ SR na vzorke** obstarávaných liekov v roku 2012 na základe predloženého zoznamu všetkých obstarávaných liekov v roku 2012 s uvedením konkrétnych súm liekov **zistil**, že nemocnica v uvedenom roku obstarávala lieky formou zákazky s nízkou hodnotou aj pri 47 druhoch liekov, ktorých cena prevýšila finančný limit rozhodujúci pre určenie zákazky s nízkou hodnotou zadávanou verejným obstarávateľom. Nemocnica nezvolila správny postup verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní, keďže pri nákupe vybraných druhov liekov prevyšovalo obstarávanie finančné limity rozhodujúce pre určenie zákazky s nízkou hodnotou.

Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, a.s.:
- nemocnica mala v období rokov 2011 až 2013 uzatvorenú rámcovú zmluvu na dodávku liekov s jedným dodávateľom, pričom lieky nakupovala od viacerých dodávateľov aj bez uzatvorených zmlúv rovnako ako špecializovaný zdravotnícky materiál,
- nemocnica ako verejný obstarávateľ v rokoch 2011 až 2013 nakupovala všetky lieky, špeciálny zdravotnícky materiál a technické plyny bez ich obstarania podľa zákona o VO,
- kontrolou vykonanej inventarizácie liekov a špeciálneho zdravotníckeho materiálu boli zistené viaceré porušenia zákona o účtovníctve.

Nemocnica svätého Michala, a. s., Bratislava:
- nedostatky boli zistené v uplatňovaní Obchodného zákonníka, pri uzatváraní zmluvných vzťahov s dodávateľmi liekov a špeciálneho zdravotníckeho materiálu. Ďalej boli zistené nedostatky vo včasnosti uhrádzania faktúr za dodané lieky, zdravotnícky materiál a liečivá. Pri ich obstarávaní nebol uplatňovaný zákon o verejnom obstarávaní.

Kontrola čerpania finančných prostriedkov štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Zdravotníctvo bola vykonaná na MZ SR so zameraním na stav čerpania finančných prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) v programovom období rokov 2007–2013 v kapitole MZ SR, na výber, realizáciu, kontrolu, monitorovanie, výsledky a dosah projektov a na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri schvaľovaní a čerpaní finančných prostriedkov v rámci Operačného programu Zdravotníctvo (ďalej len „OPZ“).

Kontrola ukázala, že čerpanie finančných prostriedkov OPZ podľa údajov MZ SR bolo od začiatku programového obdobia do 31.10.2014 na úrovni 89,13 % (bez spolufinancovania zo ŠR). OPZ je programom s najvyššou úrovňou čerpania v rámci programov Národného strategického referenčného rámca. Kontrolou dokumentácie jednotlivých vybraných projektov za kontrolované obdobie **NKÚ SR zistil** viaceré nedostatky dodržiavania zákona o VO.

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami a kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly bola vykonaná v Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave (ďalej len „SZU“) za kontrolované obdobie 2013 a obdobie potrebné pre preverenie plnenia prijatých opatrení z predchádzajúcej kontroly.

SZU zostavila rozpočet príjmov, ktoré sa diametrálne líšili od dosiahnutej skutočnosti podľa zdrojov a položiek, čo poukazuje na neplnenie zákona o rozpočtových pravidlách podľa ktorého „príspevková organizácia hospodári podľa svojho rozpočtu nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia...“. Týmto spôsobom v rozpočtovom roku nemožno objektívne nastaviť celkový rozpočet, ktorý zahŕňa aj príspevok zo štátneho rozpočtu poskytovaný v takej výške, aby jej rozpočet bol vyrovnaný.

SZU ako štátna príspevková organizácia v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy na úhradu nákladov na prevádzku má používať prednostne vlastné zdroje. Podľa finančných výkazov použila SZU vlastné zdroje len v 29,74 % úhrad výdavkov. V medziročnom porovnaní výnosov SZU vzrástli tržby za vlastné výkony a tovar, v bežných a kapitálových transferoch, ako aj použitie rezerv z prevádzkovej činnosti. Voči nákladom predstavovali výnosy univerzity 97,68 %, čím SZU opakovane nesplnila podmienku zákona o rozpočtových pravidlách, podľa ktorého príspevková organizácia je právnická osoba štátu, ktorej menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami a ktorá je na štátny rozpočet napojená príspevkom.

Kontrolou náhodným výberom vybraných účtovných dokladov bolo zistené, že uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie pri zaraďovaní výdavkov nebolo v plnej miere používané.

NKÚ SR tiež zistil, že SZU prijímala na seba také záväzky, na ktoré v bežnom rozpočtovom roku nemala dostatok finančných prostriedkov a tým zaťažovala rozpočet nasledujúcich rokov. Týmto konaním nedodržala zákon o rozpočtových pravidlách, čím porušila finančnú disciplínu.

SZU porušila zákon o sociálnom poistení, keď v priebehu roka neplnila povinnosť odvádzať poistné Sociálnej poisťovni. SZU tiež nevykonala v roku 2013 zúčtovanie finančných prostriedkov sociálneho fondu, čím nedodržala ustanovenie § 6 ods. 3 zákona o sociálnom fonde. Ďalej bolo zistené , že SZU neodviedla finančný zostatok z účtu 211 – pokladnica v celkovej sume 1 021 eur, a tým porušila zákon o Štátnej pokladnici.

Predbežnou finančnou kontrolou nebol overený súlad pripravovanej finančnej operácie s rozpočtom SZU. Jej vykonanie nebolo potvrdené zamestnancami na doklade súvisiacom s pripravovanou finančnou operáciou čo bolo v rozpore so zákonom o finančnej kontrole.

Kontrola hospodárenia a ochrany aktív v oblasti informačno–komunikačných technológií vo vybraných nemocniciach SR bola vykonaná v troch nemocniciach v zriaďovateľskej pôsobnosti MZ SR, a to v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Banská Bystrica, vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Žilina a v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice. Predmetom kontroly bola správa, hospodárenie a nakladanie s majetkom štátu v oblasti informačno-komunikačných technológií (ďalej iba „IKT“), dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami v oblasti IKT, dodržiavanie všeobecne záväzných predpisov pre oblasť informačných systémov verejnej správy (ďalej iba „ISVS“), prevádzka a bezpečnosť ISVS za obdobie rokov 2012 – 2014 .

NKÚ SR v roku 2013 **vykonal v spolupráci** so Švajčiarskym federálnym kontrolným úradom rizikovú analýzu informačno–komunikačného prostredia vo vybraných nemocniciach. Riziková analýza preukázala nedostatky najmä v oblasti implementácie informačných systémov a riadenia informačnej bezpečnosti. Z tohto dôvodu zahrnul NKÚ SR do plánu kontrolnej činnosti na rok 2014 kontrolu hospodárenia a ochrany aktív v oblasti IKT vo vybraných nemocniciach.

Kontrolou boli zistené porušenia zákona o ISVS tým, že kontrolované subjekty nemali zabezpečený súlad so štandardami pre ISVS a neplnili niektoré povinnosti vyplývajúce z tohto zákona. V dvoch nemocniciach boli zistené porušenia zákona o ochrane osobných údajov tým, že kontrolované subjekty nemali dostatočne ustanovené a dodržiavané bezpečnostné opatrenia potrebné na elimináciu možných rizík pôsobiacich na bezpečnosť a funkčnosť ich informačných systémov. V jednej nemocnici bolo zistené, že pri určení obstarávacej ceny majetku nemocnica nepostupovala v súlade so zákonom o účtovníctve.

1.2.4 Školstvo, veda a výskum

V oblasti školstva boli **kontroly NKÚ SR zamerané** na všetky oblasti od vzdelávania, cez vedu, výskum ako aj šport. Kontrolami bolo zistené, že súčasný mechanizmus prerozdeľovania finančných prostriedkov zo ŠR pre jednotlivé verejné vysoké školy je len čiastočne podmienený úspešnosťou uplatnenia sa absolventov na trhu práce, preto je potrebné komplexne prehodnotiť metodiku rozpisu dotácií a zvážiť zvýhodnenie vysokých škôl, ktorých absolventi preukazne nachádzajú uplatnenie na trhu práce, prispôsobiť rámec rozdeľovania finančných prostriedkov tak, aby mohli byť podporené školy, ktorých absolventi preukazne nachádzajú uplatnenie na trhu práce. Rovnako aj pri stredných školách je potrebné realizovať programy a projekty vzdelávania za účelom získania kvalifikovanej pracovnej sily uplatniteľnej na trhu práce, inovovať vzdelávací proces v prospech najnovších metód, procesov a technológii a hľadať možnosti zmeny systému financovania stredných škôl smerom k profilu absolventa.

Kontrola vynakladania verejných prostriedkov na plnenie úloh Národného programu rozvoja športu poukázala najmä na nedostatočnú kontrolu efektívneho, hospodárneho a účelného použitia prostriedkov ŠR vynaložených na šport pri vyúčtovaniach dotácii, kedy dochádzalo k odsúhlasovaniu aj neoprávnených výdavkov a v rozpore s určeným účelom. Je potrebné podotknúť aj skutočnosť, že prostriedky ŠR alokované do športu podľa zákona o telesnej kultúre boli dlhodobo pod stanoveným podielom a nedosahovali ani 2/3hranicu zákonného prídelu.

NKÚ SR na odstránenie zistených nedostatkov a zlepšenie stavu kontrolovaným subjektom **odporučil**:

- **v oblasti čerpania finančných prostriedkov EÚ pre OPV**
  - vyjadriť predpokladaný (požadovaný) prínos z realizácie projektu v rámci definície cieľov a špecifických cieľov výziev na NFP a prehodnotiť metodiku posudzovania reálne čerpaných nepriamych výdavkov v prípade, ak ciele projektu boli naplnené a projekt zrealizovaný v nižšej sume priamych výdavkov ako bol schválený rozpočet priamych výdavkov v rámci poskytnutého NFP,
  - vytvárať ekonomické a legislatívne podmienky na obnovu IKT, učebných pomôcok a vzdelávacích aktivít v budúcom období za účelom kontinuity a udržania dosiahnutej kvality vzdelávacieho procesu,
- **v oblasti športu**
  - stanovovať ukazovatele a cieľ programového rozpočtovania s ohľadom na zdroje údajov, na ich kvantifikáciu a pružne reagovať pri ich modifikácii na reálnu situáciu a zabezpečiť nadväznosť ukazovateľov na znenie cieľa;
  - uplatňovať vecné hľadisko podpory športových aktivít pri určovaní predmetu výziev, priebežne dodržiavať adresnú, vecnú a číselnú nadväznosť výsledkov jednotlivých fáz dotačného procesu;
  - vymedziť jednoznačne uplatňovanie kompetencií subjektov v dotačnom procese s následnou aktualizáciou zákona o športe, štatútu komisie a smernice o dotáciách a obdobne upraviť používanie finančných pojmov.

V nadväznosti na vykonanú kontrolu projektov na podporu výskumu a vývoja v kapitole ministerstva **bolo na základe osobného rokovania predsedu NKÚ SR a ministra školstva, vedy, výskumu a športu** dňa 06.10.2014 **prisľúbené vykonanie systémových zmien vo financovaní vedy a výskumu**.

Na základe **odporúčaní NKÚ SR** kontrolované subjekty prijali **vlastné opatrenia**. Jednotlivými kontrolami v uvedenej strategickej oblasti bolo **zistené**:

Kontrola efektívnosti a účinnosti čerpania finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej únie pre Operačný program Vzdelávanie (ďalej len „OPV“) bola vykonaná na MŠVVaŠ SR – riadiaci orgán (RO), Agentúre MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ – sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (SORO), Fyzikálnom ústave SAV a Geofyzikálnom ústave SAV.

Stav čerpania finančných prostriedkov v celom implementačnom období bol neuspokojivý. Celková výška čerpania finančných prostriedkov z alokácie OPV na programové obdobie rokov 2007–2013 zo zdrojov EÚ bola k 22.08.2014 v sume 268 941 956 eur, čo predstavovalo 49,55 % z celkového záväzku.

Hlavnými dôvodmi nízkeho čerpania boli predovšetkým nedostatky vo vykonaných verejných obstarávaniach, nízke a neefektívne čerpanie pridelených finančných prostriedkov na strane prijímateľa a vysoká administratívna náročnosť, hlavne z hľadiska množstva predloženej podpornej dokumentácie pri posudzovaní oprávnenosti personálnych výdavkov. Nízke čerpanie bolo ďalej spôsobené aj vysokou administratívnou náročnosťou spracovania predložených výdavkov, kde zväčša ide o personálne výdavky, ktoré sa vyznačujú vysokým počtom povinnej predloženej podpornej dokumentácie. Ďalším dôvodom bola vysoká administratívna náročnosť kontroly jednotlivých žiadostí o platbu.

Prekročenie plánovaných hodnôt k 31.12.2013 bolo identifikované v rámci kontrolovaných projektov pri týchto vybraných ukazovateľoch: počet novovytvorených vzdelávacích programov, počet školiacich kurzov pre pedagogických zamestnancov, počet programov formálneho vzdelávania pre osoby s osobitnými vzdelávacími potrebami, počet podporených programov ďalšieho vzdelávania, počet žiakov s osobitnými vzdelávacími potrebami zapojených do programov vzdelávania, počet programov ďalšieho vzdelávania pre osoby podieľajúce sa na sociálnej inklúzii osôb s osobitnými vzdelávacími potrebami.

Naproti tomu nízke plnenie k 31.12.2013 bolo identifikované pri nasledujúcich vybraných ukazovateľoch: počet partnerstiev a sietí vývoja a inovácií podporených z OPV, podiel zdravotníckych pracovníkov, ktorí absolvovali programy ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, miera umiestnenia absolventov programov formálneho vzdelávania pre osoby s osobitnými vzdelávacími potrebami, miera umiestnenia absolventov programov ďalšieho vzdelávania pre osoby s osobitnými vzdelávacími potrebami, počet projektov na podporu ľudských zdrojov v centrách excelentnosti na VŠ a SAV.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly a prieskumu plnenia cieľov a dosiahnutého prínosu u riešiteľov projektov **vyhodnotil súlad** plnenia cieľov projektov s predpokladanými výsledkami pozitívne. Vzhľadom na zložitosť schvaľovacích, hodnotiacich a kontrolných procesov však pri implementácii OPV nebola dosiahnutá efektívnosť, t. j. nebolo získané maximum z dostupných zdrojov. Pre MŠVVaŠ SR ako RO pre OPV bude kľúčová najmä implementácia tých národných projektov, prostredníctvom ktorých budú do roku 2015 prebiehať v systéme všeobecného a odborného vzdelávania komplexné a systémové zmeny pre prispôsobenie vzdelávania potrebám trhu práce.

Kontrola vynakladania verejných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu na zabezpečenie plnenia úloh v oblasti športu bola vykonaná v 11 subjektoch, ktorými boli MŠVVaŠ SR, Slovenský zväz rybolovnej techniky, Slovenská asociácia motoristického športu, Slovenský zväz ľadového hokeja, Slovenská basketbalová asociácia, Slovenský atletický zväz, Slovenská volejbalová federácia, Slovenský tenisový zväz, Slovenský strelecký zväz, Slovenský zväz rýchlostnej kanoistiky a Slovenský zväz kanoistiky na divokej

vode. Bola zameraná na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť a efektívnosť čerpania dotácií poskytnutých v rámci Národného programu rozvoja športu na vytváranie materiálnych, technických, personálnych a ďalších podmienok pre rozvoj športu za obdobie rokov 2012 a 2013.

Na MŠVVaŠ SR **kontrola NKÚ SR zistila**, že:
- prostriedky ŠR alokované do športu podľa zákona o telesnej kultúre boli dlhodobo pod stanoveným podielom a nedosahovali ani 2/3 hranicu zákonného prídelu,
- v oblasti programového rozpočtovania neboli vo všetkých prípadoch ukazovatele stanovené optimálne tak, aby umožnili posúdiť hospodárnosť a efektívnosť činností vo vzťahu k použitým prostriedkom,
- niektoré skutočnosti indikovali vecnú formálnosť výziev a nimi iniciovaného dotačného procesu, možnosť pôsobenia diskriminačného prostredia a možnosť realizovať niektoré výzvy v rámci jednej výzvy,
- v niektorých prípadoch minister školstva, vedy, výskumu a športu SR rozhodol pri poskytnutí/neposkytnutí dotácie inak, ako navrhla komisia so zdôvodnením, ktoré nespĺňalo požiadavku zákona o športe,
- postup pri poskytovaní dotácií vo výzvach nebol v niektorých prípadoch v súlade s ustanoveniami zákona o športe,
- zmluvy o poskytnutí dotácie neriešili ako postupovať v prípadoch, keď niektoré ustanovenia zmluvy prijímatelia dotácie nedodržia,
- informačný systém týkajúci sa výziev a ich vyúčtovania nebol optimálne nastavený. Niektoré dáta, resp. informácie neboli presne definované, resp. vyhodnocované, čo malo za následok, že neboli dodržané niektoré zmluvné termíny rozhodné pre vyúčtovanie dotácie a podanie správy prijímateľa.

Kontrolou použitia dotácie na športových zväzoch bolo zistené porušenie niektorých všeobecne záväzných predpisov a zmluvných podmienok, ako aj porušenie finančnej disciplíny. Tieto porušenia však nemali za následok neoprávnené použitie prostriedkov jednotlivých dotácií. V podaných žiadostiach o dotáciu neboli zistené nezrovnalosti a nepoužité prostriedky boli v určených termínoch vrátené poskytovateľovi.

Kontrola účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia vybraných rozpočtových a príspevkových organizácií v rezorte Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR bola vykonaná za obdobie roka 2013 v subjektoch: Štátny pedagogický ústav, Ústav informácií a prognóz školstva, Štátny inštitút odborného vzdelávania, Národný ústav celoživotného vzdelávania, Centrum vedecko-technických informácií SR, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Antidopingová agentúra SR a IUVENTA Bratislava–Karlova Ves.

Sedem subjektov malo s MŠVVaŠ SR na rok 2013 uzatvorený kontrakt, ktorý v rozpore s uznesením vlády SR č. 1370 z 18.12.2002 bol vo všetkých prípadoch uzatvorený až po stanovenom termíne 31.12.2012. Vo väčšine prípadov predmetom kontraktu boli úlohy vyplývajúce z činností, na ktoré boli organizácie zriadené. MŠVVaŠ SR nerozpisovalo finančné prostriedky na jednotlivé úlohy, preto sa v rozpočte nedali identifikovať, pričom ani nevyžadovalo finančné vyhodnotenie ich plnenia. Tým je možné kontrakty pre väčšinu príspevkových, ale najmä pre rozpočtové organizácie, považovať za bezúčelové dokumenty a ich štvrťročné vyhodnocovanie za bezúčelové zvyšovanie administratívnej záťaže organizácií.

Kontrolou finančných výkazov FIN z roku 2013 boli zistené viaceré nedostatky. Dve príspevkové organizácie vo FIN 1–12 vykazovali prijaté prostriedky na projekty z ESF

v rôznych kategóriách rozpočtovej klasifikácie (310, resp. 340), pričom zriaďovateľ obidva výkazy akceptoval, nakoľko nevrátil nesprávne vyplnený výkaz žiadnemu z týchto subjektov.

Z dokumentov účtovnej závierky bolo zistené, že u všetkých subjektov bola výsledkom hospodárenia po zdanení za rok 2013 strata. Žiadny zo subjektov nevypracoval poznámky k účtovnej závierke v súlade s metodickým usmernením MF SR na rok 2013 a nedostatky boli zistené aj v súvahe, resp. vo výkaze ziskov a strát jednotlivých subjektov.

Kontrolou bolo zistené nedodržiavanie ustanovení viacerých všeobecno-záväzných právnych predpisov, napríklad:

zákon o rozpočtových pravidlách

- nehospodárnym vynakladaním finančných prostriedkov došlo k porušeniu finančnej disciplíny v sume 15 432,95 eur pri obstaraní majetku, ktorý nebol využívaný; subjekty uhradili faktúry za právne služby bez preukázania vykonaných prác; subjekt nakupoval príručky, brožúry a ich aktualizácie napriek tomu, že potrebné informácie mohol získať aj iným spôsobom, pričom ich ani nevyužíval;
- bola porušená finančná disciplína v sume 5 565,35 eur, keď subjekt finančné prostriedky nevynaložil na nevyhnutné potreby, ale v decembri 2013 nakúpil stravné lístky na rok 2014;
- subjekt nehospodárne vynakladal finančné prostriedky za nájom priestorov od súkromnej spoločnosti, časť hradenej sumy za energie a služby bola dohodnutá bez preukázania skutočností, z ktorých bola vypočítaná, pričom v zmluve nedohodol ani zúčtovanie nákladov na energie a služby po ukončení kalendárneho roka. Po uzatvorení tejto zmluvy ostali v jeho sídle prázdne priestory, ktoré nevyužíval a napriek tomu si dodatkom k nájomnej zmluve prenajal v marci 2014 ďalšiu kanceláriu;
- subjekty obstarali z kapitálových výdavkov licencie, ktoré nespĺňali kritériá pre dlhodobý nehmotný majetok, resp. z bežných výdavkov softvér, ktorý spĺňal podmienky pre DHM, čím došlo k porušeniu finančnej disciplíny;
- nebola vyvodená zodpovednosť za porušenie finančnej disciplíny v sume 21 516,35 eur voči zamestnancom, keď subjektu na základe vonkajších kontrol vznikla povinnosť odvodu penále a pokuty, ani keď bolo zistené neoprávnené čerpanie finančných prostriedkov na projekty ESF;

zákon o VO

- subjekt nevedel k vykonaným VO predložiť kompletnú dokumentáciu, neboli dodržané termíny stanovené zákonom, uchádzačom neboli vrátené v stanovenom termíne zábezpeky, zložené pri VO; výber dodávateľa nebol vykonaný formou VO v prípadoch, keď nebola splnená žiadna zákonom stanovená podmienka na realizované rokovacie konanie bez zverejnenia, resp. keď boli uzatvorené zmluvy na dobu neurčitú, u ktorých bol predpoklad prekročenia finančnej hranice pre VO;

zákon o účtovníctve

- subjekty vo viacerých prípadoch porušili postupy účtovania, napríklad účtovaním na nesprávne účty účtovej osnovy, nesprávnym účtovaním poskytnutých preddavkov priamo do nákladov, resp. účtovaním administratívnej budovy v Bratislave vrátane jej technického zhodnotenia a budovy školskej jedálne s pozemkami v Záhorskej Vsi ako jedného celku;
- vo viacerých prípadoch neboli priložené k účtovným dokladom iné preukázateľné doklady, ktorých obsah by nepriamo dokazoval skutočnosť údajov prvotného účtovného dokladu; žiadny zo subjektov nevykonal inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v súlade so zákonom.

zákon o správe majetku štátu

- subjekt nekonal hospodárne v súvislosti s bytom, ktorý prenajímal, nakoľko nepožadoval od nájomcu refundáciu dane z nehnuteľnosti, neuplatnil a nevymáhal pohľadávky z nájomného a služieb spojených s nájmom ani neuplatnil voči nájomcovi úroky ani poplatok z omeškania;
- viaceré subjekty nevykonali žiadne kroky vo veci nakladania s prebytočným majetkom štátu aj niekoľko rokov, pričom niektoré budovy boli v havarijnom stave;
- subjekt nemal od apríla 2011 zaevidovanú v majetku stavbu a pozemky, v ktorej mal sídlo;
- subjekty nepenalizovali svojich odberateľov v prípadoch, keď odberatelia uhrádzali faktúry po lehote splatnosti, čím úroky, resp. poplatky z omeškania neuplatňovali ani nevymáhali.

Kontrolované subjekty vo viacerých prípadoch konali aj v rozpore s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, napríklad so zákonom o finančnej kontrole, so zákonom o štátnej štatistike, so zákonom o slobodnom prístupe k informáciám, s Občianskym zákonníkom a so Zákonníkom práce.

1.2.5 Dotačná politika štátu

V oblasti dotačnej politiky štátu **NKÚ SR vykonal 17 kontrol**. Boli zamerané na dodržanie účelového použitia a finančného vysporiadania dotácií poskytnutých zo ŠR. Kontroly boli vykonané z hľadiska dodržania zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a ďalších súvisiacich predpisov. V tejto oblasti bola vykonaná aj kontrola postupu colných orgánov pri poskytovaní nepriamej formy štátnej pomoci podľa zákona o štátnej pomoci.

NKÚ SR na odstránenie zistených nedostatkov a zlepšenie stavu **odporučil**:

- v oblasti poskytovania dotácii zo ŠR

- poskytovať dotácie formou zmluvy s presne špecifikovanými/určenými povinnosťami, jednoznačne určeným účelom použitia, termínom použitia prostriedkov dotácie, termínom vrátenia nečerpaných prostriedkov s uvedením čísla účtu poskytovateľa dotácie, termínom a formou zúčtovania, ako aj ďalšie podmienky čerpania dotácie (napr. v prípade dotácie na opravu, rekonštrukciu alebo modernizáciu nehnuteľného majetku uviesť, že žiadateľ ju môže vykonávať len v prípade, že je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti), vrátane povinnosti dodržiavať súvisiace všeobecne záväzné právne predpisy (zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon o verejnom obstarávaní, zákon o účtovníctve),
- upraviť zúčtovanie finančných prostriedkov o doplnenie nečerpanej sumy dotácie a dátumu jej vrátenia na konkrétne číslo účtu;
- vyžadovať v zúčtovaní finančných prostriedkov konkrétne údaje o použití prostriedkov dotácie (faktúry, úhrady zo dňa), ktoré preukazujú účel použitia dotácie (príp. ako príloha Zúčtovania – prehľad dokladov preukazujúcich použitie dotácie);
- poskytovať dotácie v prípade, že žiadateľ má na financovanie akcie zabezpečené aj iné zdroje tak, aby súčet vlastných (resp. iných zdrojov) žiadateľa a prostriedkov dotácie pokrýval rozpočtované náklady na projekt, t. j. aby bol projekt finančne krytý a tým aj realizovateľný.
- sledovať vo Finančnom spravodajcovi a na webovom sídle MF SR informácie súvisiace s postupmi a termínmi zúčtovania poskytnutých dotácií,
- dodržiavať stanovený termín na predloženie žiadosti o poskytnutie dotácie podľa príslušného výnosu MF SR.

- v oblasti nepriamej formy štátnej pomoci

- zabezpečiť zber a vykazovanie správnych údajov o poskytnutej štátnej pomoci tak, aby nedochádzalo k ich skresľovaniu,
- zabezpečiť včasnosť konania tak, aby nedochádzalo k zániku možnosti vo veci konať, napr. z dôvodu zmien v právnej úprave, zániku daňového subjektu, a pod.

V nadväznosti na **odporúčania NKÚ SR** kontrolované subjekty prijali **vlastné opatrenia**. Jednotlivými kontrolami v uvedenej strategickej oblasti bolo **zistené**:

Kontrola účelového použitia a finančného vysporiadania dotácií poskytnutých zo štátneho rozpočtu bola vykonaná v 16 subjektoch, ktorým bola poskytnutá dotácia z príjmov z odvodu prevádzkovateľov hazardných hier. Kontrolovaným obdobím boli roky 2011 a 2012, v prípade vecných súvislostí i obdobia predchádzajúce a nasledujúce. V rámci kontrolnej akcie boli preverené finančné prostriedky v celkovom objeme 173 tis. eur, čo predstavovalo 23,5 % z objemu poskytnutých dotácií z príjmov z odvodu prevádzkovateľov hazardných hier v preverovanom období.

Kontrolou bolo zistené, že všetky kontrolované subjekty boli oprávnenými žiadateľmi o poskytnutie dotácie v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a výnosu

MF SR o poskytovaní dotácií. Kontrola tiež ukázala, že všetky kontrolované subjekty dodržali účel použitia prostriedkov dotácie určený listom MF SR. Dotácie boli použité na spolufinancovanie tovarov, prác a služieb, resp. aktivít zameraných najmä na skvalitnenie vzdelávacieho procesu, podporu umeleckej tvorby a kultúrnych aktivít, zdravotnej starostlivosti a rozvoj športu.

Nedostatky boli zistené v šiestich kontrolovaných subjektoch:
- päť kontrolovaných subjektov pri zadávaní zákaziek financovaných z prostriedkov dotácie nepostupovalo podľa zákona o VO;
- jeden subjekt predložil žiadosť o poskytnutie dotácie po stanovenom termíne;
- päť kontrolovaných subjektov neúčtovalo poskytnutú a použitú dotáciu v súlade so zákonom o účtovníctve a príslušným opatrením MF SR o postupoch účtovania;
- dva subjekty nedodržali termín na predloženie zúčtovania dotácie určený v pokyne MF SR na zúčtovanie finančných vzťahov so štátnym rozpočtom;
- jeden subjekt prekročil lehotu na použitie prostriedkov dotácie, stanovenú MF SR, čím porušil finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontrola poskytovania nepriamej formy štátnej pomoci bola vykonaná v CÚ Trnava za obdobie rokov 2012 a 2013. Účelom kontroly bolo overiť postup colných orgánov pri poskytovaní nepriamej formy štátnej pomoci v zmysle zákona o štátnej pomoci, v znení neskorších predpisov v rokoch 2012 a 2013 a dodržiavanie súvisiacich právnych predpisov platných v SR a EÚ.

CÚ Trnava v kontrolovanom období poskytol štátnu pomoc len podľa schém štátnej pomoci. Individuálna štátna pomoc ani minimálna pomoc poskytnuté neboli. V roku 2012 poskytol štátnu pomoc štyrom príjemcom v celkovej výške 255 198 eur. Do vyhodnotenia poskytnutej štátnej pomoci v roku 2012 však zahrnul aj tri daňové subjekty, ktorým v kontrolovanom období nebola poskytnutá štátna pomoc. Vykázanie nesprávnych údajov vo vyhodnotení štátnej pomoci poskytnutej CÚ Trnava v roku 2012 bolo v rozpore so zákonom o štátnej pomoci, podľa ktorého je poskytovateľ povinný na žiadosť MF SR poskytovať priebežné správy a súhrnné správy o ním poskytnutej štátnej pomoci v termínoch a v rozsahu požadovanom MF SR. Nakoľko sa uvedený nedostatok môže vyskytovať aj v iných CÚ, **podľa NKÚ SR nie je možné vylúčiť** skreslenie údajov o poskytnutej štátnej pomoci v rámci celej SR.

NKÚ SR zistil, že do aplikačného programového vybavenia APV SysNeD sa nezaznamenávali údaje z podaných daňových priznaní alebo uplatnených nárokov na vrátenie dane oddelene pre jednotlivé prípady poskytnutej štátnej pomoci. Z tohto dôvodu v priebehu kontroly bolo možné tieto prípady vyselektovať až po prácnom preverovaní všetkých daňových priznaní v APV SysNeD, pričom spracovanie údajov bolo vykonávané manuálne bez softvérovej podpory. Právne oddelenie CÚ Trnava centrálne spracovávalo údaje z podaných daňových priznaní alebo uplatnených nárokov na vrátenie dane formou svojpomocne vytvorených tabuliek. **Podľa NKÚ SR takáto forma** spracovávania údajov z daňových priznaní v informačnom systéme sa nedá považovať za samostatnú evidenciu o poskytnutej štátnej pomoci, nakoľko neexistuje možnosť selektovania požadovaných údajov podľa zvolených kritérií, pričom manuálne spracovávanie údajov môže viesť aj k chybovosti hlásení o poskytnutej štátnej pomoci.

NKÚ SR tiež zistil, že CÚ Trnava vo veci porušenia daňových predpisov nekonal viac ako osem mesiacov, až do nadobudnutia účinnosti zákona č. 348/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení

neskorších predpisov. Svojou nečinnosťou spôsobil, že nebolo možné uplatniť sankciu voči daňovému subjektu za porušenie daňového poriadku.

NKÚ SR je toho názoru, že CÚ pre oblasť štátnej pomoci nie je poskytovaná dostatočná metodická podpora zo strany FR SR. S tým súvisela napríklad aj skutočnosť, že vo svojich interných riadiacich aktoch nemala jasne definovaný moment poskytnutia štátnej pomoci, čo mohlo mať dopad na správnosť vykazovaných údajov.

1.2.6 Doprava

Kontroly v oblasti dopravy v období rokov 2012 – 2014 boli rozdelené do ucelených okruhov tak, aby ich výsledky zobrazovali nedostatky a riziká v cestnej a v železničnej doprave. **V cestnej doprave NKÚ SR vykonal spolu 68 kontrol**. Boli zamerané na financovanie opráv, údržby, rekonštrukcií a výstavby ciest I. triedy, vrátane cestnej infraštruktúry v správe Slovenskej správy ciest; financovanie opráv, údržby, rekonštrukcií a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest a súvisiacej infraštruktúry v Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s.; mýtny systém a výber poplatkov za používanie cestnej infraštruktúry; stav hospodárenia na úseku ciest v správe VÚC, miest a obcí. Na odstránenie zistených nedostatkov a zlepšenie stavu predmetu kontrol **NKÚ SR** kontrolovaným subjektom predložil celkom 108 odporúčaní, z toho 3 legislatívne návrhy.

V oblasti železničnej dopravy NKÚ SR vykonal od roku 2012 spolu 7 kontrol. Kontroly boli zamerané na vynakladanie verejných prostriedkov, zmluvných vzťahov, financovania modernizácie a prevádzkovania železničnej dopravnej infraštruktúry realizovaných v rokoch 2010 až 2011; efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov pri prevádzkovaní osobnej železničnej dopravy v rokoch 2011 až 2012 na Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s.; plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolami vykonanými na Železniciach SR, a Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. v rokoch 2012 a 2013; plnenie opatrení z predchádzajúcich kontrol vykonaných NKÚ SR v roku 2012 a v I. polroku 2013 vo vybraných subjektoch verejnej správy. Výsledky kontroly plnenia opatrení ukázali ich splnenie, čo znamenalo zlepšenie stavu v kontrolovanej oblasti oproti obdobiu pred výkonom kontrol **NKÚ SR. O osobitne dôležitých zisteniach v rámci kontrol v oblasti dopravy rokoval predseda NKÚ SR s ministrom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR**.

NKÚ SR na odstránenie zistených nedostatkov a zlepšenie stavu kontrolovaným subjektom **odporučil:**

-v oblasti poplatkov za používanie cestnej infraštruktúry

- vykonávať VO na predaj a distribúciu diaľničných nálepiek v čase, ktorý umožní jeho realizáciu v zmysle zákona o VO tak, aby výdaj nálepiek bolo možné začať v mesiaci december kalendárneho roka predchádzajúceho roku platnosti nálepiek,
- zvážiť zmenu nastavenia systému výberu pokút za priestupky alebo správne delikty s tým, aby sa tieto príjmy použili v rozpočte NDS na investície do cestnej infraštruktúry,
- prehodnotiť možnosť zefektívnenia fungovania systému elektronického výberu mýta.

- v oblasti výstavby, rekonštrukcie, údržby a opráv ciest I. triedy a súvisiacej infraštruktúry

- stanoviť pre SSC termín na predloženie návrhu Kontraktu a jeho Špecifikácie v rozsahu rozpísaných limitov uvedených v rozpočtovom informačnom systéme na nadchádzajúci rozpočtový rok tak, aby bol vytvorený dostatočný časový priestor na schválenie oboch dokumentov ešte pred začatím roka, na ktorý sa Kontrakt a Špecifikácia uzatvára;
- vypracovať postup MDVRR SR (ako zriaďovateľa) na priebežné, ako aj celkové hodnotenie kontraktu so SSC s určenými kritériami (formálnymi aj obsahovými) a termínmi;
- realizovať školenia v oblasti programového rozpočtovania;
- doplniť Zriaďovaciu listinu SSC o vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý je vedený v účtovnej evidencii SSC ako účtovnej jednotky a upraviť ju tak, aby bola v súlade so súčasným stavom činností, ktoré vykonáva;

- vyhotovovať písomné záznamy z rokovaní medzi MDVRR SR a SSC s jasne uvedenými závermi, stanovením úloh a termínov ich plnení;
- využiť poznatky zo štúdie Optimálny model efektívneho fungovania NDS a SSC do materiálu navrhujúcom možnú transformáciu SSC, resp. jeho alternatívy. Z dôvodu strategického významu pre dopravné hospodárstvo a zabezpečenia finančných zdrojov na jeho realizáciu predložiť takýto materiál na rokovanie vlády SR;
- pravidelne zaraďovať do plánu kontrol MDVRR SR aj kontroly vynakladania verejných prostriedkov na cesty I. triedy.

- v oblasti výstavby a údržby diaľnic a rýchlostných ciest

- upraviť spôsob vrátenia dodatočne refundovaných prostriedkov EÚ do ŠR v Zmluve o poskytnutí dotácií z rozpočtovej kapitoly MDVRR SR na príslušný rok;
- uverejňovať vo výročných správach NDS a v ďalšej dokumentácii NDS jednotné údaje o dĺžke diaľnic a rýchlostných ciest v prevádzke, vo výstavbe, v príprave a údaje o počte opravených diaľnic a rýchlostných ciest, s poznámkou;
- pri uzatváraní zmlúv na opravu a údržbu zvážiť ustanovenie o období výkonu zmluvných výkonov, stanoveného od 01.04. do 31.10., doplnením o možnosť úpravy, vzhľadom na zmeny klimatických podmienok.

- v oblasti výstavby, opráv a údržby pozemných komunikácií v správe VÚC

- spolupracovať s vládou SR pri vypracovaní spoločnej koncepcie rozvoja cestnej siete v zmysle návrhu Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 v oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry a rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy;
- vytvárať programové rozpočty tak, aby tieto plnili funkciu krátkodobého plánovacieho dokumentu a umožňovali merať výkonnosť v oblasti dopravy pri vhodne nastavených merateľných ukazovateľoch, súčasne aby bola dodržaná zásada transparentnosti pre verejnosť z pohľadu posúdenia účelu a výsledného efektu vynakladania rozpočtových prostriedkov do jednotlivých oblastí;
- priebežne aktualizovať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, rozlíšiť krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele, doplniť zámery a merateľné ukazovatele;
- pripravovať plán bežnej (letnej) a zimnej údržby ciest tak, aby okrem finančného vyjadrenia konkretizoval a špecifikoval aj činnosti, podmienky, organizačné a technické zabezpečenie výkonu činností súvisiacich s údržbou ciest;

- v oblasti biopalív

- vytvoriť koordinačný orgán na zber a sledovanie všetkých údajov z oblasti biopalív v doprave v rámci SR s presne stanovenými povinnosťami pre dotknuté rezorty pri zbere údajov, ich spracovaní a sledovaní,
- zabezpečiť pravidelný výkon štátneho dozoru v oblasti biopalív podľa zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V nadväznosti na **odporúčania NKÚ SR** kontrolované subjekty prijali **vlastné opatrenia**. Jednotlivými kontrolami v uvedenej strategickej oblasti **bolo zistené**:

Kontrola poplatkov za používanie cestnej infraštruktúry, efektívnosti a účinnosti výnosov z príjmov elektronického mýtneho systému a diaľničných nálepiek, zmluvných vzťahov realizovaných v rokoch 2010-2013 bola vykonaná na MDVRR SR a v Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. (ďalej len „NDS“).

Spoplatnenie cestnej infraštruktúry bolo v kontrolovanom období rokov 2010-2013 realizované formou predaja diaľničných nálepiek a elektronického výberu mýta. Elektronický výber mýta bol zavedený v SR v súlade s európskou legislatívou, navrhnutý a vybudovaný bol v priebehu roka 2009. Nárok na odmenu za poskytovanie služby vznikol až vo fáze

prevádzkovania služby od 01.01.2010. Vybudovanie a spustenie elektronického výberu mýta bolo spojené s viacerými komplikáciami, ktoré MDVRR SR riešilo legislatívnymi zmenami, ktoré zásadným spôsobom menili vybudovaný systém.

Zmluva o poskytovaní komplexnej služby elektronického výberu mýta (ďalej len „Zmluva“) bola uzatvorená s víťazom tendra na obdobie 13 rokov, s 5 ročnou opciou na strane NDS. K 31.12.2013 bolo k Zmluve uzatvorených 19 dodatkov, z ktorých 11 malo dopad na zvýšenie nákladov NDS. Kontrolou faktúr bolo zistené, že NDS nedisponovala dokladmi preukazujúcimi priamo alebo nepriamo vynaložené náklady poskytovateľa a účtovala na základe nepreukázaných účtovných záznamov, ktoré neumožnili jednotlivo aj v súvislostiach spoľahlivo a jednoznačne určiť obsah účtovných prípadov.

Valorizácia základnej ročnej ceny služby dohodnutá v Zmluve prenášala všetky náklady spojené s infláciou výhradne na objednávateľa služby. Spojením viacerých spoplatnených mýtnych úsekov sa v roku 2012 znížil ich celkový počet, čo viedlo k zníženiu nákladov NDS. V porovnaní s rokom 2011 sa tieto náklady znížili o viac než 5 mil. eur.

Tržby z mýtneho systému boli v rokoch 2012 a 2013 použité predovšetkým na úhradu samotných nákladov mýtneho systému. V rokoch 2012 a 2013 bol zaznamenaný rastúci trend investovania prostriedkov mýta do bezprostrednej údržby a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest.

Spôsoby výberu mýta prostredníctvom ticketingu a palivových kariet neboli riešené v súťažných podkladoch zákazky na elektronický výber mýta, ale boli zavedené bez súťaže formou zmluvných dodatkov s úspešným uchádzačom. Na základe rokovaní s Európskou komisiou sa NDS zaviazala upustiť od prevádzkovania výberu mýta prostredníctvom ticketingu a pristúpila k jeho modifikácii na záložný spôsob výberu mýta a na platenie palivovými kartami vyhlásila verejné obstarávanie.

Podmienky pri výbere mýta prostredníctvom palivových kariet a cenu služby upravovala Zmluva o spolupráci, ktorá však nedefinovala spôsob výpočtu primeranej ceny. Platby palivovými kartami predstavovali najpoužívanejší spôsob platenia za mýto, ktorým bolo vybraných cca 70 % objemu finančných prostriedkov.

Výrobu, predaj a distribúciu diaľničných nálepiek zabezpečovala NDS v spolupráci so zmluvnými partnermi na základe uzatvorených zmlúv. Pri dodržiavaní ustanovení zmlúv bolo zistené, že preberacie protokoly neboli za NDS podpisované osobou oprávnenou konať v jej mene a v mnohých prípadoch neobsahovali náležitosti v zmysle internej organizačnej normy. NDS nefakturovala zmluvné pokuty v zmysle mandátnych zmlúv.

V procese verejného obstarávania na zabezpečenie služieb súvisiacich s predajom a distribúciou diaľničných nálepiek boli zistené nedostatky súvisiace s úplnosťou dokladov, ktoré však neovplyvnili konečný výber dodávateľa. Verejné obstarávanie na predaj a distribúciu diaľničných nálepiek na rok 2012 nebolo vykonané včas. Časový sklz riešila NDS uzatvorením dodatku k mandátnej zmluve, čím došlo k zmene pôvodného predmetu mandátnej zmluvy a k porušeniu zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolou likvidácie neupotrebiteľných diaľničných nálepiek na rok 2012 bol zistený rozdiel v počte skartovaných diaľničných nálepiek a ich účtovnou evidenciou. Z preverenia nákladov na províziu a dosiahnutého čistého výnosu z predaja diaľničných nálepiek nebola v konaní kontrolovaného subjektu zistená nehospodárnosť. V porovnaní s diaľničnými nálepkami mal systém elektronického výberu mýta nižšiu efektívnosť. Náklady systému diaľničných nálepiek tvorili 6,0 % tržieb, pričom náklady na elektronický výber mýta predstavovali 74,0 % vybranej sumy za roky 2010 – 2013. Štyri roky prevádzky preukázali, že systém

elektronického výberu mýta bol po technickej stránke funkčný a účinný, čo potvrdili aj správy nezávislého znalca.

Kontrola vynakladania verejných prostriedkov určených na výstavbu, rekonštrukcie, opravy a údržbu ciest I. triedy a súvisiacej infraštruktúry, realizovaných v rokoch 2010-2013 bola vykonaná na MDVRR SR a Slovenskej správe ciest (ďalej len „SSC“).

V čase kontroly bolo možné **stav a kvalitu ciest I. triedy** na Slovensku **považovať za kritické**. V nevyhovujúcom stave dĺžka cestnej siete I. triedy predstavuje 38,9 %, pričom v havarijnom stave je cca 8,2 %. Hlavnou príčinou je dlhodobé nedostatočné zabezpečenie finančných prostriedkov na pravidelnú údržbu a opravy. Na kritickom stave ciest I. triedy má však podiel aj atomizácia správcov ciest.

Negatívnym faktorom v roku 2013 bol značný časový rozdiel medzi schválením zákona o ŠR na rok 2013 a podpísaním kontraktu medzi MDVRR SR a SSC a jeho špecifikácie. To spolu so zmenou kontraktačných podmienok znamenalo pre SSC útlm vo VO v období január – apríl.

MDVRR SR nedostatočne vykonávalo programové rozpočtovanie týkajúce sa ciest I. triedy, ako aj priebežné a celkové vyhodnotenie vecného a finančného plnenia kontraktov so SSC.

Hospodárnosť a efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov na SSC **skontroloval NKÚ SR** na náhodne vybranej vzorke 26 zmlúv o dielo v celkovej sume 15 889 166 eur. Postup vo verejnom obstarávaní služieb a stavebných prác bol overený na vzorke 22 zmlúv, s celkovou sumou 13 385 336 eur s DPH. V 13 prípadoch boli zistené nedostatky, čím bola v kontrolnej vzorke zistená chybovosť cca 59 %.

SSC ako investor je povinná podľa cestného zákona na vlastné náklady vybudovať pre vlastníka alebo prevádzkovateľa diela vyvolané úpravy na majetku cudzích vlastníkov. SSC po roku 2004 nevypracovala žiaden návrh koncepcie rozvoja cestnej siete, hoci má túto činnosť stanovenú v Zriaďovacej listine a v Štatúte.

NKÚ SR vykonal s využitím výsledkov z kontroly NKÚ ČR porovnanie nákladov na výstavbu, opravu a rekonštrukcie ciest I. triedy v ČR so slovenskými podmienkami. Z porovnania vyplynulo, že SSC mala porovnávané ceny položiek nákladov na výstavbu, rekonštrukcie a opravy ciest I. triedy nižšie.

Kontrola vynakladania verejných prostriedkov určených na výstavbu a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest realizovaných v rokoch 2010 – 2013 na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. svojim zameraním nadväzovala na predchádzajúce kontroly vykonané v rokoch 2012 a 2013.

V roku 2012 bola vykonaná kontrola vynakladania verejných prostriedkov určených na rekonštrukcie, opravy a údržbu diaľnic, rýchlostných ciest a súvisiacej infraštruktúry realizovaných v rokoch 2010 a 2011. V roku 2013 bola vykonaná kontrola vynakladania verejných prostriedkov určených na výstavbu diaľnic, rýchlostných ciest, vrátane súvisiacej infraštruktúry realizovaných v rokoch 2011 a 2012.

Predmetom kontrolných akcií bolo hospodárenie s verejnými prostriedkami určenými na výstavbu, rekonštrukcie, opravy a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest, uzatváranie zmlúv pri ich realizácii, plnenie programov prípravy výstavby diaľnic a rýchlostných ciest, vývoj čerpania kapitálových výdavkov na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest. Kontrola v roku 2014 zahŕňala aj vyhodnotenie plnenia odporúčaní NKÚ SR a prijatých opatrení z predchádzajúcich kontrol.

V roku 2012 bolo zistené, že NDS nemala vypracovanú a schválenú stratégiu opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest. K schvaľovaniu zmien opráv diaľnic a rýchlostných ciest (ďalej len „D a RC“) v zmluvných dodatkoch (bez uvedenia dátumu podpisu) pre neinvestičnú dotáciu na rok 2011, sa pristupovalo formálne, po uplynutí roku. V kontrolovanom období NDS nedodržala podmienky uvedené v Dohode o účelovosti použitia finančných prostriedkov zo ŠR v rokoch 2010 a 2011 nepodpísaním dodatkov, rovnako aj ministerstvo.

Predkladané žiadosti o neinvestičnú dotáciu zo ŠR neboli podložené konkrétnymi účtovnými dokladmi patriacimi k žiadosti, ktoré ju mali podporovať, a ktoré boli v tom čase uhradené a ktoré mali tvoriť z hľadiska preukázateľnosti zoznam nárokovaných dokladov v prílohe, čím bol nepreukázateľný účtovný záznam a došlo k porušeniu zákona o účtovníctve na kontrolovaných subjektoch. Zo strany NDS nebol dodržaný termín vyúčtovania poskytnutých bežných transferov neinvestičnej dotácie (31.01.2012) a termín predloženia zúčtovania výdavkov ŠR (15.02.2012). V jednom prípade bolo zistené použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom, čo bolo porušením finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Informácia k vyhodnoteniu plnenia programu opráv nebola podávaná na MDVRR SR v roku 2010 a 2011 dvakrát ročne, ako ukladal zákon o NDS, ale iba raz ročne. Vyhodnotenie zimnej služby za obdobie 2010/2011 bolo na MDVRR SR prijaté 17.05.2011, čím si NDS nesplnila svoju povinnosť vypracovať vyhodnotenie zimnej služby k dátumu uvedenému v Operačnom pláne 2010.

MDVRR SR vykonávalo kontrolu plnenia účelovosti poskytnutia finančných prostriedkov len na základe zasielaných číselných údajov, a to sledovaním nákladových položiek účtovníctva, či neboli prekročené ročné položky v nákladoch. Z rozhovorov s pracovníkmi ministerstva vyplynulo, že vecná stránka opráv a údržby nebola odkontrolovaná a zaužívaný spôsob vykazovania čerpania dotácie neumožnil detailne odsúhlasiť, z akých dokladov a faktúr pozostávali žiadosti a čo bolo hradené. Z mesačných výpisov o čerpaní sa nedalo zistiť, či dotácia bola čerpaná na predmetný účel.

MDVRR SR v rokoch 2011 až 2014 poskytovalo finančné prostriedky na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest formou investičných dotácií zo ŠR, spolufinancovaním zo ŠR a prostriedkov EÚ. Dotácie boli NDS poskytnuté na základe zmlúv na príslušný rok, ktorými bola financovaná výstavba, ako aj údržba diaľnic a rýchlostných ciest. Ďalej bola výstavba diaľnic a rýchlostných ciest financovaná aj prostredníctvom Operačného programu Doprava, (prostriedky EÚ a spolufinancovanie). Uvedené prostriedky boli určené na konkrétne projekty poskytované na základe zmlúv o nenávratnom finančnom príspevku na príslušný projekt.

Bolo zistené nesplnenie cieľov programov prípravy a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest v období rokov 2010 – 2013 (resp. 2014). Nebolo dosiahnuté plánované začatie a ukončenie km výstavby diaľnic a rýchlostných ciest. Bolo zistené podcenenie časovej náročnosti procesu prípravy a priebehu verejného obstarávania. Pri investičnej výstavbe diaľnic bolo zistené nízke čerpanie finančných prostriedkov plánovaných na výstavbu v kontrolovanom období 2010 až 2013.

Nízke čerpanie plánovaných výdavkov na výstavbu diaľnic vyústilo do nesplnenia, resp. len čiastočného splnenia plánovaných cieľov programu 053 Cestná infraštruktúra pri prvku 0530305 Diaľnice a rýchlostné cesty, kde neboli naplnené plánované ukazovatele začatej výstavby a vybudovanej dĺžky diaľnic a rýchlostných ciest.

Napriek prijatým opatreniam v priebehu rokov 2013 a 2014, ktoré sa prejavili na pozitívnych výsledkoch v rámci Operačného programu Doprava, je stále potrebné implementovať pomerne veľký objem z celkovej alokácie prostriedkov EÚ a aj stav čerpania k 30.10.2014 bol naďalej nízky. Nízke čerpanie prostriedkov na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest bolo spôsobené najmä neukončenými verejnými obstarávaniami na stavebné práce, kde došlo

k podceneniu časovej náročnosti procesu prípravy a priebehu verejného obstarávania a zdĺhavým procesom majetkovoprávneho vysporiadania pozemkov.

Disponibilné verejné prostriedky na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest sa nepodarilo v stanovených termínoch v plnej miere využiť, čo viedlo k nesplneniu stanovených cieľov v oblasti výstavby diaľnic a rýchlostných ciest. Predlžovaním termínov výstavby dochádzalo k oddialeniu užívania a očakávaných pozitívnych efektov plánovanej investičnej výstavby.

Kontrolou boli zistené porušenia zmluvných podmienok a nedostatky pri vyhodnocovaní zmlúv, ktorými MDVRR SR poskytovalo dotácie NDS. Kontrola preverila aj hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia finančných prostriedkov pri realizácii vybraného projektu investičnej výstavby diaľnic so zameraním na priebeh verejného obstarávania a následného uzatvárania zmlúv so zhotoviteľom stavebných prác, ako aj dodržiavanie zmluvných podmienok pri ich realizácii. Preverovaným projektom bola časť diaľnice D1 v úseku Dubná Skala – Turany, kde sa nepodarilo dodržať pôvodne plánovaný termín ukončenia stavebných prác v roku 2014.

Kontrolou dodržania podmienok Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pre projekt D1 Dubná Skala – Turany bolo zistené, že NDS zmluvne nezabezpečila, aby im zhotoviteľ stavebných prác do jedného mesiaca od podpísania zmluvy na uskutočnenie stavebných prác písomne oznámil údaje o počte zamestnancov potrebných za účelom splnenia zmluvných záväzkov v zmysle uvedenej zmluvy.

V NDS bolo zistené, že termín vrátenia dodatočne refundovaných prostriedkov späť do ŠR bol v niektorých prípadoch viac ako jeden mesiac. Cenové ponuky jednotlivých uchádzačov na realizáciu investičných projektov financovaných z fondov EÚ (stavebné práce, stavebné dozor) sa pohybovali často na hranici ich možného zisku. Môžu byť rizikom pri financovaní projektov a ovplyvniť priebeh a termíny výstavby. Zistené boli aj nedostatky v inventarizácii dlhodobého hmotného majetku.

Kontrola hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynaložených prostriedkov na výstavbu, opravu a údržbu pozemných komunikácií v správe VÚC a úlohy z toho vyplývajúce pre VÚC bola vykonaná v 16 kontrolovaných subjektoch so zameraním na hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť využitia prevedeného výnosu dane z motorových vozidiel do rozpočtu samosprávnych krajov, rozsah využitia finančných prostriedkov z prevedeného výnosu v rámci systému výstavby a opráv ciest II. a III. triedy v správe jednotlivých samosprávnych krajov.

Kontrole predchádzalo vypracovanie predbežnej štúdie v spolupráci s odbornými inštitúciami (Žilinská univerzita v Žiline, Výskumný ústav dopravný, a.s., Žilina, Finančná správa SR, MDVRR SR, MV SR, Slovenská správa ciest, Slovenský hydrometeorologický ústav, Štatistický úrad SR, ČESMAD Slovakia). Predbežná štúdia definovala ciele kontroly, stanovila jej rámec, vymedzila dôkazy, spracovávala množstvo analýz jednotlivých kritérií a tiež predpokladala uvedenie možných záverov a zistení. Na základe dovtedy získaných poznatkov z dostupných koncepčných materiálov a informácií vlády SR, zainteresovaných profesijných a odborných inštitúcií, mediálnych poznatkov, pripomienok občanov a ostatnej verejnosti bolo možné identifikovať celú oblasť kritických miest v oblasti, ktorú spracovávala táto predbežná štúdia.

Výsledky tejto kontrolnej akcie preukázali, že nie všetky kontrolované subjekty spĺňali atribúty tzv. nositeľa dobrej praxe v oblasti správy ciest II. III. triedy. Napríklad nemali spracovaný systém hospodárenia s vozovkami a mostmi v súlade s príslušnými technickými predpismi, nepracovali s presnou databázou o spravovaných cestách, nevyhodnocovali vývoj technických parametrov vozoviek, nie vždy prijímali účinné opatrenia na odstránenie

nepriaznivého vývoja stavu cestnej siete, neviedli a neanalyzovali trend vývoja výdavkov na ich správu, obnovu a údržbu.

Pri obstarávaní stavebných prác na cesty kontrolované subjekty využívali všetky možnosti zákona o verejnom obstarávaní pri výbere ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, s najnižšou cenou. Táto ale nie vždy zaručovala aj najvyššiu možnú kvalitu, ktorá by pri budovaní, rekonštruovaní a obnove ciest mala byť rozhodujúcou.

Viaceré kontrolované subjekty mali splnené svoje krátkodobé ciele a zámery, pokiaľ ich mali v programových rozpočtoch zadefinované. Dlhodobé zámery a ciele, vyplývajúce z programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, sa však nie vždy podarilo naplniť.

Kontrolou bolo zistené, že na stavebno-technický stav ciest negatívne vplývali viaceré faktory, najmä zvyšovanie podielu ťažkej nákladnej dopravy a očakávaný presun dopravcov na cesty nižších kategórií po spoplatnení dopravnej infraštruktúry vyššej kategórie mýtom, rovnako ako skutočnosť spojená s nárastom intenzity dopravy prechádzajúca profilom cestného úseku v hodnote ročného priemeru denných intenzít v skutočných vozidlách.

V rámci kontrol vykonaných v územnosprávnych celkoch, ale i v príslušných regionálnych správach ciest, boli zistené nedostatky v oblasti rozpočtového hospodárenia, nesprávneho uplatňovania rozpočtovej klasifikácie, poskytovania dotácií, porušovania finančnej disciplíny, verejného obstarávania, nedodržiavanie zákona o sťažnostiach a nedostatky vo vnútorných kontrolných systémoch kontrolovaných subjektov. Pri preverení majetkovoprávneho vysporiadania pozemkov pod cestami sa zistila vysoká miera (cca 73 %) nevysporiadania pozemkov s ich vlastníkmi. Táto skutočnosť predstavuje vysoké riziko pre čerpanie eurofondov v oblasti cestného hospodárstva v programovom období rokov 2014 – 2020.

Hospodárenie VÚC a príslušných regionálnych správ ciest bolo vo výraznej miere ovplyvnené ich finančnou situáciou a možnosťami rozpočtu. Pokles výdavkov na všetky samosprávne činnosti sa prejavil aj vo výdavkoch na cesty II. a III. triedy, čím vzniklo riziko ďalšieho znehodnotenia tohto majetku. Ich uvedenie do prevádzkyschopného stavu si bude vyžadovať nákladnejšie opatrenia, v niektorých prípadoch až úplnú rekonštrukciu vozoviek. Tento stav bol spôsobený oneskorovaním ich cyklickej obnovy.

Kontrola plnenia cieľov a záväzkov vyplývajúcich z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii v oblasti biopalív v doprave bola vykonaná na MH SR, MŽP SR, Slovenskom hydrometeorologickom ústave, MPaRV SR, Pôdohospodárskej platobnej agentúre, v Národnom poľnohospodárskom a potravinárskom centre – organizačná zložka Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy (ďalej len „VÚPOP“) za kontrolované obdobie rokov 2012 a 2013 a prislúchajúce obdobia v súvislosti so **zapojením NKÚ SR do medzinárodnej kontroly** organizovanej medzinárodným združením najvyšších kontrolných inštitúcii v rámci EUROSAI.

Do právneho poriadku SR boli implementované všetky smernice Európskeho parlamentu a Rady v rámci implementácie Klimaticko-energetického balíčka súvisiace s touto problematikou a to predovšetkým smernice č. 2009/28/ES a 2009/30/ES. **Kontrolou bolo zistené**, že v SR neexistuje koordinačný orgán na komplexný zber a sledovanie údajov z oblasti biopalív v doprave.

V sledovanom období Štátna energetická inšpekcia ani Slovenská obchodná inšpekcia nevykonávali žiadne kontroly v rámci štátneho dozoru nad dodržiavaním zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre oblasť biopalív v doprave a neboli uložené sankcie a pokuty.

Ekonomické hodnotenie plnenia záväzkov v oblasti biopalív v doprave v rámci SR nebolo v rokoch 2012 a 2013 vykonané. Vybudované výrobné kapacity na výrobu biopalív prevyšujú v SR objem skutočnej spotreby krajiny. Slovensko sa stalo ich exportérom do členských štátov EÚ, pričom ich vývoz má vzrastajúcu tendenciu.

Slovenský národný verifikačný systém biopalív stanovil postupy a kontrolné mechanizmy počas celého životného cyklu biopaliva, pričom jeho kontrolu od roku 2012 zabezpečovala iba jedna odborne spôsobilá osoba. Dohľad nad jej činnosťou vykonával SHMÚ a mal povinnosť ju kontrolovať najmenej jedenkrát ročne, čo však v rokoch 2012 – 2013 nevykonal.

Podpora pestovania energetických plodín existujúca do roku 2009 bola zrušená nariadením Rady (ES) č. 73/2009 a zavedený bol režim poskytovania jednotnej platby na plochu pre poľnohospodárov. Účel použitia dopestovanej repky a kukurice sa v tomto režime nesleduje. MPaRV SR neevidovalo výmery poľnohospodárskej pôdy určenej na pestovanie surovín pre produkciu biopalív. Rovnako nesledovalo ani platby s tým súvisiace. Slovensko má stabilizované pestovateľské plochy a neočakáva zvýšený dopyt po olejninách.

Na základe požiadaviek smerníc EÚ bola v SR vypracovaná databáza území pestovania repky a kukurice na bioenergetické účely. Trendové analýzy vypracované VÚPOP potvrdzujú nárast zberových plôch a nárast dosahovaných úrod plodín/surovín určených na výrobu biopalív v doprave.

Pri posudzovaní ochrany poľnohospodárskej pôdy **kontrola NKÚ SR** dospela k záveru, že v zásade nie je veľký rozdiel na aký účel sa repka alebo kukurica pestujú. Negatívny vplyv pestovania štandardných poľnohospodárskych plodín na biopalivá vo všeobecnosti je na Slovensku skôr sekundárny a to ich uprednostňovaním v osevných postupoch. Dôvod je ekonomický, keďže ide o plodiny, z ktorých má poľnohospodár vyšší finančný prínos.

Výsledným efektom je zväčšujúci sa podiel pestovania týchto plodín aj viac rokov za sebou v tej istej lokalite a z toho vyplývajúce negatívne dopady na poľnohospodársku pôdu a to jednosmerným odčerpávaním živín, koncentráciou patogénov a škodcov atď. Má to za následok únavu pôdy, ktorá sa tým stáva menej odolná voči nepriaznivým biotickým faktorom prostredia. Výsledkom môže byť zvyšovanie dávok chemických látok do pôdy, či už vo forme ochranných prostriedkov alebo priemyselných hnojív. Dochádza k zvyšovaniu ohrozenia poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou, čo vplýva na odnos najkvalitnejšej humusovej vrstvy pôdy a tým dochádza k jej degradácii.

Z pohľadu úsilia o znižovanie emisií skleníkových plynov sa sektoru dopravy SR nedarí stabilizovať ich rast. Za rok 2012 bol na celkových emisiách skleníkových plynov podiel emisií v sektore energetika (vrátane dopravy) takmer 70 %. Pritom emisie z dopravy v rámci sektoru energetika tvorili 22 %. Zatiaľ čo podiel emisií zo stacionárnych zdrojov klesá, podiel emisií z dopravy sa neustále zvyšuje. Rast emisií skleníkových plynov v sektore dopravy je spôsobený rastom spotreby pohonných látok a zvyšujúce sa množstvo biopalív v pohonných látkach má zanedbateľný vplyv na zvyšujúci sa trend množstva emisií skleníkových plynov.

1.2.7 Efektívna verejná správa

V strategickej oblasti efektívna verejná správa **NKÚ SR** v roku 2014 **v rámci 13 kontrolných akcií vykonal spolu 356 kontrol**. Boli zamerané na použitie finančných prostriedkov štátu na podporu kultúry, umenia, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva; hospodárenie a nakladanie s majetkom štátu vo vybraných príspevkových organizáciách MPSVaR SR a v DataCentre, Bratislava; hospodárenie s finančnými prostriedkami a nakladanie s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy; realizáciu Národného projektu XXI „Podpora vytvárania pracovných miest"; hospodárenie a ochranu aktív v oblasti informačno-komunikačných technológií u vybraných správcov informačných systémov verejnej správy; správnosť, spoľahlivosť a úplnosť účtovnej závierky a finančných výkazov vo vybraných príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti miest; efektívnosť a účinnosť pri výkone pôsobností obcami SR; dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom vo vybraných organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC; použitie verejných prostriedkov poskytnutých formou dotácie a finančného príspevku z rozpočtu VÚC právnickým osobám a fyzickým osobám; hospodárenie v obchodnej spoločnosti, v ktorej má mesto alebo obec vlastnícky podiel; efektívnosť a účinnosť poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov; čerpanie finančných prostriedkov poskytnutých na zabezpečenie zníženia rizík povodní pre vybrané územia v rámci Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky.

V nadväznosti na výsledky kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom vo vybraných príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti miest v súvislosti so zistenými nedostatkami a ich príčinami v dodržiavaní pravidiel rozpočtového hospodárenia **predseda NKÚ SR požiadal podpredsedu vlády a ministra financií SR o zváženie úpravy zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy** v oblasti zostavovania rozpočtu príjmov a výdavkov a rozpočtu výnosov a nákladov príspevkovej organizácie za účelom jednotnej úpravy postupov zostavovania týchto rozpočtov.

NKÚ SR na odstránenie zistených nedostatkov a zlepšenie stavu kontrolovaným subjektom **odporučil**:

- v oblasti podpory kultúry, umenia, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva

- zaviesť do príslušnej legislatívy v oblasti poskytovania dotácií povinnosť prijímateľov dotácií
- postupovať pri obstarávaní tovarov a služieb v zmysle zákona o verejnom obstarávaní,
- legislatívne zvážiť možnosť zmeny dotačného systému MK SR z jednoročného na viacročný u opakujúcich sa celoročných projektoch prijímateľov dotácií,
- zvážiť ustanovenie formy vedenia dotačného účtu u prijímateľov dotácií v legislatíve MK SR tak, aby bolo zrejmé, či v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy vznikli alebo nevznikli výnosy z poskytnutých prostriedkov,
- analyzovať stav dotovania tlačených periodík z hľadiska početnosti cieľovej skupiny, nákladov na tlač a výšky remitendy a zvážiť možnosť MK SR dotovať len ich výrobu a šírenie elektronickou formou.

- v oblasti hospodárenia príspevkových organizácií MPSVR SR

- uzatvárať kontrakty tak, aby umožňovali transparentne zostavovať rozpočet organizácie;

- vypracovať interný predpis tak, aby bol v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

- v oblasti realizácie Národného projektu XXI

- zabezpečovať riadenie, metodické usmerňovanie a kontrolu výkonu činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti poskytovania služieb zamestnanosti vždy v písomnej forme;
- prehodnotiť preukazovanie splnenia odvodových a iných povinností žiadateľmi finančných príspevkov a zabezpečiť, aby pri preukazovaní boli v čo najväčšej miere využívané elektronické informačné systémy;
- zabezpečiť pružnosť Informačného systému služieb zamestnanosti, aby pri využívaní nevznikal rozdiel medzi účtovným a reálnym stavom;
- zabezpečiť podľa možnosti monitorovanie, príp. možnosť kontroly novovytvorených pracovných miest u zamestnávateľov aj po naplnení dohodnutej doby (po 18/30 mesiacoch);
- prehodnotiť možnosť realizácie národného projektu len pre cieľovú skupinu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie nad 50 rokov veku.

- v Data Centre

- zverejňovať zmluvy/dodatky, ktoré neobsahujú informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom štátu na webovom sídle DataCentra,
- vypracovať organizačnú smernicu, ktorá by stanovila základné povinnosti vyraďovacej a likvidačnej komisie v podmienkach DataCentra,
- zefektívniť vnútorný kontrolný systém,
- kontrolnú činnosť zamerať vo väčšom rozsahu na kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a organizačných smerníc pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami a nakladaní s majetkom štátu v správe DataCentra.

- v oblasti informačno – komunikačných technológii

- prijať účinné opatrenia na zamedzenie straty z podnikateľskej činnosti Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby (ďalej len „NASES) za rok 2014;
- prijať opatrenia na elimináciu rizík, ktoré by mohli spôsobiť neukončenie projektov „Elektronické služby spoločných modulov a prístupových komponentov“ časť I. a II. v zmluvne stanovenom termíne;
- prijať po ukončení IKT projektov také opatrenia, aby bola zabezpečená plynulá, bezpečná a spoľahlivá prevádzka informačných systémov prevádzkovaných NASES, vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia.

- v oblasti príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobností miest

- vypracovať analýzu, ktorá by preukázala hospodárnejší a efektívnejší spôsob výkonu hlavných činností organizácie porovnaním ceny vykonávania týchto činností dodávateľským spôsobom a vo vlastnej réžii;
- venovať zvýšenú pozornosť správnemu uplatneniu ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie pri triedení príjmov a výdavkov, za tým účelom zvážiť účasť na odborných školeniach;
- rokovať so zriaďovateľom za účelom vypracovania návrhu na upravenie stavu zvereného majetku mesta v správe príspevkovej organizácie tak, aby energie platil ten subjekt, ktorý objekt spravuje;
- vypracovať analýzu hospodárnosti prevádzkovania objektov v správe príspevkovej organizácie a podľa výsledkov analýzy upraviť zmluvné podmienky, resp. uzatvoriť novú nájomnú zmluvu v súlade s internými a so všeobecne záväznými právnymi predpismi;

- preveriť všetky nájomné zmluvy a zmluvy o výpožičke, odstrániť prípadné nedostatky a zosúladiť tieto zmluvy s internými a všeobecne záväznými právnymi predpismi;
- vypracovať interný predpis upravujúci základné pravidlá a podmienky prenechávania majetku mesta do výpožičky;
- reálne posúdiť potrebu realizácie investičných zámerov podľa spracovaných projektových dokumentácií, v prípade nerealizovaných projektov navrhnúť zriaďovateľovi odpis majetku ako zmarenú investíciu;
- vypracovať interný predpis upravujúci rozúčtovanie nákladov medzi hlavnou a podnikateľskou činnosťou;
- iniciovať odstúpenie od nevýhodnej zmluvy s obchodnou spoločnosťou mesta;
- v úzkej spolupráci so zriaďovateľom – vlastníkom nehnuteľného majetku zriadiť komisiu pre jednoznačnú identifikáciu nehnuteľného majetku, na základe výsledkov identifikácie upraviť majetkovú evidenciu príspevkovej organizácie;
- uvádzať pri uzatváraní nájomných zmlúv ako vlastníka mesto a ako správcu príspevkovú organizáciu.

- v oblasti výkonu samosprávnych a prenesených kompetencií

- iniciovať úprav zmlúv o zriadení spoločných obecných úradov týkajúcich sa úseku stavebného poriadku (najmä jasnejšieho vymedzenia kompetencií zmluvných strán a plnenia zmluvných povinností predkladania hodnotenia činnosti a vyúčtovania skutočných nákladov vrátane vlastných finančných prostriedkov obcí),
- prijatie, úpravu resp. aktualizáciu interných predpisov obcí (napr. organizačného alebo pracovného poriadku obcí, zásad hospodárenia s majetkom obcí, internej normy na odmeňovanie poslancov obecného zastupiteľstva, smernice pre vykonávanie finančnej kontroly),
- zavedenie systému zverejňovania programov zasadnutí obecného zastupiteľstva a zverejňovania jeho uznesení,
- zváženie opodstatnenosti komisií obecného zastupiteľstva v prípadoch ich preukázanej nečinnosti,
- zabezpečenie následných kontrol hlavného kontrolóra.

- v oblasti hospodárenia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC

- preveriť uzatvorené obchodné a nájomné zmluvy a zosúladiť ich so zákonom,
- zaviesť centrálnu evidenciu objednávok a zmlúv za účelom ich včasného zverejňovania na webovom sídle,
- zriaďovateľovi predložiť návrh na odpísanie nedobytných pohľadávok, ktoré vznikli pred rokom 1996,
- upraviť pri vykonaní inventarizácie majetku vlastnícke vzťahy v súlade s listom vlastníctva,
- upozorniť zriaďovateľa na nedostatky v zriaďovacej listine a iniciovať úpravu v zmysle platných predpisov,
- tvoriť opravnú položku k pohľadávkam, pri ktorých sa predpokladá, že ich dlžník úplne alebo čiastočne neuhradí,
- zabezpečiť v spolupráci so zriaďovateľom riešenie problému, ktorý sa týka nesprávne zaúčtovaného obstarania dlhodobého hmotného majetku,
- prehodnotiť vykonávanie podnikateľskej činnosti vzhľadom na platné živnostenské oprávnenie na vykonávanie živností,
- využiť možnosť vykonávať priebežné finančné kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

- **v oblasti hospodárenia právnických a fyzických osôb pri použití finančného príspevku v rozpočtu VÚC**
  - spresniť zmluvné podmienky za účelom ich jednoznačného výkladu;
  - doplniť zmluvné podmienok o povinnosť dodržať postupy pri obstarávaní tovarov a služieb v zmysle platnej legislatívy s cieľom zabezpečiť maximálnu hospodárnosť použitia verejných prostriedkov;
  - spresniť ustanovenia VZN;
  - nastavenie kontrolných mechanizmov.

- **v oblasti hospodárenia obchodnej spoločnosti, v ktorej má obec alebo mesto vlastnícky podiel**
  - zosúladiť zloženie valného zhromaždenia a dozornej rady OS,
  - prijať opatrenia na zlepšenie ekonomickej situácie OS,
  - vypracovať, doplniť a aktualizovať interné smernice,
  - posúdiť reálnosť vymáhania pohľadávok,
  - vypracovať evidencie majetku, s ktorým OS nakladá,

- **v oblasti služieb sociálnej starostlivosti v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov**
  - zosúladiť VZN o poskytovaní sociálnych služieb so zákonom o sociálnych službách ako aj s rozsahom poskytovaných sociálnych služieb uvedených v registračnej karte, ktorú vedie vyšší územný celok;
  - vydať zriaďovaciu listinu zariadenia v súlade s údajmi uvedenými v registračnej karte;
  - vypracovať komplexný plán supervízie zariadenia;
  - prijať opatrenia, ktoré by eliminovali veľmi vysoký stupeň fyzickej záťaže ošetrovateliek;
  - iniciovať u zriaďovateľa zosúladenie zriaďovacej listiny so zákonom o sociálnych službách a so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy;
  - riešiť zistené nedostatky v súvislosti s úpravou zriaďovacej listiny, odpisom pohľadávok a vypracovaním vnútorných predpisov týkajúcich sa odmeňovania zamestnancov a prijímania darov;
  - aktualizovať interné predpisy v zmysle zriaďovacej listiny a platnej legislatívy a upraviť štatút tak, aby neobsahoval povinnosť klienta uhradiť pred nástupom do zariadenia vstupný poplatok.

- **v oblasti čerpania finančných prostriedkov poskytnutých na zníženie rizík povodní pre vybrané územia v rámci Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR**
  - nastavovať časový harmonogram realizácie a financovania projektov v jeho pôsobnosti tak, aby prijímatelia dotácií nemuseli v časovej tiesni vstupovať do záväzkových vzťahov bez finančného krytia projektov;
  - optimalizovať procesy a činnosti pri nakladaní s verejnými prostriedkami,
  - vytvoriť systému finančného riadenia,
  - zriadiť vlastné webového sídlo,
  - zjednotiť spôsob zverejňovania dokladov,
  - vykonať opravy poškodených vodozádržných objektov,
  - zabezpečiť funkčnosť a účelnosť vytvorených vodozádržných prvkov a systémov vytvorením účinného systému ich pravidelnej údržby a servisu.

V nadväznosti na **odporúčania NKÚ SR** kontrolované subjekty prijali **vlastné opatrenia**. Jednotlivými kontrolami v uvedenej strategickej oblasti **bolo zistené**:

Kontrola použitia finančných prostriedkov štátu na podporu kultúry, umenia, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva bola vykonaná v 19 subjektoch (jedna verejnoprávna inštitúcia, päť spoločností s ručením obmedzeným, desať združení, jedna samostatná právnická osoba, jedna nadácia a jedna nezisková organizácia). Kontrolované subjekty boli vybraté podľa výšky dotácie z MK SR na podprogramy 4 a 5 v kontrolovanom období rokov 2011 a 2012. Celkový objem skontrolovaných finančných prostriedkov v rámci kontrolnej akcie predstavoval sumu 4 394 900 eur.

Účelom kontrolnej akcie bolo prekontrolovať dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri použití finančných prostriedkov štátu poskytnutých na podporu kultúry, umenia, obnovy a rozvoja kultúrneho dedičstva. Predmetom kontroly v jednom z kontrolovaných subjektov – v Matici slovenskej (ďalej len „MS“) bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť a efektívnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov, stav správy a ochrany majetku. U ostatných prijímateľov dotácií sa kontrola zamerala na dodržiavanie zmluvných podmienok a všeobecne záväzných právnych predpisov pri použití finančných prostriedkov účelovej dotácie z kapitoly MK SR.

Kontrolou v MS bolo zistené nedodržanie viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov, napríklad:

- v kontrolovanom období bolo realizovaných 36 platieb v celkovej sume 24 913 eur na základe účtovných dokladov, ktorých obsah priamo alebo nepriamo nedostatočne preukazoval fakturovanú skutočnosť, čím došlo taktiež k porušeniu zákona o účtovníctve;
- v štyroch prípadoch MS nevykonala verejné obstarávanie na výber zmluvných dodávateľov, čiže obstaranie služieb sa uskutočnilo priamym zadaním napriek tomu, že hodnota zákazky zakaždým dosiahla finančný limit podprahovej zákazky;
- uhradením výdavkov dodávateľom, ktorí neboli vybraní v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní nepreukázala hospodárne použitie finančných prostriedkov v celkovej sume 72 973 eur podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy;
- pred uzatvorením jednej zámennej zmluvy (zámena nehnuteľného majetku v celkovej sume 1 060 000 eur) a piatich nájomných zmlúv nebol daný písomný súhlas samosprávneho alebo iného kolektívneho orgánu, čo bolo v rozpore so zákonom o nakladaní s majetkom verejnoprávnej inštitúcie; taktiež v rozpore s týmto zákonom v dvoch prípadoch dohodnutá cena nájmu uzatvorených nájomných zmlúv nezodpovedala cene, za akú sa v tom čase a na tom mieste prenajímala porovnateľná nehnuteľnosť;
- v jednom prípade kúpno-predajnú zmluvu, predmetom ktorej bol predaj nehnuteľného majetku v celkovej sume 71 610 eur podpísala za kontrolovaný subjekt osoba bez príslušného splnomocnenia predsedu MS, čím došlo k porušeniu Občianskeho zákonníka.

Kontrolou ostatných prijímateľov dotácií bolo **napríklad zistené** :

- v desiatich prípadoch porušenie finančnej disciplíny v sume 11 500 eur, keď prijímatelia dotácií vyplatili honoráre bez písomného dohodnutia v zmluve vopred, čím nedodržali príslušné ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy;
- v štyroch prípadoch porušenie finančnej disciplíny v celkovej sume 3 000 eur, keď vyplatili finančné prostriedky, ktoré boli v rozpore s účelom použitia dotácie v zmysle uzavretej zmluvy (suma 3 000 eur bola do ukončenia kontroly vrátená na účet poskytovateľa dotácií);
- v štyroch prípadoch prijímatelia dotácií nedodržali zákon o verejnom obstarávaní, keď tovary a služby v celkovej sume 106 479 eur bez DPH obstarali priamym zadaním;
- v šiestich prípadoch prijímatelia dotácií nedodržali zákon o účtovníctve, keď neviedli účtovníctvo správne a úplne;

- v dvadsiatich prípadoch prijímatelia dotácií nedodržali príslušné ustanovenia zákona o účtovníctve, keď nezabezpečili preukázateľnosť účtovných dokladov a v jedenástich prípadoch neobsahovali účtovné doklady predpísané náležitosti;
- v jedenástich prípadoch prijímatelia dotácií nedodržali zákon o účtovníctve, keď neviedli účtovníctvo v štátnom jazyku;
- v štyroch prípadoch nebola dodržaná lehota vyúčtovania dotácie v rozpore s ustanoveniami platnej smernice o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MK SR a s ustanoveniami príslušných uzavretých zmlúv;
- v troch prípadoch prijímatelia dotácií nesplnili povinnosť dať odsúhlasiť poskytovateľovi dotácie zmeny parametrov projektu v zmysle platnej smernice o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MK SR.

Kontrola hospodárenia a nakladania s majetkom štátu vo vybraných príspevkových organizáciách Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR bola vykonaná v Inštitúte pre výskum práce a rodiny a v Centre vzdelávania MPSVaR SR za kontrolované obdobie 2012 – 2013.

V Inštitúte pre výskum práce a rodiny bolo zistené, že kontrakty uzatvorené v rokoch 2012 a 2013 nezohľadňovali skutočnosť, že organizácia mala okrem výskumných pracovníkov aj ďalších zamestnancov, ktorí sú pre jej chod nevyhnutní. Bežné výdavky boli rozpočítané len medzi zmluvne dohodnuté výskumné projekty, pričom kontrolovaný subjekt hradí aj iné výdavky potrebné pre fungovanie organizácie. Kontrakt taktiež neriešil situáciu, keď by pri výskumných projektoch nastali zmeny, napríklad zmenil by sa čas riešenia projektu, počet výskumných pracovníkov a situáciu, keď bolo potrebné vytvárať rezervy.

Spôsob uzatvárania kontraktu (kalkulovania nákladov a nadväzne prideľovania finančných prostriedkov na jednotlivé výskumné projekty) neumožňoval kontrolovanému subjektu transparentne zostavovať rozpočet organizácie a následne postupovať v súlade s ním.

Kontrolou dodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní **bolo zistené**, že pri zákazke s nízkou hodnotou na dodanie služieb na zabezpečenie chodu informačno-komunikačných technológií bola uzatvorená zmluva na dobu neurčitú, pričom podľa zápisu z prieskumu trhu mala byť s úspešným uchádzačom podpísaná zmluva na dobu určitú, a to na jeden rok. Zistené bolo aj nesprávne stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky a tým postup obstarania zákazky bol v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní. Pri úhrade dvoch faktúr súvisiacich s touto zákazkou boli fakturované aj dve položky, ktoré neboli zmluvne dohodnuté a kontrolovaný subjekt ich uhradil v rozpore s uzatvorenou zmluvou. Ich úhrada bola pritom uskutočnená po predbežnej finančnej kontrole, ktorá na základe uvedeného zistenia nebola vykonaná v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

V prípade dodatku k Zmluve o poskytovaní telekomunikačných služieb a využití dátovej siete nebol zrejmý spôsob vykonávania zmluvne dohodnutých ustanovení a nebolo presne stanovené, aký rozsah služieb mal byť poskytovaný, ani za akú cenu.

V Centre vzdelávania MPSVaR SR **bolo zistené**, že zriaďovacia listina ani jej dodatky neobsahovali vecné a finančné vymedzenie majetku v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tento zákon bol porušený aj nesprávnou evidenciou rozpočtových opatrení.

Zmluva za poskytovanie služieb bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neobsahovala údaje o tom, že kontrolovaný subjekt dvakrát zmenil svoje sídlo a mesačné paušálne faktúry za tieto služby neobsahovali mesačný rozsah dodanej služby, čím nebola doložená preukázateľnosť výdavkov podľa zákona o účtovníctve.

V dvoch prípadoch bola pri vyplatení dohôd mimo pracovného pomeru na základe duplicitných výkazov porušená finančná disciplína podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tento zákon nebol dodržaný ani pri uzavretí nájomnej zmluvy, keď sa kontrolovaný subjekt zaviazal na úhrady, ktoré zaťažili nasledujúce rozpočtové roky.

Výška mesačného nájomného za kancelárske priestory bola v čase výkonu kontroly NKÚ SR najvyššia za celé kontrolované obdobie a voči mesačnému nájomnému za kancelárske priestory v roku 2013 stúpla o 49,50 %, čím bolo takéto vynakladanie verejných prostriedkov nehospodárne v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontrolovaný subjekt ako správca majetku štátu nenaložil s nevyužívaným motorovým vozidlom v zmysle zákona o správe majetku štátu bez zbytočného odkladu, účelne a s maximálnou hospodárnosťou.

Odvoz a likvidáciu odpadu zabezpečovala spoločnosť, ktorá nemala vo svojom živnostenskom liste nakladanie s odpadmi a nebola ani zapísaná v zozname registrovaných osôb v zmysle zákona o odpadoch, čo nebolo v súlade so zákonom o správe majetku štátu.

Kontrola realizácie Národného projektu XXI „Podpora vytvárania pracovných miest“ bola vykonaná na Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny, na šiestich úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny (Spišská Nová Ves, Bardejov, Čadca, Nové Zámky, Považská Bystrica a Senica) a u vybraných 17 zamestnávateľov, ktorým bol prostredníctvom príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny poskytnutý finančný príspevok na podporu vytvárania pracovných miest v rámci Národného projektu XXI „Podpora vytvárania pracovných miest“ (ďalej len „NP XXI“). Kontrolovaným obdobím bol november 2012 až jún 2014.

Ústredie práce, ako prijímateľ, uzatvorilo s MPSVR SR, ako poskytovateľom, zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku v sume 50 mil. eur na realizáciu aktivít NP XXI, za účelom spolufinancovania z prostriedkov pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia. NP XXI je financovaný z prostriedkov ESF a zo ŠR v pomere 85 % : 15 %. Oprávneným obdobím pre výdavky je obdobie od 01.11.2012 do 31.12.2015. Realizáciu NP XXI ústredie práce zabezpečuje prostredníctvom úradov práce.

Do konca kontrolovaného obdobia, t.j. do 30.06.2014 bola v rámci realizácie NP XXI vyčerpaná suma 39 260 783 eur, čo predstavuje 78,52 % z celkových výdavkov; z toho suma 863 929 eur predstavovala nepriame výdavky NP XXI uplatňované paušálnou sadzbou vo výške 2,25 % z oprávnených priamych výdavkov. Prostredníctvom úradov práce boli do 30.06.2014 vyčerpané priame výdavky v sume 38 396 853 eur, čo predstavuje 73,59 % z celkovej výšky finančných príspevkov dohodnutých v dohodách.

V rámci realizácie NP XXI bolo do 30.06.2014 vytvorených celkom 9 119 pracovných miest, čo predstavuje 93,39 % z celkového počtu pracovných miest dohodnutých v dohodách. Priemerný finančný príspevok poskytnutý na jedno vytvorené pracovné miesto bol v sume 4 211 eur.

V Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny bolo zistené, že do realizácie NP XXI bola od začiatku zahrnutá výlučne len prvá cieľová skupina uchádzačov o zamestnanie do 29 rokov, čo nebolo v súlade s opisom projektu, ani so zmluvou o poskytnutí NFP uzatvorenej s MPSVR SR, podľa ktorých cieľovou skupinou mali byť aj znevýhodnení uchádzači o zamestnanie nad 50 rokov veku.

Kontrolou vo vybraných úradoch práce **NKÚ SR zistil** nedostatky pri hodnotení, výbere a schvaľovaní ŽoPFP, ako aj pri zverejňovaní zoznamu schválených a neschválených ŽoPFP a dodatkov uzatvorených k dohodám o poskytnutí finančného príspevku. V jednom prípade bolo zistené, že úrad práce od zamestnávateľa nevymáhal poskytnutý finančný príspevok

za tri zrušené pracovné miesta, čím nezachoval hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a súčasne porušil finančnú disciplínu v zmysle cit. zákona. U piatich zamestnávateľov bolo zistené, že nesplnili povinnosť vyplývajúcu z dohôd, keď MF SR v stanovenom termíne neoznámili prijatie pomoci de minimis. Jeden zamestnávateľ nedodržal podmienky dohody, keď nepreobsadil vytvorené pracovné miesta inými uchádzačmi o zamestnanie, a tiež keď ukončil pracovný pomer so zamestnancami pred uplynutím dohodnutej doby, čím porušil finančnú disciplínu v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontroly NKÚ SR tiež zistili, že na vytvorených pracovných miestach sa vystriedal väčší počet uchádzačov o zamestnanie do 29 rokov. Podľa vyjadrení zamestnávateľov, fluktuácia bola spôsobená nezáujmom zo strany mladých ľudí, ktorí často nastúpili na voľné pracovné miesta len na základe odporučenia úradu práce a následne skončili pracovný pomer ešte v skúšobnej dobe; veľkú úlohu tu zohrali aj neadekvátne vysoké finančné nároky, zlé pracovné návyky a pracovná morálka mladých ľudí. Uvedené vyjadrenia potvrdili aj úrady práce.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu v DataCentre, Bratislava bola vykonaná za obdobie roka 2013 a 1. polroka 2014 a súvisiace obdobie. NKÚ SR na vzorke zmlúv a účtovných dokladov preveril hospodárnosť a účelovosť čerpania výdavkov a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, interných smerníc a zmluvne dohodnutých podmienok upravujúcich povinnosti, kritériá a pravidlá čerpania výdavkov a spôsob ich preukazovania.

Kontrolou hospodárenia s prostriedkami ŠR boli zistené viaceré nedostatky napríklad:
- k niektorým faktúram neboli doložené relevantné doklady preukazujúce správnosť fakturovaných cien dodaných služieb dohodnutých v zmluve alebo objednávke, čo nebolo v súlade so zákonom o účtovníctve;
- na likvidačných listoch k faktúram, ktoré boli predložené na úhradu a uhradené v plnej výške, bola potvrdená správnosť vykonania vecnej a formálnej kontroly faktúr i predbežnej finančnej kontroly napriek tomu, že k niektorým faktúram nebol doložený relevantný doklad potvrdzujúci presný popis dodaných služieb a správnosť fakturovanej ceny, čo bolo v rozpore so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite; a príslušnými článkami uzatvorených zmlúv/dodatkov alebo vystavenou objednávkou.

Pri kontrole nakladania s majetkom štátu **NKÚ SR zistil**, že kontrolovaný subjekt nemal poistenú budovu na Cintorínskej ul. v Bratislave a týmto, ako správca majetku štátu, nevyužil všetky právne prostriedky na jeho ochranu, čím nepostupoval v súlade so zákonom o správe majetku štátu.

Kontrolou bolo zistené, že k faktúram uhradeným na základe Zmluvy o poskytovaní servisných služieb SLA z 27.12.2011, boli pripojené výkazy poskytnutých služieb, ktoré síce zodpovedali vzoru podľa predmetnej zmluvy, ale dostatočne nešpecifikovali dodávané služby. Napriek tomu faktúry boli po vecnej a formálnej stránke odsúhlasené zodpovednými zamestnancami DataCentra, čo nebolo v súlade so zákonom o účtovníctve. DataCentrum kontrolnej skupine NKÚ SR dodatočne predložil interné výkazy prác poskytnutých pre zákazníka DataCentrum od dodávateľa. Ďalej bolo kontrolou zistené, že z výkazov poskytnutých služieb dodávateľom nebolo zrejmé, aké činnosti boli v mesiacoch január – október 2014 poskytnuté DataCentru. Výkazy v každom mesiaci boli identické, s uvedením len oblasti poskytovaných služieb a časového rozsahu vykonaných prác. **NKÚ SR tiež zistil** nedostatky vo fungovaní systému vnútornej kontroly kontrolovaného subjektu.

Kontrola hospodárenia a ochrany aktív v oblasti informačno-komunikačných technológií u vybraných správcov informačných systémov verejnej správy bola vykonaná v Národnej agentúre pre sieťové a elektronické služby (ďalej len „NASES“) za obdobie rokov 2012 – 2014.

Pri kontrole inventarizácie majetku NASES bolo zistené, že miestom uloženia odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku podľa inventúrneho súpisu nebolo skutočným miestom uloženia predmetného majetku. V danom prípade kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore so zákonom o účtovníctve.

V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy zriaďovateľ príspevkovej organizácie, ÚV SR, je povinný ju zrušiť k 31. decembru roka, v ktorom zistí, že tržby príspevkovej organizácie nepokrývajú jej výrobné náklady v súlade s uvedeným zákonom počas najmenej dvoch po sebe bezprostredne nasledujúcich rokoch. Kontrolovaný subjekt dosiahol v roku 2013 z podnikateľskej činnosti stratu vo výške 93 315 eur a k 30.9.2014 evidoval výsledok hospodárenia pred zdanením vo výške -28 986 eur (strata). **NKÚ SR identifikoval** veľmi vysoké riziko zrušenia NASES jeho zriaďovateľom podľa uvedeného zákona.

NKÚ SR preveroval v kontrolovanom subjekte dodržiavanie zákona o ochrane osobných údajov a zistil nedostatky formálneho charakteru v dokumentoch bezpečnostný projekt informačného systému osobných údajov a v evidenčnom liste osobných údajov. NKÚ SR neboli predložené poučenia osôb, ktoré spracúvali osobné údaje do roku 2013, čo bolo v rozpore s uvedeným zákonom.

Bezpečnostná smernica o ochrane osobných údajov, ktorú mal mať kontrolovaný subjekt vypracovanú, nebola pri kontrole predložená NKÚ SR. Zistený stav nebol v súlade s vyhláškou Úradu na ochranu osobných údajov SR o rozsahu a dokumentácii bezpečnostných opatrení.

Kontrolou bol zistený nesúlad s výnosom MF SR o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy nakoľko NASES nemal určený postup a zodpovednosť v súvislosti s prideľovaním prístupových práv používateľom. Taktiež bol zistený nesúlad s výnosom MF SR o štandardoch pre ISVS nakoľko NASES nemal upravené vedenie formalizovanej dokumentácie prístupových práv všetkých používateľov informačných systémov prevádzkovaných NASES.

Kontrola správnosti, spoľahlivosti a úplnosti účtovnej závierky a finančných výkazov vo vybraných príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti miest bola vykonaná v troch vybraných príspevkových organizáciách. Kontrolou boli preukázané porušenia zákona o účtovníctve a súvisiacich predpisov, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a súvisiacich predpisov, katastrálneho zákona, zákona o nájme a podnájme nebytových priestorov, Občianskeho zákonníka, zákona o VO, Zákonníka práce, Obchodného zákonníka a zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Najčastejšie boli nedostatky zistené pri triedení príjmov a výdavkov podľa rozpočtovej klasifikácie, pri nesprávnom účtovaní v rozpore s platnými postupmi účtovania a v oblasti vykonávania inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Porušenie finančnej disciplíny bolo zistené v dvoch kontrolovaných subjektoch v celkovej sume 65 747 eur a to v dôsledku nehospodárneho, neefektívneho a neúčinného vynakladania verejných prostriedkov v sume 3 000 eur, poskytnutia preddavkov bez zmluvného základu

v sume 2 167 eur a v dôsledku zaviazania sa na úhrady, ktoré neboli zabezpečené v rozpočte a zaťažili nasledujúce rozpočtové roky v sume 60 580 eur.

V jednom kontrolovanom subjekte účtovná závierka neposkytovala vo významných súvislostiach pravdivý a spoľahlivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva.

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom vo vybraných príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti miest bola vykonaná v 16 príspevkových organizáciách. Kontrolou boli preukázané porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pričom nedodržanie finančnej disciplíny bolo zistené v ôsmich kontrolovaných subjektoch v celkovej sume 188 258 eur. Zistené boli aj porušenia zákona o štátnej štatistike, zákona o cenách, zákona o obmedzení platieb v hotovosti, zákona o účtovníctve, stavebného zákona, zákona o majetku obcí, zákona o slobode informácií, zákona o VO, živnostenského zákona, zákona o dani z príjmov a zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Najčastejšie boli zistené nedostatky pri zostavovaní a plnení rozpočtov, tvorbe rezervného fondu, nesprávnom triedení príjmov a výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, nedodržiavaní platných postupov účtovania, vykonávaní inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, evidencii majetku, nesprávneho postupu pri prenechávaní majetku v správe príspevkových organizácií do užívania tretím osobám, nedodržaní predpísaných postupov pri VO a nesprávnom alebo neúplnom vykonávaní predbežnej finančnej kontroly. Významné nedostatky boli zistené vo výhodností zmlúv, týkajúcich sa nakladania s majetkom v správe kontrolovaných subjektov pri prenechávaní tohto majetku do užívania tretím osobám.

Kontrola efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobností obcami SR bola vykonaná na základe poznatkov z predbežnej štúdie vypracovanej NKÚ SR v roku 2013, ktorá zmapovala proces komunálnej reformy a poukázala na to, že základnou otázkou územnej samosprávy v SR je miera (ne)schopnosti niektorých, najmä malých obcí, vykonávať v štandardnej kvalite zverené kompetencie. Bola zameraná na vybrané oblasti prenesených pôsobností štátnej správy na úsekoch matriky a stavebného poriadku, a samosprávnych pôsobností rozpočtového hospodárenia, hospodárenia s majetkom, kontrolného systému obce, odpadového hospodárstva, regionálneho rozvoja, ľudských zdrojov a materiálno-technického zabezpečenia obcí. Kontrolovaným obdobím boli roky 2011 až 2013.

Na kontrolu bolo vybraných 93 subjektov spôsobom zaručujúcim reprezentatívnosť vybranej vzorky tak, aby výsledky kontroly mohli byť aplikované na celú populáciu 2 890 obcí v SR. Výber subjektov reflektoval štruktúru obcí na Slovensku podľa geografickej lokalizácie v jednotlivých krajoch a veľkostnej štruktúry podľa počtu obyvateľov.

Kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone vybraných pôsobností sa týkala celkom 18 legislatívnych noriem. Okrem preverovania súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi bola kontrola realizovaná ako výkonnostná kontrola. Výsledky kontrol preukázali nedostatky v každej z preverovaných oblastí. **NKÚ SR zistil celkom 1 371 nedostatkov**, pričom najčastejšie boli preukázané porušenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o obecnom zriadení, zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, zákona o účtovníctve a zákona o regionálnom rozvoji.

V oblasti hospodárenia s finančnými prostriedkami bolo v štyroch kontrolovaných subjektoch zistené porušenie finančnej disciplíny celkom v sume 22 534 eur, čím zároveň nebol dodržaný zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Finančná disciplína bola porušená z dôvodu

nehospodárneho, neefektívneho a neúčinného vynaloženia verejných prostriedkov a použitia verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým došlo k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov.

Prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku mali kontrolované subjekty zabezpečený najmä prostredníctvom spoločného obecného úradu na zmluvnom základe so sídlom v inej obci. Preverením spôsobu financovania úseku stavebného poriadku bolo zistené, že príjmy kontrolovaných subjektov zo ŠR určené na úhradu preneseného výkonu na danom úseku nepostačovali na pokrytie súvisiacich výdavkov.

V niektorých prípadoch bola z predmetu zmluvy o zriadení spoločného obecného úradu vyňatá pôsobnosť v ohlasovaní drobných stavieb, ktorú zabezpečovali obce prostredníctvom starostov alebo zamestnancov, ktorí na jej vykonávanie nespĺňali osobitný kvalifikačný predpoklad v nesúlade so zákonom o územnom plánovaní a stavebnom poriadku.

Prenesený výkon štátnej správy na úseku všeobecnej vnútornej správy vedenia matriky mali kontrolované subjekty zabezpečený prostredníctvom matričných úradov v samotnej alebo inej obci. Kontrolou bolo zistené, že skutočné výdavky prevyšovali objem finančných prostriedkov poskytnutých zo ŠR na úhradu prenesenej pôsobnosti úseku matriky v každom roku kontrolovaného obdobia. Tento rozdiel obce uhrádzali z vlastných zdrojov.

Zistenia NKÚ SR v oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrík a stavebného poriadku potvrdili, že medziobecná spolupráca formovaná najčastejšie prostredníctvom spoločných obecných úradov sa kontrolovaným subjektom javila ako efektívnejší spôsob zabezpečovania výkonu činností týchto úsekov. Na druhej strane, kontrolou zistené nedostatky týkajúce sa nevyúčtovania nákladov spoločnými obecnými úradmi, jeho nevyhovujúcich náležitostí, nedostatočne definovaných zmluvných povinností alebo úhrad, potvrdili podmienenosť výkonu činností stavebného poriadku hospodárením, manažmentom a organizáciou spoločných obecných úradov.

Kontrola potvrdila jednoduchosť organizačnej štruktúry menších obcí, keď 42 % subjektov v roku 2013 s počtom do 200 obyvateľov zabezpečovalo chod obecných úradov resp. obcí len prostredníctvom starostu, bez ďalších zamestnancov. Dochádzalo ku kumulácii viacerých úsekov činností, ktoré musia obce napĺňať. Niektoré obce na zabezpečovanie niektorých kompetencií využili aj tretie osoby, najmä pri zabezpečovaní činností odpadového hospodárstva.

Nesúlad so zákonom o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest bol zistený u 11 subjektov celkom 14-krát, keď obecné zastupiteľstvo nesprávne stanovilo a schválilo výšku platu starostu prípadne ho opätovne jedenkrát ročne neprerokovalo.

Kontrolou boli zistené nedostatky v oblasti dlhodobého plánovania pri väčších aj menších kontrolovaných subjektoch, ktoré spočívali najmä v absencii viacerých strategicko-plánovacích dokumentov podpory regionálneho rozvoja. Preverovaním bolo zistené najmä nevypracovanie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja, programov odpadového hospodárstva, komunitných plánov sociálnych služieb a ďalších. Formálnosť prijatia a používania týchto plánov potvrdili tiež zistené nedostatky v náležitostiach, ako napr. absencia časového rozvrhu realizácie aktivít, inštitucionálneho a finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení či neaktualizovanie obsahu od dátumu vypracovania.

Ďalej bolo zistené, že kým menšie subjekty nemali programové rozpočty zostavené vôbec alebo len formálne, u väčších subjektov bol potenciál programových rozpočtov využitý na oveľa vyššej úrovni.

Kontrola poukázala na obmedzené vykonávanie predbežnej finančnej kontroly v podmienkach, keď na obecnom úrade pracoval jeden zamestnanec so starostom, čo nebolo v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite, avšak kontrolované subjekty z hľadiska hospodárnosti nemali inú možnosť jej zabezpečenia.

Nedostatky boli zistené tiež pri výkone funkcie hlavného kontrolóra obce, keď kontrolované subjekty vykazovali značné rezervy v dodržiavaní základných právnych noriem upravujúcich výkon činností hlavného kontrolóra.

Kontrolou súladu so zákonom o obecnom zriadení bolo zistené jeho porušenie nevytvorením účinného systému kontroly a vhodných organizačných, finančných, personálnych a materiálnych podmienok pre jeho nezávislý výkon v 52 kontrolovaných subjektoch.

Kontrola procesov súvisiacich s nakladaním s majetkom kontrolovaných subjektov zistila nesúlad so zákonom o majetku obcí, keď v 90 prípadoch hospodárenie a nakladanie s majetkom obce neupravovali žiadne zásady hospodárenia, resp. v nich chýbali niektoré zákonné náležitosti.

Kontrola vykonania riadnej inventarizácie majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov zistila nedostatky v dodržiavaní zákona o účtovníctve v 90 kontrolovaných subjektoch. Najčastejšie sa nedostatky týkali nevykonania inventarizácie majetku a záväzkov vôbec alebo ustanoveným spôsobom (v 45 prípadoch u 41 subjektov), inventúrnych súpisov a inventarizačných zápisov, ktoré neboli vôbec vypracované, prípadne neobsahovali stanovené náležitosti (45 subjektov).

Kontrola v oblasti odpadového hospodárstva ukázala, že kontrolované subjekty nepostupovali v súlade so zákonom o odpadoch. V 15 prípadoch všeobecne záväzným nariadením neupravili podrobnosti o nakladaní s komunálnym odpadom a s drobnými stavebnými odpadmi. Citovaný zákon bol v 13 obciach porušený tým, že obce nezabezpečili najmenej dvakrát do roka zber a prepravu objemných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia. Štyri kontrolované subjekty nevykonávali triedený zber papiera, plastov, skla a kovov zákonom stanoveným spôsobom.

Výkonnostné hodnotenie preukázalo silnú závislosť medzi dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov a veľkosťou obce, pričom najviac nedostatkov bolo zistených v malých obciach s počtom do 200 obyvateľov.

Kontrolované subjekty na odstránenie zistených nedostatkov prijali celkom 699 vlastných opatrení.

Kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom vo vybraných organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC bola vykonaná v 19 rozpočtových a príspevkových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti ôsmich samosprávnych krajov.

Porušenie finančnej disciplíny bolo zistené v štyroch kontrolovaných subjektoch v celkovej sume 55 853 eur v dôsledku úhrady preddavkov v rozpore so zákonom, použitia verejných prostriedkov nad rámec zákona o cestových náhradách, financovania technického zhodnotenia dlhodobého hmotného majetku z bežných výdavkov a prekročenia rozsahu splnomocnenia na prevzatie záväzkov.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené v ôsmich subjektoch pri nesprávnom triedení výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, ďalej v troch príspevkových organizáciách, ktoré netvorili za kontrolované

obdobie rezervný fond z výsledku hospodárenia, jeden subjekt započítal do výsledku hospodárenia aj príjmové finančné operácie.

Nedostatky a porušenia zákona o VO boli zistené pri zadávaní zákaziek na dodanie tovarov, poskytnutie služieb a na uskutočnenie stavebných prác v siedmich prípadoch. Kontrolované subjekty nezverejňovali zadávanie zákaziek v súlade so zákonom o VO, neevidovali všetky doklady a neuchovali dokumentáciu z VO, určili predpokladanú hodnotu zákazky s daňou z pridanej hodnoty, uzavreli zmluvu pred termínom stanoveným zákonom.

V oblasti účtovníctva kontrolované subjekty nedodržiavali platné postupy účtovania, nerozlíšili vo viacerých prípadoch náklady z časového hľadiska, neviedli účtovníctvo správne, úplne a preukázateľne, oneskorene vyhotovovali účtovné doklady, resp. účtovné doklady neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, neviedli obstaraný majetok v účtovníctve, vykazovali ho v nesprávnej výške, nesprávne inventarizovali majetok, netvorili opravné položky k pohľadávkam a rezervy na odchodné a životné jubileá, v dvoch prípadoch v poznámkach k účtovnej závierke neuviedli všetky povinné náležitosti.

Kontrolou nakladania s majetkom bol v ôsmich subjektoch zistený rozpor so zákonom o majetku VÚC, platnými zásadami hospodárenia zriaďovateľa, zákonom o nájme a podnájme nebytových priestorov, Občianskym zákonníkom. Kontrolované subjekty neuplatňovali právo na úroky z omeškania, nevymáhali pohľadávky, nájomné zmluvy neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, v jednom prípade uzatvorenie zmluvy o energetických službách spôsobilo, že si kontrolovaný subjekt nemohol plniť v plnej miere povinnosti správcu majetku zvereného do správy zriaďovateľom. Pri kontrole správnosti a úplnosti evidencie majetku sa nedostatky týkali zákona o účtovníctve, zákona o dani z príjmov, zákona o majetku VÚC a zákona o katastri nehnuteľností.

Nezverejnenie, nesprávne alebo neúplné zverejnenie povinných informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám bolo zistené v 10 prípadoch. Zároveň bolo vo viacerých kontrolovaných subjektoch zistené nedodržanie Občianskeho zákonníka.

Nesprávne, žiadne alebo formálne vykonávanie predbežnej finančnej kontroly, a tým rozpor so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite bolo zistené v deviatich subjektoch. V dvoch kontrolovaných subjektoch boli zistené nedostatky tiež pri výkone priebežnej finančnej kontroly.

Kontrola použitia verejných prostriedkov poskytnutých formou dotácie a finančného príspevku z rozpočtu VÚC právnickým osobám a fyzickým osobám bola vykonaná v 38 kontrolovaných subjektoch, ktoré boli prijímateľmi dotácií a finančných príspevkov z rozpočtu Košického samosprávneho kraja, Nitrianskeho samosprávneho kraja, Prešovského samosprávneho kraja, Trenčianskeho samosprávneho kraja a Trnavského samosprávneho kraja.

V rámci kontrolnej akcie boli prekontrolované finančné prostriedky celkom v sume 1 506 853 eur, ktoré boli poskytnuté kontrolovaným subjektom na financovanie, resp. spolufinancovanie 53 projektov, úloh a aktivít za obdobie rokov 2012 – 2013.

Nedostatky boli zistené v 26 kontrolovaných subjektoch, keď v rozpore s príslušným VZN dva kontrolované subjekty nepodali žiadosť o dotáciu a v siedmich prípadoch žiadosti neboli úplné. Porušenie zmluvných podmienok bolo zistené v 21 kontrolovaných subjektoch a týkalo sa 30 uzatvorených zmlúv. Ďalšie porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, zistené v 21 kontrolovaných subjektoch, sa týkali najmä nedodržania príslušných ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o účtovníctve a zákona o VO.

Kontrola hospodárenia v obchodnej spoločnosti, v ktorej má mesto alebo obec vlastnícky podiel bola vykonaná v 12 obchodných spoločnostiach (ďalej len „OS“) so 100 % majetkovou účasťou miest a mestských častí.

Zistené nedostatky vyplývali z nedodržania povinnosti zo strany orgánov spoločnosti, keď zmeny v zakladateľských listinách boli vykonané s oneskorením, resp. úplné znenia zakladateľských listín neboli vyhotovené vôbec, z dozorných rád neboli vypracované správy o činnosti, OS nevydala stanovy v zmysle zakladateľskej listiny. Členovia dozornej rady vykonávali činnosť v inej právnickej osobe s podobným predmetom. Uvedené skutočnosti mali za následok porušenia príslušných ustanovení Obchodného zákonníka a zákona o obchodnom registri.

V rámci preverenia dosiahnutého hospodárskeho výsledku a uplatňovania práv vlastníka OS, údajov a informácií vo vzťahu k predmetu kontroly boli zistené nedostatky pri vypracovaní a vo vykazovaní nesprávnych údajov v poznámkach ako súčasti účtovnej závierky.

OS nekonali vždy v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri obstaraní majetku, keď tento nebol správne ocenený, pri účtovaní o majetku bez preukázania vlastníckeho vzťahu, keď dokumentácia z vykonaných inventúr nespĺňala zákonné náležitosti a majetok nebol odpisovaný v súlade so zákonom stanovenými povinnosťami. Účtovné doklady nespĺňali zákonné náležitosti, neboli tvorené opravné položky k rizikovým pohľadávkam a pri účtovaní neboli dodržané platné postupy účtovania.

Vo viacerých prípadoch OS nezverejňovali na svojich webových sídlach súhrnnú správu o zákazkách s nízkou hodnotou, s cenami vyššími ako 1 000 eur v zmysle zákona VO. Nedostatky boli zistené aj pri kontrole nedodržiavania zákona o zverejňovaní informácií, v zmysle ktorého OS vystupujú ako povinné osoby.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy bola vykonaná v 42 kontrolovaných subjektoch na základe informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov **doručených na NKÚ SR**, ktoré poukazovali na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom subjektu verejnej správy, ale aj na nesprávne postupy vo VO, či nedodržiavanie zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Z celkového počtu 42 kontrolovaných subjektov bol v 20 prípadoch porušený zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy s následkom porušenia finančnej disciplíny v celkovej sume 619 720 eur, a to v dôsledku nehospodárne, neefektívne a neúčinne vynaložených finančných prostriedkov (deväť subjektov), nedodržania stanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami (päť subjektov), použitia verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom (dva subjekty), použitia verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým došlo k ich vyššiemu čerpaniu (tri subjekty), porušenia pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté (jeden subjekt), porušenia pravidiel a podmienok pri poskytovaní prostriedkov z rozpočtu verejnej správy (tri subjekty), úhrady preddavku z verejných prostriedkov v rozpore s podmienkami určenými pri ich poskytnutí (osem subjektov), použitia verejných prostriedkov na financovanie právnickej osoby v rozpore so zákonom (jeden subjekt) a umožnenia bezdôvodného obohatenia získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov (jeden subjekt).

Ďalšie porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, resp. zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli spôsobené najmä tým, že 14 kontrolovaných subjektov nesledovalo vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby nevykonalo jeho zmeny, 12 kontrolovaných subjektov realizovalo úhrady výdavkov,

ktoré nemali v rozpočte schválené a 19 kontrolovaných subjektov neuplatňovalo rozpočtovú klasifikáciu alebo nesprávne uplatňovalo ekonomickú klasifikáciu rozpočtovej klasifikácie.

Zákon o účtovníctve porušilo 15 subjektov tým, že ich účtovná závierka neposkytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva, v 10 prípadoch účtovníctvo nebolo vedené správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne a v 11 prípadoch nebola vykonaná inventarizácia majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, resp. vykonanie inventarizácie bolo nesprávne alebo neúplné.

Zákon o VO porušilo 24 kontrolovaných subjektov tým, že pri zadávaní zákaziek nepoužili postupy VO, alebo pri zadávaní zákaziek neuplatňovali princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov, resp. záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti, neevidovali a neuchovávali dokumentáciu z VO.

Vnútorný kontrolný systém nebol účinný v 20 subjektoch, ktoré nemali hlavného kontrolóra, alebo nedodržali ustanovený postup a spôsob voľby hlavného kontrolóra alebo v subjektoch, v ktorých hlavný kontrolór neplnil úlohy stanovené v zákone o obecnom zriadení. Hlavný kontrolór v 13 prípadoch nevykonával kontrolnú činnosť v stanovenom rozsahu a nedodržal pravidlá kontrolnej činnosti. Zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite porušilo 30 kontrolovaných subjektov tým, že nevykonávali predbežnú finančnú kontrolu vôbec, resp. ju vykonali len formálne alebo ju nevykonali v požadovanom rozsahu.

Zákon o obecnom zriadení porušilo päť obcí tým, že nemali vypracovaný a schválený organizačný poriadok, pracovný poriadok a poriadok odmeňovania zamestnancov, tri obce nemali schválený rozpočet alebo zmeny rozpočtu, resp. zastupiteľstvo neurčilo rozsah vykonávania zmien rozpočtu starostom obce.

Občiansky zákonník a zákon o slobodnom prístupe k informáciám porušilo 17 subjektov tým, že na svojom webovom sídle nezverejňovali objednávky, zmluvy, faktúry.

Kontrola efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov bola vykonaná v 42 zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovacej pôsobnosti samosprávnych krajov, obcí a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly konštatoval, že sociálne služby na výbornej úrovni poskytovali dve zariadenia, na veľmi dobrej úrovni 33 zariadení a na dobrej úrovni sedem zariadení. Kontrola však zistila aj porušenia Ústavy SR v troch kontrolovaných subjektoch a porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov v 38 kontrolovaných subjektoch. Zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov týkali zákona o sociálnych službách, zákona o občianskych preukazoch, zákona o účtovníctve, zákona o VO, zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontrola čerpania finančných prostriedkov poskytnutých na zabezpečenie zníženia rizík povodní pre vybrané územia v rámci Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky bola vykonaná v 46 subjektoch územnej samosprávy, prijímateľov finančných prostriedkov poskytnutých z ÚV SR.

NKÚ SR preveril oprávnenosť, hospodárnosť, preukázateľnosť a účel použitia poskytnutých finančných prostriedkov z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a zmluvných podmienok. V rámci štartovacích projektov bol kontrolovaný jeden prijímateľ finančných prostriedkov (4,35 %). Preverená bola suma 30 000 eur, čo predstavovalo 5,46 %

z celkovo na tieto projekty vyčerpaných verejných prostriedkov. V rámci prvého realizačného projektu bolo skontrolovaných 29 prijímateľov finančných prostriedkov (15,26 %), pričom preverená bola suma 2 683 513 eur, čo predstavovalo 15,29 % z celkovo na projekt poskytnutých verejných prostriedkov. Realizácia druhého realizačného projektu bola kontrolovaná u 26 prijímateľov finančných prostriedkov (7,35 %), keď bola preverená suma 720 000 eur, čo predstavovalo 9,30 % z celkovo na projekt poskytnutých verejných prostriedkov.

Kontrolou boli zistené nedostatky v oblasti VO. Deväť obcí, ktoré realizovali stavbu vodozádržných prvkov dodávateľským spôsobom, dodanie týchto stavebných prác nevykonali prostredníctvom VO. Tým porušili jednu zo zmluvných podmienok na poskytnutie dotácie. Tieto obce nevykonali pri použití verejných prostriedkov maximum pre minimalizáciu nákladov na obstaranie tovarov, prác a služieb pri zachovaní ich primeranej úrovne a kvality, čím nepreukázali ich hospodárne použitie.

Pri výbere víťazného uchádzača nebol uplatnený princíp rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie uchádzačov a princíp transparentnosti. V uzavretých dodávateľských zmluvách boli zmluvné podmienky odlišné ako vo výzve na predloženie cenovej ponuky. V prípade troch obcí bolo navyše v rámci VO zistené akceptovanie takých ponúk uchádzačov, ktoré vykazovali znaky koluzívneho správania, t. j. dohody obmedzujúcej súťaž a spočívajúcej v koordinácii postupov v procese VO. Niektoré obce uzatvorili s úspešnými uchádzačmi dodávateľské zmluvy pred uzavretím príslušných zmlúv o poskytnutí finančných prostriedkov s ÚV SR, čím sa zaviazali na úhrady, ktoré nemali zabezpečené v rozpočte.

Porušenie finančnej disciplíny nedodržaním zmluvne dohodnutých pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté, bolo zistené v prípadoch nevyúčtovania použitých finančných prostriedkov v zmluvne dohodnutom termíne, v prípadoch neúplných náležitostí vyúčtovaní finančných prostriedkov, v prípadoch nedodržania schválených položiek štruktúrovaného rozpočtu a v prípadoch, keď obce pri realizácii protipovodňových opatrení nepostupovali podľa projektovej dokumentácie a keď nebola zabezpečená publicita projektu. Uvedené **porušenie finančnej disciplíny** podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené **v ôsmich obciach v celkovej výške 224 548 eur**.

Dvadsaťdeväť obcí nevykonávalo predbežnú finančnú kontrolu tak, aby bol dodržaný zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite. **Výsledky kontrol NKÚ SR poukázali** na časté nedodržania finančnej disciplíny čerpaním poskytnutých verejných prostriedkov po lehote určenej na ich použitie zmluvou, resp. zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, neodvedením nevyčerpaných finančných prostriedkov v určenej lehote a rozsahu, nehospodárnym a neúčinným vynakladaním verejných prostriedkov, uhrádzaním preddavkov z verejných prostriedkov v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a v jednom prípade umožnením bezdôvodného obohatenia získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov.

Porušenie zákona o účtovníctve bolo dôsledkom nevedenia účtovníctva v súlade s platnými postupmi účtovania, čerpania účelových výdavkov na základe nepreukázateľných účtovných dokladov a neúčtovania o účtovných prípadoch v období, s ktorým tieto časovo a vecne súviseli.

Vo viacerých prípadoch boli finančné operácie vykonané bez ich overenia, resp. pred ich overením predbežnou finančnou kontrolou v rozpore so zákonom o finančnej kontrole. Nedostatky boli zistené i v oblasti vytvárania a rozvíjania systému finančného riadenia. Nedodržanie povinností vyplývajúcich zo zákona o slobodnom prístupe k informáciám bolo

zistené v obciach, ktoré nezverejňovali povinne zverejňované zmluvy, faktúry a objednávky. Prípady takto nezverejnených zmlúv mali vplyv na ich účinnosť.

Výsledky kontroly ďalej poukázali na veľmi časté nedostatky v realizovaní úprav pozemkov vodozádržným systémom protipovodňových objektov bez príslušného povolenia, čím obce nepostupovali podľa stavebného zákona. Niektoré obce nezabezpečili kontrolu plnenia účelu, údržbu a servis vytvorených revitalizačných opatrení.

Kontrolou vyhodnocovania vyúčtovaní účelových finančných prostriedkov v rámci štartovacích projektov, predložených poskytovateľovi bolo na základe dokladov archivovaných ÚV SR zistené, že projekty v hodnote jednej štvrtiny vyčlenených finančných prostriedkov realizoval pre obce rovnaký dodávateľ. Preverením dokladov od tohto dodávateľa bolo zistené, že v prípade finančného vyúčtovania štyroch obcí bola preukázateľnosť použitia poskytnutých prostriedkov doložená rovnakými účtovnými dokladmi, čím bolo dodávateľovi umožnené bezdôvodné obohatenie získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy v sume 32 181 eur. V prípade dvoch obcí bola navyše predložená v rámci vyúčtovania finančných prostriedkov identická faktúra na sumu 6 514 eur s rovnakým dátumom vzniku daňovej povinnosti a číslom faktúry. Okrem uvedeného bolo vo viacerých prípadoch zistené nehospodárne vynakladanie verejných prostriedkov, čím došlo k porušeniu finančnej disciplíny a k nedodržaniu zmluvnej podmienky.

1.2.8 Zahraničné finančné prostriedky, európske fondy a ostatné finančné nástroje

NKÚ SR v roku 2014 venoval osobitnú pozornosť kontrole zahraničných finančných prostriedkov, Európskych fondov a ostatných finančných nástrojov. Táto oblasť finančných prostriedkov je trvale zahrnutá v strategických zámeroch a nosných kontrolných témach **úradu**. Cieľom vykonaných 12 kontrol ŠF, KF a poľnohospodárskych fondov, ako aj ďalších kontrol v tejto oblasti vyberaných na základe analýzy rizík, bolo identifikovať prípady dobrej praxe, ktoré by mohli byť uplatnené pri implementácii operačných programov v programovom období 2014 – 2020 a upozorniť na procedúry, ktoré sa javia ako funkčne implementované s jasnými prvkami transparentnosti. **NKÚ SR** na základe výsledkov kontrol na vybraných RO a SORO **definoval konkrétne príklady dobrej aj zlej praxe** v jednotlivých riadiacich orgánoch. Prípady dobrej praxe prezentoval zástupcom kontrolovaných riadiacich orgánov, Centrálnemu koordinačnému orgánu na ÚV SR, ako hlavnému metodickému orgánu pre štrukturálne fondy, pre ich možné využitie v programovom období 2014-2020. Závery kontrolnej práce vyústili do viacerých odporúčaní NKÚ SR na zlepšenie stavu alebo odstránenie zistených nedostatkov.

Kontrola vybraných projektov financovaných z prostriedkov Programu švajčiarsko – slovenskej spolupráce bola dôležitým prínosom pre nastavenie finančného rámca príspevku Švajčiarskej konfederácie pre Slovenskú republiku na nadchádzajúce druhé programové obdobie.

Významná bola aj kontrola oprávnenosti výdavkov v rámci Operačného programu Technická pomoc, ktorá bola vykonaná na podnet ministra financií SR. Išlo o kontrolu vlastných výdavkov MF SR ako Orgánu auditu a Certifikačného orgánu pre ŠF v SR. MF SR nemôže, kvôli konfliktu záujmov, kontrolovať vlastné výdavky, ktoré deklaruje Európskej komisii. To, že NKÚ SR môže byť oslovený ako orgán, ktorý kontroluje výdavky MF SR predkladané Európskej komisii bolo odsúhlasené samotnou Európskou komisiou, poukazuje na **dôveru v NKÚ SR ako nezávislú kontrolnú inštitúciu**, a zároveň na dôveru v jej profesionálnosť a spoľahlivosť.

NKÚ SR na odstránenie zistených nedostatkov a zlepšenie stavu kontrolovaným subjektom **odporučil:**

- **v oblasti vybraných výziev v rámci Operačného programu Výskum a vývoj**
  - zabezpečiť dôsledný dohľad nad výberom vhodného odborného hodnotiteľa,
  - zaviesť procedúry, ktoré využívajú iné RO; za týmto účelom využiť výstupy z kontroly NKÚ SR „Kontrola efektívnosti riadenia vybraných operačných programov Národného strategického referenčného rámca 2007 –2013“ do podmienok SORO pre OP VaV,
  - poskytnúť hodnotiteľom dostatočný časový priestor na hodnotenie ŽoPFP.
- **v oblasti mechanizmu hodnotenia, monitorovania a priebežného napĺňania cieľov operačných programov Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013**
  - zvážiť možné zníženie „overujúcich“, „potvrdzujúcich“ a „schvaľujúcich“ rozhodnutí/úrovní,
  - zabezpečiť intenzívny dohľad nad procesom kontroly realizácie projektu na mieste,
  - urýchliť proces administratívnej kontroly VO priamou komunikáciou RO OPIS s prijímateľom.
- **v oblasti efektívnosti riadenia vybraných operačných programov** operačných programov Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013

- zaviesť ukazovateľ úspešne ukončených VO na úrovni programu, ktorý údaj reálne odzrkadľuje potenciál programu čerpať finančné prostriedky;
- posilniť kvalifikované vzdelávacie aktivity v tejto oblasti pre zamestnancov RO/ SORO, ako aj pre zamestnancov prijímateľa, prípadne osoby, ktoré realizujú samotné VO;
- prijať v rámci pripravovanej novely zákona o VO také úpravy, aby bol jednoduchší, jednoznačnejší a stanovil by jasné pravidlá a postupy;
- subjektom, v ktorých administratívnu kontrolu VO vykonáva len odbor zaoberajúci sa týmto typom kontroly, zapojiť do procesu administratívnej kontroly aj implementačné útvary;
- zaviesť ukazovateľ úspešne ukončených VO na úrovni programu (následný monitoring zo strany CKO); tento údaj reálne odzrkadľuje potenciál programu čerpať finančné prostriedky.

- v oblasti vybraných projektov financovaných z prostriedkov Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce

- zjednotiť prístup k zaobchádzaniu s nezrovnalosťami a záväzne stanoviť používanie príloh, resp. formulárov a *Platobnému orgánu* doplniť evidenciu neoprávnene použitých prostriedkov o dátum úhrady ako i príjem podľa zdrojov.

- v oblasti oprávnenosti výdavkom v rámci Operačného programu Technická pomoc

- vypracovať vnútorný písomný postup pre oblasť projektového riadenia, ktorým by sa usmernila implementácia projektov za účelom minimalizácie časových posunov (časový manažment) a zlepšenia kontroly vykazovaných položiek;
- zvýšiť účinnosť predbežných finančných kontrol vykonávaných podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite;
- zabezpečiť informovanie a publicitu v súlade so zmluvnými podmienkami a Manuálom pre informovanie a publicitu, ktorý tvorí prílohu Systému riadenia ŠF a KF v programovom období rokov 2007 – 2013.

V nadväznosti na odporúčania **NKÚ SR** kontrolované subjekty prijali vlastné opatrenia. Jednotlivými kontrolami v uvedenej strategickej oblasti bolo zistené:

Kontrola vybraných výziev v rámci Operačného programu Výskum a vývoj a kontrola plnenia opatrení bola vykonaná v Agentúre MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ (ďalej len „ASFEÚ“) za obdobie rokov 2012 – 2014. Bola zameraná na kontrolu mechanizmu hodnotenia, výberu a schvaľovania žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Výskum a vývoj a na vyhodnotenie plnenia opatrení prijatých na základe výsledkov predchádzajúcej kontrolnej akcie vykonanej v roku 2012, pri ktorej **NKÚ SR** identifikoval 15 systémových nedostatkov a až 392 individuálnych zistení nesprávneho pridelenia bodového hodnotenia v procese hodnotenia žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

Na základe vykonanej kontroly kontrolná skupina zistila, že viaceré nedostatky pretrvávali. Nie všetci odborní hodnotitelia mali preukázané dostatočné skúsenosti uvedené v životopise v súlade s označením jednotlivej vecnej témy na prihláške. Bol zistený prípad, kedy uvedeným spôsobom došlo k výberu odborného hodnotiteľa, ktorý sa zaradil na hodnotenie vecných tém, avšak jeho odborné znalosti uvedené v prihláške a v životopise nezodpovedali tejto téme.

Napriek explicitnému opisu postupu v Internom manuáli ASFEÚ a zavedeným opatreniam zo strany RO a SORO dochádzalo vo všetkých preverených hodnotiacich hárkoch k opakovanému zisteniu, ako v predchádzajúcej kontrole NKÚ SR, že pri hodnotení

odborným hodnotiteľom bol použitý postup, pri ktorom hodnotiteľ nepísal zdôvodnenie do časti „Poznámka“ priamo v hodnotiacej tabuľke, ale samostatne v časti „Zdôvodnenie hodnotenia“, ktoré nasleduje až po hodnotiacej tabuľke. Použitím uvedeného postupu vznikli 2 samostatné časti Hodnotiaceho hárka a to tabuľková (bodová) časť a samostatná textová časť, ktorá je však priamo viazaná na bodové hodnotenie. Týmto postupom dochádzalo k prípadom, v ktorých bol rozdiel medzi slovným a bodovým hodnotením subkritérií. **NKÚ SR zistil**, že ASFEÚ nevykonáva hodnotenie kvality práce odborného hodnotiteľa.

Vykonanou kontrolou NKÚ SR boli zaznamenané aj prípady nejednotného prideľovania bodov zo strany odborných hodnotiteľov. Uvedené zistenie bolo preukázateľné v prípade jasne definovanej stupnice, kde odborný hodnotiteľ na základe príslušnej časti ŽoPFP vedel vyjadriť bodové hodnotenie, avšak často prichádzalo k protichodným vyjadreniam oboch hodnotiteľov vo verbálnom vyjadrení a vo výslednom počte pridelených bodov.

Kontrola mechanizmu hodnotenia, monitorovania a priebežného napĺňania cieľov operačných programov Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013 bola vykonaná na ÚV SR za obdobie rokov 2007 – 2014. Predmetom kontroly **NKÚ SR** bolo vyhodnotenie efektívnosti nastavených riadiacich a kontrolných procedúr pri čerpaní finančných prostriedkov štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu informatizácia spoločnosti na ÚV SR, ktorý je riadiacim orgánom pre Operačný program Informatizácia spoločnosti a Operačný program Technická pomoc. Kontrola NKÚ SR bola zameraná na postupy uplatňované pri implementácii Operačného programu Informatizácia spoločnosti (ďalej len „OPIS“) v rámci riadiaceho orgánu – ÚV SR a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom – MF SR a MK SR.

NKÚ SR konštatoval, že systém zverejnenia výziev pre OPIS nebol realizovaný včas. Výzvy/písomné vyzvania pre opatrenia 2.1 (prvé vyzvania v roku 2011) a 3.1 (prvé vyzvania v roku 2012) boli začaté neúmerne neskoro vzhľadom na začiatok programového obdobia a dátum schválenia operačného programu Európskou komisiou v roku 2007.

Zriadenie nového SORO v roku 2009 už počas implementácie operačného programu **NKÚ SR hodnotil** ako oneskorený krok, ktorý mal byť urobený dostatočne včas, ešte v čase prípravy operačného programu tak, aby mohli byť pripravené implementačné štruktúry MK SR. MK SR v uvedenom čase nemalo skúsenosti s implementáciou ŠF z predchádzajúceho programového obdobia.

V procese konania o ŽoPFP **NKÚ SR identifikoval** dobrú prax v oblasti kontroly formálnej správnosti, napríklad v procese vykonávania predbežnej finančnej kontroly ŽoPFP v prípade SORO MF SR a dodržiavanie pravidla 4 očí pri SORO MK SR.

NKÚ SR prekontroloval oprávnenosť výdavkov na RO a SORO (MF SR, MK SR). Na základe preverení na vybranej vzorke projektov so systémom refundácie, predfinancovania, zúčtovania predfinancovania, poskytnutia zálohy, ako aj zúčtovania zálohovej platby konštatoval, že RO/SORO pri implementácii postupoval v súlade so Systémom riadenia a Systémom finančného riadenia.

NKÚ SR negatívne hodnotil pomerne vysokú fluktuáciu zamestnancov a nenaplnenie plánovaného stavu administratívnych kapacít. V hodnotenom období 2007 – 2014 priemerná miera fluktuácie administratívnych kapacít na RO (ÚV SR) predstavovala 16,8 % a priemerná miera fluktuácie administratívnych kapacít implementujúcich OPIS na SORO MF SR predstavovala 12,5 % a na MK SR 40,3 %. Naplnenie stavu administratívnych kapacít oproti plánovanému v prípade SORO MF SR bolo len na 63,6 %, čo predstavuje výrazné riziko hlavne pri implementácii programu v roku 2015, kedy je nutné dočerpať zostávajúcu alokáciu a súčasne vykonávať práce pre programové obdobie 2014 – 2020. Zo štruktúry a organizácie

OPIS vyplýva, že MF SR je hlavným implementujúcim subjektom operačného programu. Tieto aspekty môžu vplývať negatívne pri implementácii OPIS a čerpaní finančných prostriedkov z európskych fondov a tiež nezabezpečujú kontinuitu implementácie a nezabraňujú vyvarovaniu sa chýb.

Kontrola efektívnosti riadenia vybraných operačných programov Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013 (so zameraním na Operačný program informatizácia spoločnosti, Regionálny operačný program, Operačný program Zdravotníctvo, Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia a Operačný program Vzdelávanie) bola vykonaná na MPSVaR SR, MPaRV SR, MŠVVaŠ SR, a MZ SR, ktoré sú riadiacimi orgánmi pre vybrané operačné programy. Vzhľadom na to, že pri kontrole procesov používaných pri implementácií operačného programu bolo nutné preveriť aj postupy sprostredkovateľských orgánov pod riadiacimi orgánmi, **NKÚ SR preveril** ešte osem ďalších subjektov (MF SR, MK SR, Fond sociálneho rozvoja, Sociálnu implementačnú agentúru, Agentúru pre štrukturálne fondy MŠVVaŠ SR, VÚC Košice, VÚC Žilina a VÚC Trnava).

V končiacom programovom období 2017 – 2013 disponovala Slovenská republika finančnými prostriedkami ŠF a KF v objeme 11,5 mld. eur. Podiel čerpania týchto prostriedkov v SR k 31.12.2014 predstavoval 63,24 % z celkovej alokácie na obdobie rokov 2007 – 2013 , čo predstavuje sumu 7,3 mld. eur.

Podľa údajov EK bolo Slovensko ku koncu roku 2014 tretím najhoršie čerpajúcim členským štátom pred Rumunskom (56,3 %) a Chorvátskom (45,1 %). Najlepšie čerpajúcou krajinou EÚ bola vykázaná Litva (93,7 %) pred Portugalskom (92,6 %) a Estónskom (92,3 %). Priemer čerpania štrukturálnych fondov členských krajín EÚ je 77,6 %.

Podľa údajov MF SR k 31.12.2014 bol najlepšie čerpajúcim operačným programom Operačný program Zdravotníctvo (82,64 %) a Regionálny operačný program (76,83 %). Najhoršie čerpanie bolo v Operačnom programe Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (52,48 %).

Automatické zníženie záväzku z dôvodu porušenia pravidla n+3 vo výške 15 572 818 eur (v roku 2012 a 2013) v rámci SR bolo realizované u jediného programu, a to Operačného programu Vzdelávanie.

NKÚ SR kontrolou piatich operačných programov Národného strategického referenčného rámca v programovom období 2007-2013 preskúmal, či sú schopné pomocou zavedených procedúr, použitých ľudských zdrojov a vykonaných strategických rozhodnutí zabezpečiť dostatočné čerpanie. NKÚ SR pri hodnotení nastavených procesov hodnotil aj prvky transparentnosti, ktoré RO/SORO zaviedli do svojich postupov. **NKÚ SR** na základe výsledkov z kontrol **definoval** strategické oblasti, ktoré mali **výrazný dosah na implementáciu** operačných programov. Išlo najmä o:

- existenciu stabilných stratégií v jednotlivých sektorálnych politikách,
- vývoj vyhlasovania výziev, harmonogram výziev a jeho menenie, rušenie výziev,
- administratívne kapacity, fluktuácia,
- verejné obstarávanie,
- zánik ministerstiev, vznik nových sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom, presun kľúčových orgánov na iné organizácie,
- pozícia koordinujúceho a hlavného metodického orgánu – Centrálneho koordinačného orgánu (ÚV SR),
- neprijatie možností zjednodušenia pri implementácií projektov.

NKÚ SR kontrolou **preukázal**, že základom plynulého, včasného a efektívneho čerpania štrukturálnych fondov je strategické plánovanie, ktoré by nemalo podliehať zásadným

zmenám počas trvania implementácie programov. Každá väčšia zmena môže ohroziť celý proces implementácie programu jeho spomalením, resp. zastavením.

Z údajov, ktoré NKÚ SR vyhodnotil, boli preukázané ako rizikové hlavne rozhodnutia vo volebných rokoch (v kontrolovanom období roky 2010 a 2012), v ktorých bol vykázaný najväčší počet zrušených výziev na predloženie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, najväčší počet zmien v harmonogramoch výziev, ako aj najväčší počet zmien na kľúčových pozíciách generálnych riaditeľov riadiacich a sprostredkujúcich orgánov (ministerstvá, agentúry).

NKÚ SR dospel **k záveru**, že včasnosť vyhlasovania výziev a ich rozloženie do prvých rokov programového obdobia má strategický význam, ktorý vplýva na čerpanie finančných prostriedkov z európskych fondov. Operačné programy, ktoré vyhlásili veľké objemy v rámci výziev v prvých rokoch implementácie boli najlepšie čerpajúce programy. Tiež bol preukázaný vzťah medzi rušením výziev a čerpaním, keď najlepšie čerpajúce programy majú najnižší objem zrušených výziev.

NKÚ SR vykonal v rámci kontrolovaných RO/SORO analýzu vnútorných postupov, počtov rozhodnutí a zapojených úrovní vo väzbe na vykonanú prácu. Systém je náročný na administratívne kapacity, ich počet i kvalitu s jasným odlíšením nárokov na implementáciu programov z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Neboli využité možnosti zjednodušenia implementácie riadenia a kontroly štrukturálnych fondov, ktoré poskytovala legislatíva Európskej únie okrem čiastočného využitia v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Zavedenie zjednodušenia pri implementácií je výzvou pre orgány zapojené do implementácie programového obdobia 2014-2020 a malo by byť jednou z priorít pri nastavovaní metodík implementácie štrukturálnych fondov.

Proces hodnotenia a výberu Žiadosti o nenávratný finančný príspevok je kľúčovou fázou pri implementácii operačných programov. Jeho kvalitné a odborné vykonanie je podmienkou na účinnú a efektívnu implementáciu schválených projektov a následné naplnenie cieľov. Časová náročnosť nastavená v systéme riadenia bola primeraná vzhľadom na závažnosť a náročnosť procesu ako takého. **NKÚ SR konštatoval**, že časové zdržanie pri zazmluvňovaní programov vzniklo hlavne z dôvodov oneskoreného začatia výziev, častého menenia podmienok (časté zmeny harmonogramov výziev) a rušenia výziev.

NKÚ SR hodnotil negatívne nenaplnenie plánovaných stavov administratívnych kapacít v sledovanom období 2007 – 2014 a tiež pomerne vysokú fluktuáciu zamestnancov. Uvedené aspekty majú negatívny vplyv pri implementácii operačných programov a čerpaní finančných prostriedkov štrukturálnych fondov, tiež nezabezpečujú kontinuitu implementácie a nezabraňujú vyvarovaniu sa chýb.

V rámci materiálov, ktoré pripravoval Centrálny koordinačný orgán (ďalej len „CKO“) v priebehu obdobia 2007 – 2013 boli opakovane definované riziká implementácie programov, upozornenia na procesy, ktoré sa môžu javiť ako problémové, prípadne definované dôvody prečo komplikácia pri implementácii môže nastať. Napriek uvedenému však **nebolo zabránené nedostatočnému stavu čerpania**. Jedným z dôvodov je kompetenčne podhodnotená pozícia CKO.

NKÚ SR na základe vykonaných kontrol na vybraných RO a SORO **definoval konkrétne príklady dobrej praxe**, ktoré prezentoval zástupcom CKO na ÚV SR, ako hlavnému metodickému orgánu pre ŠF, **pre ich využitie v programovom období 2014 – 2020.**

Kontrola vybraných projektov financovaných z prostriedkov Programu švajčiarsko – slovenskej spolupráce. **NKÚ SR** vykonáva každoročne kontrolu Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce (ďalej len „ŠFM“) v pozícií Kontrolného orgánu tohto programu. Výstupy kontrol majú slúžiť aj pre nastavenie finančného rámca príspevku Švajčiarskej konfederácie pre Slovenskú republiku v nadchádzajúcom druhom programovacom období.

Kontrola bola vykonaná na úrovni programu v ÚV SR, ktorý vykonáva funkciu Národného kontaktného bodu a Platobného orgánu, ako aj na úrovni troch vybraných projektov u konečných prijímateľov, ktorí boli skontrolovaní priamo na mieste.

NKÚ SR skontroloval systém riadenia, kontroly ŠFM a implementáciu troch vybraných projektov, ktoré sú financované z prostriedkov ŠFM. **NKÚ SR nadobudol primerané uistenie** o správnosti pravidiel a postupov implementácie ŠFM a o tom, že schválené projekty boli realizované v súlade s rámcovou dohodou, zmluvou o projekte, zmluvou o realizácii projektu, ako aj so stanovenými cieľmi, na ktoré boli určené a s predpismi a pravidlami Švajčiarskej konfederácie a SR.

V nadväznosti na vykonané kontroly na mieste u konečných prijímateľov, **NKÚ SR identifikoval riziká časového sklzu pri VO** oproti termínom uvedeným v Zmluve o realizácii projektu, vykonaných zmien týkajúcich sa zlučovania, resp. rozdeľovania predmetov verejného obstarávania a ekonomického zabezpečenia ďalších rokov činnosti oblastnej organizácie.

Kontrola oprávnenosti výdavkov v rámci Operačného programu Technická pomoc bola vykonaná na MF SR na vybranej vzorke operácií operačného programu. MF SR, ako orgán auditu pre implementáciu ŠF a KF pre programové obdobie 2007 – 2013, sa obrátilo **na NKÚ SR**, ako na nezávislý externý kontrolný orgán, s podnetom na posúdenie možnosti vykonať kontrolu vlastných výdavkov, ktoré vznikli v rámci čerpania finančných prostriedkov z Operačného programu Technická pomoc z dôvodu zabránenia konfliktu záujmov.

NKÚ SR zistil:

1. V prípade ŽoP v rámci projektu „Zabezpečovanie odbornej prípravy a zvyšovania odbornej kvalifikácie zamestnancov orgánu auditu podieľajúcich sa na implementácií prostriedkov ŠF a KF:
   - nesúlad medzi dokladmi, ktoré tvoria súčasť ŽoP (objednávka, príloha objednávky a detailný pracovný výkaz);
   - nesprávne vykazovanú položka v detailnom pracovnom výkaze a nedostatočné preverenie realizovaných činností;
   - nedostatočné zabezpečenie publicity.
2. V prípade ŽoP v rámci projektu „ISUF - zabezpečenie podpory produktívnej prevádzky 2“:
   - nesúlad medzi dokladmi, ktoré tvoria súčasť ŽoP (medzi 10 faktúrami a Protokolom o realizácii služby, resp. Požiadavkou na Zmenu);
   - vystavenie objednávky predchádzalo formálnemu schváleniu Požiadavky na zmenu, čím neboli dodržané ustanovenia prílohy Zmluvy o Podpore produktívnej prevádzky systému ISUF;
   - nedostatočné zabezpečenie publicity.

NKÚ SR napriek vyššie uvedeným nedostatkom **konštatoval**, že zistenia nemajú vplyv na chybovosť operácií. Na základe kontroly predložených dokladov a komunikácie so zodpovednými zamestnancami nadobudol primerané uistenie o zákonnosti a správnosti kontrolovaných operácií.

1.2.9 Kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcimi kontrolami

NKÚ SR sa systematicky v rámci plánu kontrolnej činnosti **venuje kontrole plnenia opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi na odstránenie nedostatkov** zistených predchádzajúcimi kontrolami. V roku 2012 a v I. polroku 2013 spolu vykonal 70 kontrolných akcií v 428 kontrolovaných subjektoch. Na základe výsledkov kontrol bolo kontrolovanými subjektmi prijatých spolu 3 326 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. NKÚ SR v rámci kontrol plnenia opatrení skontroloval plnenie 607 prijatých opatrení (18,2 %) v 37 kontrolovaných subjektoch.

Na kontrolu plnenia opatrení bolo v priebehu rokov 2013 a 2014 zameraných spolu 17 kontrolných akcií, t. j. 16,7 % z celkového počtu 102 kontrolných akcií. Pri kontrole plnenia opatrení, ktoré mali jednorazový charakter plnenia, **NKÚ SR overil** ich plnenie 100 % kontrolou. Pri opatreniach všeobecného charakteru overil ich plnenie na vybranej vzorke dokumentácie.

Povinnosť prijať opatrenia a písomne informovať NKÚ SR o ich prijatí a plnení/splnení je určená v § 18 písm. e) zákona o NKÚ SR. V čase výkonu kontrolnej akcie nebol zistený ani jeden prípad nesplnenia týchto povinností. U 5 kontrolovaných subjektov z celkového počtu 37, t. j. v 13 %, kontrolované subjekty nepredložili požadované dokumenty v určenej lehote.

Pri posudzovaní dostatočnosti opatrení sa **NKÚ SR zameral** na skutočnosť, či prijaté opatrenia odstránili všetky kontrolou zistené nedostatky. V prípade, že v kontrolovanom subjekte **NKÚ SR** nezistil žiadne nedostatky v kontrolovanej oblasti, vyhodnotil opatrenia ako plnené/splnené. Takýto záver urobil v 25 prípadoch, t. j. 67,6 % z celkového počtu 37 kontrolovaných subjektov.

V prípade, že v kontrolovanom subjekte **NKÚ SR** zistil nedostatky v oblasti, ktorá bola predmetom predchádzajúcej kontroly súvisiace opatrenia vyhodnotil ako neplnené/nesplnené. Tento záver sa týkal aj opatrení, ktoré boli splnené formálne, ale neboli dostatočne aplikované do praxe (napr. kontrolovaný subjekt vypracoval smernicu o obehu účtovných dokladov, ale vo výkone predbežnej finančnej kontroly boli zistené významné nedostatky a podobne). Takýto záver **NKÚ SR** urobil v 12 prípadoch, t. j. 32,4 % z celkového počtu 37 kontrolovaných subjektov.

NKÚ SR sa pri kontrole **zameral aj na pozitívne zmeny** v kontrolovanom subjekte, ktoré spôsobilo prijatie opatrení po predchádzajúcej kontrole. Išlo najmä o efektívnejšie využívanie a úsporu finančných prostriedkov, o zvýšenie kvality poskytovaných služieb a vyššiu transparentnosť. **Efektívnejšie využívanie a úsporu** finančných prostriedkov **NKÚ SR zistil**:

- pri opatreniach zameraných na zlepšenie správy pohľadávok štátu (exekučné konanie),
- pri penalizovaní nájomcov v prípade neplnenia zmluvných záväzkov,
- pri používaní formy elektronickej aukcie, vďaka ktorej dochádza k znižovaniu pôvodných cien, čo bolo zistené aj pri kontrolovanej vzorke VO,
- pri úprave cien nájmov o index spotrebiteľských cien na ročnej báze, ktorý sa predtým v kontrolovanom subjekte neuplatňoval.

Zvýšenie kvality poskytovaných služieb **NKÚ SR zaznamenal** najmä pri opatreniach VšZP, ktoré napomohli k zlepšeniu komunikácie s poistencami (informovania občanov o ich povinnostiach voči zdravotnej poisťovni).

Zvýšenie transparentnosti **NKÚ SR zaznamenal** najmä pri opatreniach zameraných na zverejňovanie zmlúv v Centrálnom registri zmlúv, ktorý spravuje ÚV SR.

1.2.10 Realizácia výsledkov kontrol

NKÚ SR realizoval výsledky svojich kontrolných akcií v súlade so zákonom o NKÚ SR. Protokol o výsledku kontroly prerokúval so štatutárnym zástupcom kontrolovaného subjektu. O prerokovaní protokolu vyhotovil zápisnicu, v ktorej uložil štatutárnemu orgánu kontrolovaného subjektu v určenom termíne **predložiť NKÚ SR** opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a správu o stave plnenia prijatých opatrení.

V súlade so zákonom o NKÚ SR a ďalšími všeobecne záväznými predpismi **realizoval úrad** aj svoju **oznamovaciu povinnosť. Nedostatky**, ktoré zistil v činnosti ministerstiev a ústredných orgánov štátnej správy **oznámil predsedovi vlády i príslušným ministrom**. V ostatných prípadoch kontrolou zistené nedostatky oznámil **tiež tomu orgánu**, **ktorý** v súvislosti s činnosťou kontrolovaného subjektu **koná v mene štátu, resp. v mene obce alebo VÚC**. **NKÚ SR zasielal** správy, resp. súhrnné správy o výsledku kontrolnej akcie vecne príslušným výborom NR SR. **O osobitne dôležitých zisteniach predseda NKÚ SR informoval ďalšie orgány.**

Orgánom činným v trestnom konaní v roku 2014 NKÚ SR zaslal štyri trestné oznámenia. Z toho tri trestné oznámenia zaslal orgánom prokuratúry v súvislosti s kontrolou čerpania finančných prostriedkov poskytnutých na zabezpečenie zníženia rizík povodní pre vybrané územia v rámci Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí Slovenskej republiky vykonanou na ÚV SR, v obci Čamovce a v obciach Veľký Folkmar a Jaklovce. Jedno trestné oznámenie zaslal orgánom prokuratúry v súvislosti s kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy vykonanou v obci Vyšný Mirošov.

V 16 prípadoch bol NKÚ SR zo strany orgánov činných v trestnom konaní **požiadaný o súčinnosť** zaslaním požadovaných informácií, protokolu o výsledku kontroly alebo informácií týkajúcich sa doručených podnetov a sťažností. Z toho v štyroch prípadoch požiadala o súčinnosť prokuratúra a v 12 prípadoch Policajný zbor. **NKÚ SR** v ôsmich prípadoch zaslal požadované informácie, protokol o výsledku kontroly alebo súhrnnú správu o výsledku kontroly a v ôsmich prípadoch zaslal oznámenie o nedisponovaní požadovanými informáciami.

NKÚ SR v 12 prípadoch zaslal príslušnej správe finančnej kontroly oznámenie o porušení finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Z toho v dvoch prípadoch príslušné správy finančnej kontroly už vydali vo veci rozhodnutia. **NKÚ SR** okrem vyššie uvedených prípadov zaslal oznámenie o porušení finančnej disciplíny v jednom prípade príslušnému VÚC a v štyroch prípadoch príslušným mestám ako zriaďovateľom z toho v jednom prípade aj MF SR.

Úradu pre verejné obstarávanie NKÚ SR v siedmich prípadoch zaslal oznámenie o porušení zákona o VO. Protimonopolnému úradu SR v troch prípadoch postúpil podozrenie z koluzívneho správania účastníkov VO. Finančnej správe SR v štyroch prípadoch zaslal podozrenie na možnosť neplnenia daňovej povinnosti, porušenie zákona o účtovníctve, resp. podnet na výkon kontroly. **Príslušnému Inšpektorátu práce oznámil uzatvorenie zmluvy o spolupráci s fyzickou osobou – nepodnikateľom.**

S cieľom skvalitnenia kontrolnej činnosti v oblasti verejného obstarávania NKÚ SR v roku 2014 uzatvoril dohodu o spolupráci s ÚVO. Dohoda deklaruje, že **NKÚ SR zistenia** o porušeniach zákona o VO získané pri kontrolnej činnosti **poskytne ÚVO**. Zároveň oba úrady budú koordinovať postup pri plánovaní kontrol.

Dňa 19.11.2014 sa na Generálnej prokuratúre SR (ďalej len „GP SR“) uskutočnila pracovná porada zástupcov GP SR, NKÚ SR a Národnej kriminálnej agentúry. Výstupom pracovnej porady bola dohoda o podpísaní memoranda o spolupráci medzi GP SR, Prezídiom Policajného zboru a NKÚ SR. Memorandum má zabezpečiť nový prístup a spôsob výmeny zistení, benchmarking, zlepšenie koordinácie a posilnenie komunikácie na centrálnej i regionálnej úrovni.

2 Ostatné činnosti NKÚ SR

2.1 Správa a stanoviská NKÚ SR pre NR SR

NKÚ SR v roku 2014 predložil NR SR , okrem stanoviska k návrhu ŠR na rok 2015 (viď bod 1.2.1.1 tejto správy) a stanoviska k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013 (viď bod 1.2.1.2), v súlade s § 5 ods. 5 zákona o NKÚ SR aj správu o výsledku kontrolnej činnosti za rok 2013. NR SR uvedenú správu prerokovala, ako tlač číslo 946, na svojej 36. schôdzi 11.07.2014.

2.2 Výkon funkcie audítora EUROSAI

V roku 2014 vykonávali **NKÚ SR a NKI Estónska funkciu audítorov** pre výkon finančnej kontroly **EUROSAI**. **NKÚ SR** plní túto funkciu **tretie funkčné obdobie**. Audítori v súlade so Štatútom EUROSAI vykonali finančný audit účtovnej závierky EUROSAI za rok 2013. Audit bol zameraný na kontrolu príjmov a výdavkov, kontrolu finančných operácií, na oblasť investícií a na správnosť ich obstarávania.

Audit potvrdil, že finančné výkazy poskytovali k 31.12.2013 pravdivý obraz o finančnej situácii EUROSAI. Správa o výsledkoch auditu bola zaslaná Výkonnému výboru EUROSAI. **Odporúčania z auditu** boli predložené generálnemu tajomníkovi EUROSAI listom, ktorý **podpísali predseda NKÚ SR** a NKI Estónska. Správy z auditu účtov EUROSAI za obdobie 2011 - 2013 boli prezentované na IX. kongrese EUROSAI, ktorý sa konal v júni 2014 v Haagu.

2.3 Výkon funkcie predsedníctva Podvýboru 3 Výboru INTOSAI pre peer review

V roku 2014 **NKÚ SR zabezpečoval**, v súlade s rozhodnutím Správnej rady INTOSAI z roku 2012, funkciu predsedníctva Podvýboru 3 Výboru INTOSAI na podporu dobrej praxe a zabezpečenie kvality prostredníctvom dobrovoľných peer review. Členovia Podvýboru 3 sú: Rakúsko, Bangladéš (podpredseda), Chorvátsko, Estónsko, EDA, Maďarsko, Maroko, Nemecko, Poľsko, SR (predseda), USA, Švédsko a Indonézia.

2.4 Medzirezortné pripomienkové konanie

V súvislosti s medzirezortným pripomienkovým konaním v roku 2014 **NKÚ SR evidoval** 704 materiálov. Z toho bolo 319 legislatívnych materiálov a 385 nelegislatívnych materiálov.

Nelegislatívne materiály koncepčného a programového charakteru využil ako jeden z podkladov pre tvorbu stratégie zamerania a ročného plánu kontrolnej činnosti **úradu** v zmysle internej smernice na zabezpečenie plánovania kontrolnej činnosti **NKÚ SR** s využitím analýzy rizík.

2.5 Vybavovanie podaní právnických osôb a fyzických osôb

NKÚ SR zaevidoval v roku 2014 celkom 420 podaní fyzických osôb a právnických osôb, čo v porovnaní s rokom 2013 znamená **nárast o 11 podaní**. Prehľad o počte podaní fyzických osôb a právnických osôb za roky 2012 až 2014 je uvedený v nasledujúcom grafe:

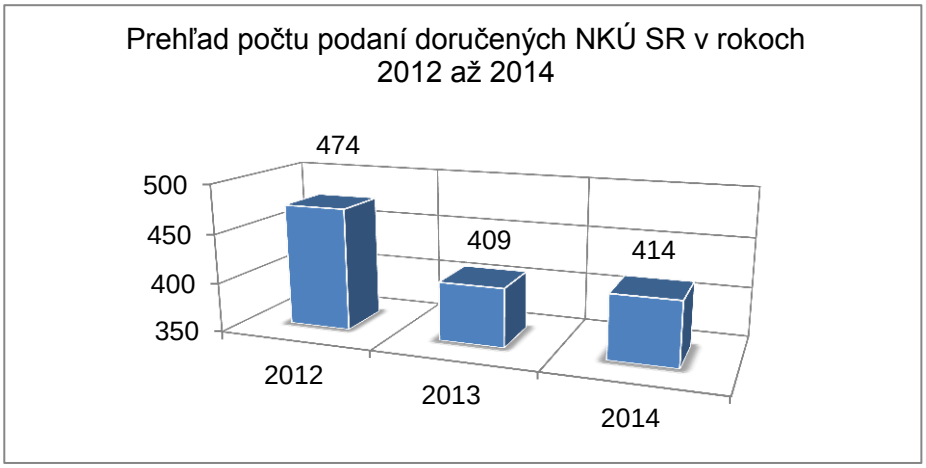

Z uvedeného počtu podaní **do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR patrilo 275 podaní** (65,5 %), do pôsobnosti **NKÚ SR** nepatrilo 142 podaní (33,8 %) a tri podania (0,7 %) boli nezrozumiteľné. Z podaní patriacich do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR poukazovala prevažná väčšina na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom (180 podaní), na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov poukazovalo 55 podaní, na problematiku VO 26 podaní a na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami Európskej únie 14 podaní. Príslušné odborné **útvary NKÚ SR každé podanie patriace do ich kontrolnej pôsobnosti analyzovali** podľa interného predpisu o prijímaní, evidovaní, prešetrovaní a vybavovaní sťažností, petícií a iných podaní. Získané informácie využili pri výbere kontrolovaných subjektov do plánu kontrolnej činnosti a pri spresnení predmetu kontroly. Na základe využitých podnetov v roku 2014 **NKÚ SR vykonal** 42 kontrol. Z vyhodnotenia výsledkov kontrol vyplynulo, že 14 podaní (33,3 %) bolo opodstatnených, 21 podaní (50,0 %) bolo čiastočne opodstatnených a sedem podaní (16,7 %) bolo neopodstatnených.

Do oblasti územnej samosprávy smerovalo 203 podaní, čo predstavuje 74 % z celkového počtu podaní patriacich do pôsobnosti NKÚ SR. Najviac podaní smerovalo proti obciam (141 podaní) a mestám (30 podaní). Proti samosprávnym krajom smerovali celkom štyri podania a proti právnickým osobám v zriaďovateľskej pôsobnosti alebo s majetkovou účasťou subjektov územnej samosprávy smerovalo 28 podaní.

Sťažnosti voči obciam poukazovali najčastejšie na nedostatky vyskytujúce sa v činnosti celej obce a jej orgánov – starostu obce a obecného zastupiteľstva, ako aj na nefunkčný vnútorný kontrolný systém reprezentovaný hlavným kontrolórom obce. Podania často poukazovali na skutočnosť, že starosta obce nerešpektuje postavenie obecného zastupiteľstva a jeho právomoci ustanovené zákonom o obecnom zriadení, preto výnimkou neboli ani podnety na vykonanie kontroly, ktorých pisateľmi boli samotní poslanci obecných zastupiteľstiev resp. celé obecné zastupiteľstvá. Ďalším častým javom vyskytujúcim sa v podnetoch na vykonanie kontroly adresovaných NKÚ SR bola problematika povinného zverejňovania zmlúv,

objednávok a faktúr podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska územného členenia sa najviac podaní týkalo obcí a miest v Prešovskom samosprávnom kraji (46 podaní) a v Košickom samosprávnom kraji (39 podaní). Ďalej nasledovali: Žilinský samosprávny kraj (26 podaní), Nitriansky samosprávny kraj (23 podaní), Banskobystrický samosprávny kraj (22 podaní), Bratislavský samosprávny kraj (18 podaní), Trnavský samosprávny kraj (16 podaní) a Trenčiansky samosprávny kraj (13 podaní). Proti ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy a iným subjektom verejnej správy smerovalo 54 podaní. Uvedené podania sa týkali nasledovných oblastí:

Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami	28
Verejné obstarávanie	11
Porušenie iných všeobecne záväzných právnych predpisov	10
Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami EÚ	5
Spolu	54

Z podaní, ktoré nepatrili do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR, išlo najčastejšie tak, ako aj v roku 2013, o spotrebiteľské reklamácie týkajúce sa dodávateľov energií či mobilných operátorov, podania vyjadrujúce nespokojnosť s činnosťou správcu bytového domu, ako aj podania týkajúce sa neusporiadaných vlastníckych vzťahov. Ďalšou skupinou boli podania týkajúce sa rozhodovacej činnosti súdov, konaní správnych orgánov a orgánov činných v trestnom konaní, ako aj žiadosti osôb nachádzajúcich sa vo výkone trestu odňatia slobody o prešetrenie ich prípadu. Mnohé doručené podania a sťažnosti taktiež poukazovali na nedodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov zo strany zamestnávateľov v oblasti pracovnoprávnych vzťahov.

2.6 Styk s verejnosťou a médiami

NKÚ SR kladie dôraz na uplatňovanie preventívnej funkcie kontroly. V tejto súvislosti venuje pozornosť aj svojej publikačnej činnosti. V roku 2014 vyhotovil dva tituly – „ Kontrolná činnosť NKÚ SR v územnej samospráve v období rokov 2010 – 2013“ a „Výročná správa NKÚ SR za rok 2013“. Publikácia o kontrole v samospráve obsahuje množstvo kontrolných zistení NKÚ SR a poukazuje na mnohé systémové nedostatky vyskytujúce sa v oblasti územnej samosprávy. Poznatky z vykonaných kontrol si kontrolované subjekty premietajú do svojej činnosti. K tomu slúži nielen táto publikácia, ale predovšetkým aj protokoly o výsledku kontroly, zverejňované **na webovom sídle úradu,** ktorých publikovanie je tiež veľmi kladne hodnotené širokou odbornou aj laickou verejnosťou.

Na webovom sídle NKÚ SR bolo v roku 2014 zavedených niekoľko noviniek. Pre pozitívnejšie vnímanie úradu sa vytvorila kategória *Naša prestíž*, vytvorený bol aj dotazník *Vyjadrite svoj názor na nás*, obsahujúci 12 otázok s cieľom získať od verejnosti spätnú väzbu, s cieľom priebežne zisťovať, ako je úrad vnímaný, či sa toto vnímanie mení a akým smerom. Kladne je najmä zo strany médií vnímané zavedenie rubriky *Práve kontrolujeme* na titulnú stránku webového sídla, ktorej úlohou je poskytnúť rýchly a jednoduchý prehľad aktuálne otvorených kontrol.

Azda najväčšou novinkou v rámci komunikácie úradu smerom navonok bolo zavedenie služby Twitter, vytvorenie oficiálneho konta. Úrad sa k tomuto kroku rozhodol v druhej polovici roka 2014 vzhľadom na to, že sociálna sieť Twitter je momentálne jedným z najdôležitejších komunikačných prostriedkov na svete a **NKÚ SR má záujem** byť v priamom a bezprostrednom kontakte s občanmi, médiami, ale aj inými organizáciami. **Úrad komunikuje** cez Twitter takmer každý deň, prezentuje prostredníctvom neho svoje zistenia z kontrolnej činnosti, odkazuje na mediálne príspevky súvisiace s úradom a jeho prácou, ale aj upozorňuje na dianie v úrade. Či už ide o upozornenia na nové pracovné príležitosti v rámci organizácie alebo o kultúrne dianie.

Priama komunikácia stále prebieha aj prostredníctvom žiadostí o sprístupnenie informácie, či reakcií na otázky od občanov. **Úrad evidoval** za rok 2014 viac ako **60 žiadostí o sprístupnenie informácií**, ku ktorým pristupoval v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Občania žiadali najmä výsledky kontrolnej činnosti vo svojich obciach a mestách, ale aj informácie o rozpočte NKÚ SR, alebo projekte OPIS, realizovanom v podmienkach NKÚ SR. V rámci komunikácie s občanmi sa úrad realizoval aj v pomoci študentom poskytnutím materiálov a podkladov pre niekoľko diplomových prác.

Úrad sa snaží rozvíjať dobré vzťahy a spoluprácu aj so slovenskou akademickou obcou. Napríklad **expozitúra NKÚ SR v Trnave** zabezpečuje od začiatku akademického roka 2013/2014 **pravidelnú prednáškovú činnosť na Fakulte sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave** v oblasti problematiky kontrolnej činnosti vo verejnej správe SR.

Analýza mediálneho prostredia ukázala, že v roku 2014 sa objavilo v celoštátnych i regionálnych médiách až **1752 príspevkov týkajúcich sa NKÚ SR**. Na mnohých z nich úrad spolupracoval a poskytol informácie, vyjadrenia a podklady vo forme tlačových správ.

2.7 Medzinárodné aktivity

Medzinárodná spolupráca bola **dôležitou súčasťou činnosti úradu** aj v roku 2014. Hlavným prínosom medzinárodných aktivít úradu bol rozvoj bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov s inštitúciami rovnakého zamerania v celosvetovom meradle, zvyšovanie kvality a efektívnosti kontrolnej činnosti na základe získavania a výmeny odborných informácií a skúseností, ako aj zvyšovanie medzinárodného kreditu SR v oblasti kontroly.

Úrad je členom medzinárodnej organizácie najvyšších kontrolných inštitúcií **INTOSAI** a jej európskej organizácie **EUROSAI**. Ako členský štát EÚ je úrad členom **Kontaktného výboru** vedúcich predstaviteľov NKI EÚ.

Úrad v roku 2014 aktívne pôsobil v medzinárodných organizáciách prostredníctvom zástupcov delegovaných do šiestich výborov, podvýborov a pracovných skupín v INTOSAI, šiestich pracovných skupín EUROSAI, deviatich zoskupení Kontaktného výboru, dvoch zoskupení pre styk s Európskou komisiou a EDA a jednom zoskupení pre styk s Medzinárodnou radou audítorov pre NATO. Zástupcovia úradu sa aktívne podieľali na tvorbe strategických dokumentov INTOSAI a EUROSAI. Dôležitou súčasťou práce zástupcov úradu boli prezentácie ich pôsobenia v medzinárodných organizáciách formou seminárov pre zamestnancov úradu. Využívanie audiovizuálnej techniky na prenos týchto seminárov na expozitúry umožnilo oboznamovať širší okruh zamestnancov s pôsobením úradu v medzinárodných zoskupeniach.

V roku 2014 úrad uskutočnil 34 zahraničných pracovných ciest a prijal 11 zahraničných delegácií. Zahraničné pracovné cesty mali charakter stretnutí na najvyššej úrovni, stretnutí

členov pracovných skupín v rámci INTOSAI, EUROSAI a Kontaktného výboru, seminárov a konferencií, stretnutí k medzinárodným kontrolám a iným pracovným oblastiam. K významným medzinárodným aktivitám úradu v tejto oblasti patrila **účasť predsedu NKÚ SR** na stretnutí vedúcich predstaviteľov NKI členských štátov EÚ a EDA v Luxemburgu.

Stretnutie vedúcich predstaviteľov NKI krajín EÚ a Európskeho dvora audítorov v Luxemburgu

V rámci plnenia úloh vyplývajúcich úradu z predsedníctva *Podvýboru INTOSAI pre peer review*, **úrad usporiadal** v máji rokovanie pracovnej skupiny zloženej z členských NKI, na ktorom prerokoval návrh novely medzinárodného kontrolného štandardu ISSAI 5600 o peer review.

Významnou medzinárodnou aktivitou úradu v roku 2014 bola aktívna účasť jeho zástupcov na rokovaniach riadiacich štruktúr INTOSAI. Z pozície predsedníctva podvýboru INTOSAI pre peer review prezentoval podpredseda úradu Igor Šulaj výsledky práce úradu a práce podvýboru na rokovaní *Výboru INTOSAI pre budovanie kapacít* v septembri v Lime a v novembri vo Viedni na *66. stretnutí Správnej rady INTOSAI*. Tieto podujatia boli využité na propagáciu činnosti nielen práce podvýboru, ale aj úradu a SR.

Vystúpenie podpredsedu NKÚ SR I. Šulaja na 66. stretnutí Správnej rady INTOSAI vo Viedni

Dôležitou súčasťou medzinárodných aktivít úradu bola spolupráca s NKI krajín Vyšehradskej skupiny, Rakúska a Slovinska (V4+2). Proces plánovania kontroly, možnosti spolupráce medzi národnými NKI a EDA, vývoj štandardov IPSAS a EPSAS, spolupráca NKI krajín V4+2, ako aj ďalšie otázky spoločného záujmu prediskutoval podpredseda úradu Vladimír

Tóth na výročnom stretnutí a rokovaní vedúcich predstaviteľov NKI krajín Vyšehradskej skupiny, Rakúska a Slovinska v septembri v Gumpoldskirchen.

Stretnutie vedúcich predstaviteľov NKI krajín V4+2 v Gumpoldskirchen

Úrad pokračoval v spolupráci s NKI Poľska pri koordinovanej kontrole realizácie programu cezhraničnej spolupráce a vykonal koordinovanú kontrolu venovanú úrovni zabezpečenia horskej záchrannej služby. Správy z oboch kontrol **podpísal predseda NKÚ SR Ján Jasovský a prezident NKI Poľska Krzysztof Kwiatkowski v októbri v Rzeszówe**.

Podpis správ o výsledku kontrol s NKI Poľska

Ďalšou významnou oblasťou medzinárodných aktivít úradu bola **spolupráca s NKI Švajčiarska**. V priebehu roku 2014 sa ukončil projekt partnerskej spolupráce *„Kontrola a bezpečnosť informačných systémov“*. V rámci projektu sa realizovali praktické školenia kontrolórov.

Získané skúsenosti a poznatky úrad nielen využíval pri svojej práci, ale ich aj odovzdával ďalej. Generálny riaditeľ sekcie stratégie prezentoval na stretnutí vedúcich predstaviteľov NKI krajín V4+2 v Gumpoldskirchen tému *„Plánovanie kontrolnej činnosti NKÚ SR na základe rizikovej analýzy“*. Zástupca **NKÚ SR prezentoval** na zasadnutí Pracovnej

skupiny INTOSAI pre kľúčové národné ukazovatele v Kute (Bali) tému *„Verejná diskusia na Slovensku: Meranie pokroku“*. Zástupcovia **úradu prezentovali** v Prahe na konferencii s názvom „Veřejné zakázky – hodnota za peníze“ tému *„Elektronické verejné obstarávanie v podmienkach Slovenska“*. Zástupkyňa **NKÚ SR prezentovala** na seminári v Kopřivnici s názvom „Sdílení zkušeností s realizací metod kvality“ tému *„Najčastejšie zakopnutia pri externej spätnej väzbe modelu CAF“*. Na seminári vo Vilniuse zástupkyňa **NKÚ SR prezentovala** skúsenosti a výsledky kontroly obcí so zameraním na dlhovú situáciu obcí.

V rámci medzinárodných aktivít **úrad využil** ponuku NKI Indie uchádzať sa aj v roku 2014 o účasť na medzinárodných školiacich programoch hradených Ministerstvom zahraničných vecí Indie. Vo výbere uchádzačov sme uspeli a traja naši zamestnanci sa zúčastnili mesačnej stáže v Indii so zameraním na kontrolu v sociálnom sektore, kontrolu v prostredí IT a výkonnostnú kontrolu.

Medzinárodné aktivity úradu realizované v roku 2014 prispeli k presadzovaniu zásad nezávislej kontroly a upevňovaniu postavenia úradu nie len v stredoeurópskom regióne a v rámci EÚ, ale aj v rámci svetovej komunity INTOSAI.

3 Ľudské zdroje, rozpočtové hospodárenie a vnútorný audit

3.1 Ľudské zdroje

Priemerný evidenčný stav zamestnancov NKÚ SR počas roka 2014 predstavoval **286 zamestnancov**. **K 31.12.2014** mal **NKÚ SR 279 zamestnancov**, z ktorých 268 zamestnancov boli štátni zamestnanci a 11 zamestnancov boli zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme.

Z 268 štátnych zamestnancov bolo k 31.12.2014 v stálej štátnej službe 250 zamestnancov a 18 zamestnancov bolo v dočasnej štátnej službe. NKÚ SR v roku 2014 uskutočnil tri výberové konania na štyri voľné štátnozamestnanecké miesta vedúcich štátnych zamestnancov a štyri výbery na osem voľných štátnozamestnaneckých miest v stálej štátnej službe. V podmienkach NKÚ SR nedošlo v roku 2014 k žiadnej organizačnej zmene.

Zabezpečenie priebežného odborného vzdelávania zamestnancov je jednou z priorít stratégie rozvoja úradu na roky 2014 – 2020. **NKÚ SR v roku 2014 realizoval celkom 69 vzdelávacích aktivít pre svojich zamestnancov, čo predstavuje 798 osobodní**. Ako príklad možno uviesť vzdelávacie aktivity zamerané na VO, programové obdobie EÚ 2014 – 2020 alebo na prácu so softvérom IDEA.

Na základe individuálnych požiadaviek zamestnancov NKÚ SR bolo zabezpečených 58 vzdelávacích aktivít, a to aktivít najmä v oblasti rozpočtovníctva, účtovníctva alebo všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane kurzu prvej pomoci.

NKÚ SR zabezpečoval pre svojich zamestnancov aj účasť na vzdelávacích aktivitách organizovaných inými orgánmi verejnej správy, napríklad vzdelávanie organizované sekciou kontroly a prevencie korupcie ÚV SR. Zamestnanci NKÚ SR sa zúčastnili aj na mnohých odborných konferenciách, napríklad na tému „Aktuálne trendy v audite“, „Svetový deň kvality“, ale aj na konferenciách zameraných na oblasť VO, zdravotníctva či informačných a komunikačných technológií. Zamestnanci NKÚ SR pôsobiaci v regiónoch prostredníctvom expozitúr NKÚ SR sa zúčastňovali aj vzdelávacích aktivít organizovaných regionálnymi vzdelávacími centrami.

NKÚ SR v roku 2014 začal s realizáciou projektu „Zvyšovanie profesionality a špecializácie zamestnancov NKÚ SR“, ktorý je financovaný z prostriedkov EÚ prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu. V roku 2014 boli realizované vzdelávacie aktivity v rámci aktivity „Projektové riadenie IPMA“ a aktivity zamerané na dosiahnutie medzinárodného certifikátu ACCA. Ostatné vzdelávacie aktivity budú v rámci uvedeného projektu realizované v priebehu roka 2015.

3.2 Rozpočtové hospodárenie

V zmysle zákona č. 473/2013 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2014 boli pre rozpočtovú kapitolu **NKÚ SR na rok 2014** schválené nasledovné **záväzné ukazovatele**:

- Príjmy 15 000 eur
- Výdavky 7 946 745 eur

Schválený rozpočet výdavkov na rok 2014 bol v priebehu roka upravovaný deviatimi rozpočtovými opatreniami. Sedem rozpočtových opatrení súviselo s úpravou rozpočtu na základe realizácie projektov spolufinancovaných z prostriedkov EÚ (žiadosti o zálohové platby a tiež žiadosť o presun zostatkov zo zálohových platieb do nasledujúceho roka 2015) a dve rozpočtové opatrenia boli realizované zo strany MF SR (viazanie prostriedkov v rozpočte vo výške 388 432 eur a povolené prekročenie limitu výdavkov z titulu valorizácie platov zamestnancov a s tým súvisiace odvody vo výške 75 140 eur).

Upravené záväzné ukazovatele k 31.12.2014 boli:

- Príjmy 15 000 eur
- Výdavky 9 497 855 eur

Skutočné čerpanie výdavkov rozpočtu v roku 2014 bolo v sume 9 488 188 eur, čo predstavuje 119,40 % schváleného rozpočtu a **99,90 % upraveného rozpočtu kapitoly**.

Najväčší podiel na čerpaní celkových výdavkov - 65,77 % predstavovali výdavky na zamestnancov, t. j. mzdy 4 565 696 eur, poistné a príspevky do poisťovní 1 613 995 eur, odmeny zamestnancom mimo pracovného pomeru 11 767 eur a bežné transfery – odstupné, odchodné a nemocenské dávky 49 090 eur.

V rámci prevádzkových výdavkov (cestovné, energie, materiál, dopravné, opravy a údržba, nájomné, služby a výdavky na členské príspevky tuzemským i medzinárodným organizáciám, prostriedky na spolufinancovanie projektu zo švajčiarskeho finančného mechanizmu, bežné výdavky v rámci realizácie projektov spolufinancovaných EÚ) bolo čerpaných 1 660 298 eur, čo bolo 17,50 % celkového objemu čerpaných výdavkov.

Kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 1 587 342 eur, t. j. 16,73 % celkových čerpaných výdavkov. Finančné prostriedky boli použité na obstaranie výpočtovej techniky (dvoch serverov, troch routerov a tlačiarne), troch multifunkčných zariadení, aplikačného programového vybavenia na audit a monitoring informačno-komunikačných technológií prevádzkovaných NKÚ SR, softvér a licencia pre oblasť procesného riadenia. Uvedená suma čerpania zahŕňa aj čerpanie prostriedkov na kapitálové výdavky v rámci projektu spolufinancovaného z prostriedkov EÚ, z OPIS – RKIS NKÚ SR (1 532 197 eur - softvér a výpočtová technika).

Príjmy rozpočtu NKÚ SR sú nepravidelné a v roku 2014 boli vo výške 36 224 eur, t. j. 241,5 % pôvodne rozpočtovaných príjmov. Výšku naplnenia príjmov **ovplyvnili** príjmy z dobropisov, príjmy z náhrad poistného plnenia a taktiež príjmy z prenájmu priestorov (bufet-budova v Bratislave).

Rozpočtová kapitola NKÚ SR dodržala všetky záväzné ukazovatele schválené v ŠR SR na rok 2014.

3.3 Vnútorný audit

V roku 2014 boli vykonané, v súlade s ročným plánom činnosti vnútorného auditu, kontrola hospodárenia NKÚ SR za rok 2013 vrátane zamerania na správu a starostlivosť o zverený majetok a aktíva úradu s cieľom posúdenia hospodárnosti a efektívnosti vynakladaných rozpočtových prostriedkov, ďalej audit zameraný na úplnosť a správnosť vnútorných smerníc úradu a ich dodržiavanie vrátane vybranej expozitúry NKÚ SR s cieľom poskytnúť nezávislé overenie správnosti, úplnosti a dodržiavania týchto smerníc v praxi. Ďalej bolo vypracované stanovisko z dohľadu nad vykonanou inventarizáciou NKÚ SR. Z činnosti vnútorného auditu bola vypracovaná ročná správa za predchádzajúci kalendárny rok, ktorá bola v zákonom stanovenej lehote zaslaná MF SR.

Z vykonaných vnútorných auditov bolo možné konštatovať uistenie, že **na NKÚ SR riadiace a kontrolné systémy riadne fungujú, sú účinné a efektívne, vnútorný kontrolný systém je nastavený správne** a v súlade s predpisovou bázou a to tak, že oddelenie jednotlivých funkcií súvisiacich s finančným riadením je primerané a jednoznačné, každá finančná operácia podlieha predbežnej finančnej kontrole a systém oddelenosti jednotlivých funkcií a autorizačných oprávnení je zabezpečený a dodržiavaný. Ďalej bolo overené, či sú dodržiavané parametre efektívnosti a hospodárnosti nakladania a s pridelenými finančnými prostriedkami. Bolo zistené, že **postupy súvisiace s finančným riadením boli vykonávané v súlade s predpismi**, účtovná závierka za rok 2013 bola vypracovaná v súlade s platným rámcom finančného vykazovania.

Z á v e r

NKÚ SR v roku 2014 úspešne zavŕšil kontrolné aktivity vychádzajúce zo Strategického zámeru kontrolnej činnosti na roky 2012 – 2014. Aktívne plnil i významné úlohy v medzinárodnej oblasti vyplývajúce z členstva úradu v INTOSAI, EUROSAI a ďalších medzinárodných zoskupeniach. O svojej činnosti intenzívne komunikoval s verejnosťou a zainteresovanými stranami. V tejto súvislosti ďalej rozvíjal formy poskytovaných informácií na svojom webovom sídle.

Výsledky kontrolnej činnosti úradu poskytli kontrolovaným subjektom a zainteresovaným stranám objektívny, nestranný obraz o úrovni dodržiavania všeobecne záväzných predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s verejným majetkom. **Osobitne dôležité zistenia**, ktoré **úrad** v súlade so zákonom o NKÚ SR oznámil príslušným orgánom boli podnetom pre ich ďalšie konanie. **S cieľom napomôcť odstráneniu zistených nedostatkov kontrolóri úradu v kontrolnom procese poskytli kontrolovaným subjektom príslušné odporúčania.**

V súlade s ročným plánom kontrolnej činnosti **úrad dôsledne splnil úlohy vo vzťahu k NR SR**, keď v termínoch podľa zákona o NKÚ SR predložil stanovisko k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013 a stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2015. V uvedených materiáloch poukázal na nedostatky a riziká v hospodárení s prostriedkami ŠR a uviedol odporúčania na zabezpečenie úloh zainteresovaných strán v rozpočtovom hospodárení.

NKÚ SR využil výsledky kontrolných akcií vykonaných podľa strategického zámeru na roky 2012 – 2014 pri tvorbe strategického plánu kontrolnej činnosti na roky 2015 – 2017 s cieľom zabezpečiť kontinuálny výkon svojej pôsobnosti podľa zákona o NKÚ SR. **V procese plánovania kontrolnej činnosti na nadchádzajúce strategické obdobie NKÚ SR uplatnil inovatívny prístup uplatnením analýzy rizík v oblasti rozpočtového hospodárenia a nakladania s verejným majetkom, ako aj zapojením externého prostredia vrátane verejnosti do plánovacieho procesu s cieľom priblíženia tvorby plánu občanom.** Základnú úlohu v strategickom pláne kontrolnej činnosti v období do roku 2017 predstavuje dobré hospodárenie s verejnými prostriedkami a zvýšenie kvality života.

Ako **hlavné smery, nosné témy a kontrolné oblasti na roky 2015 – 2017** boli určené udržateľnosť verejných financií, zvýšenie kvality života a efektívne, účinné a transparentné eurofondy, v nasledujúcom členení:

- **Udržateľnosť verejných financií**
  - ***Fiškálna udržateľnosť***
    - Fiškálna politika
    - Rozpočtová politika
    - Finančná správa
  - ***Sociálna udržateľnosť***
    - Zamestnanosť a sociálna inklúzia
    - Zdravie obyvateľstva
    - Bezpečnosť a ochrana obyvateľstva
    - Riešenie krízových situácií
    - Ochrana kultúrnych hodnôt
  - ***Enviromentálna udržateľnosť***
    - Podpora podnikania a regionálny rozvoj
      Samospráva

- Starostlivosť o životné prostredie
  Samospráva
- Implementácia, regulácia sektorových politík

- **Zvýšenie kvality života**
  - Spokojný občan
  - Výkon samosprávnej pôsobnosti
  - Prenesený výkon štátnej správy
- **Efektívne, účinné a transparentné eurofondy**

NKÚ SR v súlade so strategickým plánom kontrolnej činnosti na obdobie rokov 2015 – 2017 je pripravený, ako nezávislý orgán vonkajšej kontroly v štáte, **dôsledne napĺňať svoje poslanie** – podporovať činnosť orgánov verejnej správy a ďalších zainteresovaných strán s cieľom prispievať k zlepšeniu hospodárenia s verejnými prostriedkami a kvalite verejných služieb a života občanov prostredníctvom vykonávania kontroly efektívnym, účinným a hospodárnym spôsobom.